Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 1 ta' Marzu 2023
(OR. en)

6741/23

COPEN 50
DROIPEN 29
EVAL 2
JAI 200
CATS 12
EUROJUST 6
EJN 2

NOTA

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Delegazzjonijiet
Suġġett:	Rapport finali dwar id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi dwar strumenti legali għal rikonoxximent reċiproku fil-qasam taċ-ċaħda jew ir-restrizzjoni tal-libertà.

F'konformità mal-Artikolu 2 tal-Azzjoni Konġunta 97/827/ĠAI tal-5 ta' Diċembru 1997, il-Kumitat ta' Koordinament fil-qasam tal-kooperazzjoni tal-pulizija u dik ġudizzjarja f'materji kriminali ("CATS"), fil-laqgħa tiegħu tal-21 ta' Novembru 2018, iddeċieda li d-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi tkun iddedikata għall-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku.

Minħabba l-firxa wiesgħa ta' strumenti legali fil-qasam tar-rikonoxximent reċiproku u l-kamp ta' applikazzjoni wiesa' tagħhom, intlaħaq qbil fil-laqgħa tal-CATS tat-12 ta' Frar 2019 li l-evalwazzjoni tiffoka fuq l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku li ġejjin:

- Id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI dwar il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' ċediment bejn l-Istati Membri ("MAE");
- Id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi f'materji kriminali li jimponu pieni ta' kustodja jew miżuri li jinvolvu ċ-ċaħda tal-libertà bil-għan li jiġu infurzati fl-Unjoni Ewropea ("pieni ta' kustodja");

- Id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi u deċiżjonijiet li jinvolvu probation bil-ħsieb ta' sorveljanza ta' miżuri ta' probation u ta' sanzjonijiet alternattivi ("probation u miżuri alternattivi");
- Id-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI dwar l-applikazzjoni, bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku għal deċiżjonijiet dwar miżuri ta' superviżjoni bħala alternattiva għal detenzjoni proviżorja ("ESO").

Ir-rapport finali dwar id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi tħejja mis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill f'isem il-Presidenza, wara eżami bir-reqqa u komparattiv tar-rapporti kollha adottati preċedentement għal kull Stat Membru individwali, b'mod partikolari tas-sejbiet ewlenin, il-konklużjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet ewlenin, għall-fini tas-sinteżi u l-analiżi tal-eżitu tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproki, bil-ħsieb li jkun hemm ħarsa ġenerali lejn il-miżuri li għandhom jittieħdu fil-livell nazzjonali u tal-UE biex jissaħħaħ l-użu tal-istrumenti legali koperti minn dan is-serje.

Fil-laqgħa tiegħu tas-16 ta' Frar 2023, il-CATS approva r-rapport imsemmi hawn fuq. Il-Coreper/Kunsill huwa infurmat bir-riżultati tad-9 serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi kif inklużi fir-rapport finali li jinsab fl-Anness.

F'konformità mal-Artikolu 8(4) tal-Azzjoni Konġunta msemmija hawn fuq, ir-rapport finali ser jintbagħat ukoll lill-Parlament Ewropew għall-informazzjoni.

RAPPORT FINALI DWAR ID-DISA' SERJE TA' EVALWAZZJONIJIET REĊIPROĊI DWAR STRUMENTI LEGALI GĦAL RIKONOXXIMENT REĊIPROKU FIL-QASAM TAĊ-ĊAĦDA JEW IR-RESTRIZZJONI TAL-LIBERTÀ

Werrej

1. SOMMARJU EŻEKUTTIV 6

2. INTRODUZZJONI 9

3. Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI 12

3.1 Proporzjonalità 12

3.2. Sentenzi *in absentia* 16

3.3. Raġunijiet għar-rifjut 20

3.3.1. Raġunijiet fakultattivi u obbligatorji għal rifjut 20

3.3.2 Kriminalità doppja 22

3.3.3. Il-prinċipju ne bis in idem 24

3.4 **Kundizzjonijiet ta' detenzjoni** 26

3.5 Kwistjonijiet marbuta mat-traduzzjoni 30

3.6 Dati ta' skadenza 32

4. Deċiżjoni qafas 2008/909/ĠAI 35

4.1. Raġunijiet għar-rifjut 35

4.2 Kwistjonijiet marbuta mal-kundizzjonijiet tad-detenzjoni 35

4.3 Valutazzjoni tar-riabilitazzjoni soċjali 36

4.4. Informazzjoni, opinjoni u kunsens għat-trasferiment tal-persuna kkundannata 40

4.4.1. Is-sitwazzjoni fl-Istat Membru emittenti 40

4.4.2. Is-sitwazzjoni fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni 43

4.5. Adattament u rikonoxximent parzjali 45

4.5.1. Adattament 45

4.5.2. Rikonoxximent parzjali 48

4.6. Kwistjonijiet marbuta mat-traduzzjoni 51

4.7. Dati ta' skadenza 54

5. RABTIETI BEJN ID-DEĊIŻJONIJI KWADRU 2002/584/ĠAI u D-DEĊIŻJONI QAFAS 2008/909/ĠAI 56

6. DEĊIŻJONIJIET QAFAS 2008/947/ĠAI U 2009/829/ĠAI 62

6.1 Nuqqas ta' applikazzjoni 62

6.2 Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI 65

6.3 Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI 67

7. KWISTJONIJIET ORIZZONTALI 70

7.1 Awtorità ċentrali u kuntatti diretti 70

7.1.1. Awtorità ċentrali u kuntatti diretti skont id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI 70

7.1.2. Awtorità ċentrali u kuntatti diretti skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI 72

7.1.3. Awtorità ċentrali u kuntatti diretti skont id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI 73

7.2. Speċjalizzazzjoni tal-awtoritajiet kompetenti 73

7.3. Kooperazzjoni u skambju tal-informazzjoni 75

7.4. Tranżitu tal-persuna rikjesta jew ikkundannata 79

7.5. Kooperazzjoni mal-Eurojust u man-NĠE 81

7.6. Taħriġ 85

7.7. Statistika 90

1. SOMMARJU EŻEKUTTIV

Id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi kienet iddedikata għal erba' strumenti ta' rikonoxximent reċiproku fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali, relatati maċ-ċaħda jew ir-restrizzjoni tal-libertà. Ir-rapport finali fih rakkomandazzjonijiet ewlenin indirizzati lill-Istati Membri u lill-istituzzjonijiet u l-aġenziji tal-UE, bl-għan li tissaħħaħ aktar l-applikazzjoni tal-istrumenti li fuqhom huma ffokati l-evalwazzjonijiet. L-ebda ħtieġa partikolari għal leġiżlazzjoni fil-livell tal-UE ma ġiet enfasizzata matul is-serje.

Il-kooperazzjoni ġudizzjarja fost l-Istati Membri bbażata fuq id-**Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI dwar il-mandat ta' arrest Ewropew (MAE)** u d-**Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI dwar pieni ta' kustodja** taħdem tajjeb fil-prattika. Madankollu, hemm lok għal żvilupp f'xi oqsma ewlenin. Peress li r-relazzjoni funzjonali u l-komplementarjetà bejn dawn iż-żewġ strumenti huma pjuttost kumplessi, ir-rakkomandazzjonijiet li jindirizzaw din ir-rabta speċifika qed jimmiraw għal aktar ċarezza madwar l-UE.

Id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI dwar il-MAE kienet is-suġġett tar-raba' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, bir-rapport finali adottat fl-2009[1]. Meta wieħed iqis l-importanza u l-użu frekwenti ta' dan l-istrument, kif ukoll l-għadd dejjem jikber ta' talbiet għal deċiżjonijiet preliminari lill-QĠUE, intgħażlu xi suġġetti ewlenin biex ikunu s-suġġett tal-evalwazzjoni inkwistjoni.

Rigward ir-raġunijiet għar-rifjut, l-evalwazzjoni wriet li, f'diversi Stati Membri, xi raġunijiet għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni li huma fakultattivi fid-Deċiżjoni Kwadru huma obbligatorji fil-leġiżlazzjoni nazzjonali. Dan l-approċċ inaqqas l-għadd ta' MAE attwalment eżegwiti u jimpedixxi l-funzjonament xieraq tal-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali abbażi ta' fiduċja reċiproka.

F'konformità mal-ġurisprudenza rilevanti tal-QĠUE relatata mal-MAE (is-Sentenza C-665/20 PPU tad-29 ta' April 2021), l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni jrid ikollha, hija stess, marġni ta' diskrezzjoni dwar jekk huwiex xieraq jew le li teżegwixxi l-MAE għar-raġunijiet ta' nuqqas ta' eżekuzzjoni fakultattiva. Wara l-bidu tal-proċedimenti ta' ksur, xi Stati Membri bħalissa qed jirrevedu l-leġiżlazzjoni tagħhom, inkluż id-dispożizzjonijiet dwar ir-raġunijiet għar-rifjut.

[1] ST 8302/4/2009

Fir-rigward tal-kwistjonijiet rikorrenti li jikkonċernaw l-applikazzjoni tal-prinċipju tal-proporzjonalità, ta' min jinnota li jista' jiġi osservat titjib sinifikanti meta mqabbel mas-sejbiet tar-raba' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi. Madankollu, fi ftit Stati Membri, il-proporzjonalità għadha tiġi vvalutata mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni. Dan l-approċċ jista' jirriżulta fil-ħolqien ta' raġuni ġdida għar-rifjut ta' konsenja li mhijiex konformi mad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u għalhekk tmur kontra l-prinċipji ta' rikonoxximent reċiproku u fiduċja reċiproka.

Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni, skont il-ġurisprudenza tal-QĠUE[2], iwettqu valutazzjoni speċifika tar-riskju ta' trattament inuman jew degradanti. Peress li l-Istati Membri ma japplikawx il-ġurisprudenza tal-QĠUE msemmija hawn fuq b'mod uniformi jew konsistenti, diversi timijiet ta' evalwazzjoni indikaw il-ħtieġa li tiġi ċċarata l-ġurisprudenza rilevanti tal-QĠUE fil-livell tal-UE. L-evalwazzjonijiet urew ukoll li l-Istati Membri affettwati minn kwistjonijiet relatati mal-kundizzjonijiet ta' detenzjoni, inkluż l-iffullar, ħadu jew qed jikkunsidraw inizjattivi biex itejbu s-sitwazzjoni. Fil-kuntest tal-evalwazzjonijiet, ġie enfasizzat li f'każijiet fejn il-proċeduri ta' konsenja jiġu sospiżi jew jitwaqqfu minħabba t-test f'żewġ stadji ta' *Aranyosi u Căldăraru* dwar il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni, għandhom isiru sforzi mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri biex jevitaw l-impunità.

Fil-każ tad-**Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI dwar pieni ta' kustodja**, fost aspetti oħrajn, ġiet analizzata l-valutazzjoni tar-riabilitazzjoni soċjali, peress li din għandha tkun wieħed mill-għanijiet tal-mekkaniżmu. Madankollu, dan l-interess jeħtieġ li jiġi bbilanċjat mal-interess tas-sistema ġudizzjarja fl-infurzar effettiv tal-piena fi Stat Membru wieħed.

L-evalwazzjonijiet urew ukoll li fil-maġġoranza tal-Istati Membri l-kwistjoni tar-rikonoxximent parzjali u l-adattament tal-piena ma tqajjimx sfidi kbar fl-applikazzjoni ta' din id-Deċiżjoni Qafas. Madankollu, id-diffikultajiet jirriżultaw mid-differenzi bejn is-sistemi legali, bħal: l-inkompatibbiltà ta' xi miżuri mal-liġi tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni; il-kriterji u l-metodi differenti użati minn kull Stat Membru biex jikkalkula l-aħħar piena; u l-applikazzjoni tal-prinċipju tal-aggregazzjoni tal-penali imposti. Għandu jiġi enfasizzat li diversi Stati Membri jesperjenzaw diffikultajiet biex jikkonformaw mal-iskadenzi stabbiliti f'din id-Deċiżjoni Qafas, u għalhekk l-Istati Membri għandhom jagħmlu sforzi biex iħaffu l-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet tagħhom.

[2] C-404/15 *Aranyosi u Căldăraru*, C-220/18 *ML* u C-128/18 *Dorobantu*

Id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi kkonferma li hemm nuqqas sinifikanti ta' applikazzjoni tad-**Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI,** dwar miżuri mhux ta' kustodja rispettivament fl-istadji ta' wara l-proċess u ta' qabel il-proċess tal-proċedimenti kriminali. Ġew identifikati diversi raġunijiet komuni: in-nuqqas ta' sensibilizzazzjoni u għarfien fost il-prattikanti, il-kumplessità u t-tul tal-proċedimenti, u l-għadd baxx ta' każijiet b'implikazzjonijiet transfruntiera. B'mod aktar speċifiku, l-użu insuffiċjenti tad-**Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI** huwa primarjament minħabba d-differenzi sinifikanti bejn is-sistemi nazzjonali rigward in-natura u t-tul ta' żmien tal-probation u l-miżuri alternattivi applikabbli. Għad-**Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI**, l-applikazzjoni infrekwenti hija normalment marbuta mad-diffikultà fl-identifikazzjoni ta' każijiet fejn ikun effettiv u xieraq li tinħareġ Ordni ta' Superviżjoni Ewropea, peress li din mhux neċessarjament hija adegwata għall-użu tal-proċedura kriminali. Ir-rakkomandazzjonijiet jimmiraw lejn is-sensibilizzazzjoni dwar dawn iż-żewġ Deċiżjonijiet Qafas, u li jipprovdu gwida u għodod għall-prattikanti dwar l-applikazzjoni tagħhom, bil-ħsieb li jippromwovu u jtejbu l-użu rispettiv tagħhom.

Il-kooperazzjoni mal-Eurojust u n-Network Ġudizzjarju Ewropew f'materji kriminali (NĠE) tista' tikkontribwixxi b'mod sinifikanti għal kooperazzjoni ġudizzjarja effettiva f'materji kriminali madwar l-UE, speċjalment f'każijiet kumplessi b'implikazzjonijiet transfruntiera jew meta tkun meħtieġa informazzjoni biex jiġu identifikati l-awtoritajiet kompetenti jew ir-regoli applikabbli fi Stati Membri oħra. Madankollu, id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi wriet li użu aktar estensiv tal-assistenza provduta mill-Eurojust u min-NĠE fl-Istati Membri kollha jikkontribwixxi b'mod sinifikanti biex il-każijiet jiġu riżolti b'mod aktar faċli u rapidu u jista' jwassal għal aktar tisħiħ tal-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera fl-UE.

2. INTRODUZZJONI

Il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku kien minqux bħala pedament tal-kooperazzjoni ġudizzjarja fl-UE mill-Kunsill Ewropew ta' Tampere fl-1999. Il-ħtieġa li l-implimentazzjoni tal-istrumenti legali għal rikonoxximent reċiproku ssir aktar effettiva ġiet issottolinjata fost l-oħrajn mill-Kunsill fil-konklużjonijiet tiegħu tas-7 ta' Diċembru 2018 dwar il-"Promozzjoni tar-rikonoxximent reċiproku bit-tisħiħ tal-fiduċja reċiproka". Barra minn hekk, fil-konklużjonijiet tiegħu dwar "Il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri għall-estradizzjoni - l-isfidi attwali u t-triq 'il quddiem", il-Kunsill qabel fost l-oħrajn li hemm lok għal titjib fir-rigward tat-traspożizzjoni nazzjonali u l-applikazzjoni prattika tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, biex jiġu indirizzati ċerti aspetti tal-proċedura fl-Istat Membru emittenti u fl-Istat Membru eżekutorju u biex jiġu msaħħa l-proċeduri ta' konsenja tal-MAE fi żminijiet ta' kriżi. Fl-aħħar nett, il-Kunsill, fil-konklużjonijiet tiegħu ta' Diċembru 2019 dwar miżuri alternattivi għad-detenzjoni, stieden lill-Kummissjoni biex tkompli ttejjeb l-implimentazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas tal-UE dwar probation u sanzjonijiet alternattivi (2008/947/ĠAI) u dwar l-Ordni ta' Superviżjoni Ewropea (2009/829/ĠAI), b'kont meħud tal-informazzjoni miġbura matul id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi.

Minħabba l-firxa wiesgħa ta' strumenti legali fil-qasam tar-rikonoxximent reċiproku u l-kamp ta' applikazzjoni wiesa' tagħhom, intlaħaq qbil fil-laqgħa tal-CATS tat-12 ta' Frar 2019 li l-evalwazzjoni tiffoka fuq l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku li ġejjin:

- Id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI dwar il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' ċediment bejn l-Istati Membri ("MAE");
- Id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi f'materji kriminali li jimponu pieni ta' kustodja jew miżuri li jinvolvu ċ-ċaħda tal-libertà bil-għan li jiġu infurzati fl-Unjoni Ewropea ("pieni ta' kustodja");

- Id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi u deċiżjonijiet li jinvolvu probation bil-ħsieb ta' sorveljanza ta' miżuri ta' probation u ta' sanzjonijiet alternattivi ("probation u miżuri alternattivi");
- Id-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI dwar l-applikazzjoni, bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku għal deċiżjonijiet dwar miżuri ta' superviżjoni bħala alternattiva għal detenzjoni proviżorja ("ESO").

Fil-laqgħa tal-CATS imsemmija hawn fuq ġie maqbul ukoll li l-evalwazzjoni tiffoka biss fuq l-aspetti speċifiċi ta' dawn l-istrumenti li l-Istati Membri ħassew li kien jistħoqqilhom attenzjoni partikolari, kif spjegat fid-dettall fid-dokument 6333/19, u dwar ir-rabtiet legali u operazzjonali bejn id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI dwar il-MAE u d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI dwar pieni ta' kustodja.

B'referenza għad-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI dwar probation u miżuri alternattivi u d-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI dwar l-Ordni ta' Superviżjoni Ewropea (OSE), ġie deċiż li l-evalwazzjoni kellha tkun ta' natura pjuttost ġenerali u għandha tipprova tistabbilixxi r-raġunijiet li wasslu biex dawk iż-żewġ Deċiżjonijiet Qafas ġew applikati biss rarament.

Minħabba l-pandemija, ma kienx possibbli li tiġi segwita l-ordni taż-żjarat fl-Istati Membri adottata mill-CATS fit-13 ta' Mejju 2019, peress li diversi żjarat fuq il-post ġew posposti ripetutament, u b'hekk dewmu b'mod sinifikanti l-finalizzazzjoni tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet. Iż-żjarat fuq il-post li bdew f'Novembru 2019 għalhekk ġew konklużi biss f'April 2022. F'konformità mal-Artikolu 3 tal-Azzjoni Konġunta 97/827/ĠAI tal-5 ta' Diċembru 1997, il-Presidenza fasslet lista ta' esperti għall-evalwazzjonijiet li għandhom jitwettqu, ibbażata fuq l-għażla mill-Istati Membri ta' esperti b'għarfien prattiku sostanzjali fil-qasam kopert mill-evalwazzjoni. It-timijiet ta' evalwazzjoni kienu jikkonsistu fi tliet esperti nazzjonali, appoġġati minn membru wieħed jew aktar tal-persunal mis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill u, f'diversi okkażjonijiet, minn osservaturi (mill-Kummissjoni Ewropea u l-Eurojust).

L-għan tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi kien li tipprovdi valur miżjud reali billi permezz ta' żjarat fuq il-post toffri l-opportunità li mhux biss jitqiesu l-kwistjonijiet legali iżda wkoll – u partikolarment – l-aspetti prattiċi u operazzjonali marbuta mal-implimentazzjoni ta' dawk l-istrumenti mill-prattikanti fil-kuntest tal-proċedimenti kriminali transfruntieri.

Dan ir-rapport, imħejji mis-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill, f'isem il-Presidenza, jiġbor fil-qosor is-sejbiet, il-konklużjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet ewlenin fir-rapporti tal-pajjiżi individwali u jifformula rakkomandazzjonijiet għall-Istati Membri u għall-istituzzjonijiet u l-korpi tal-UE, b'kont meħud tar-rakkomandazzjonijiet identifikati bħala l-aktar rilevanti u/jew rikorrenti abbażi tar-rapporti dwar is-27 Stat Membru evalwat, fejn ġew identifikati nuqqasijiet u oqsma għal titjib. It-test tar-rapport jenfasizza wkoll xi wħud mill-aħjar prattiki identifikati fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi li jistgħu jiġu kondiviżi fost l-Istati Membri, bil-ħsieb li tiġi żgurata applikazzjoni aktar effettiva u koerenti tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku fl-istadji kollha tal-proċedimenti kriminali fl-Unjoni kollha.

B'mod aktar ġenerali, dan l-eżerċizzju huwa mistenni li jippromwovi l-implimentazzjoni koerenti u effettiva ta' dan il-pakkett ta' strumenti legali biex jintlaħaq il-potenzjal sħiħ tiegħu u jsaħħaħ it-tisħiħ tal-fiduċja reċiproka fost l-awtoritajiet ġudizzjarji tal-Istati Membri, u b'hekk itejjeb il-funzjonament aħjar tal-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera f'materji kriminali fl-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja.

3. DEĊIŻJONI KWADRU 2002/584/ĠAI

3.1 Proporzjonalità

Il-prinċipju tal-proporzjonalità, fattur ewlieni għal kooperazzjoni effettiva fl-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, huwa prinċipju ġenerali tal-liġi kriminali li mhux imsemmi b'mod espliċitu fil-leġiżlazzjoni tal-Istati Membri kollha: f'xi wħud minnhom, jirriżulta mill-kostituzzjonijiet tagħhom, prinċipalment mill-prinċipju tal-istat tad-dritt u l-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali.

F'termini aktar ġenerali, il-prinċipju tal-proporzjonalità jinvolvi l-ibbilanċjar ta' kwalunkwe intervent fid-drittijiet ta' individwu fil-kuntest ta' proċedimenti kriminali kontra l-interessi tas-soċjetà fl-identifikazzjoni u l-arrest tal-awturi ta' reati kriminali. Fil-prattika, dan jirrikjedi li d-detenzjoni għandha tkun limitata għal każijiet li jinvolvu reati kriminali serji. Filwaqt li jitqiesu l-konsegwenzi li l-eżekuzzjoni ta' MAE għandha fuq il-libertà tal-persuna rikjesta u r-restrizzjonijiet fuq il-moviment liberu, huwa importanti li l-awtoritajiet ġudizzjarji emittenti jikkunsidraw għadd ta' fatturi sabiex jiddeterminaw jekk il-ħruġ ta' MAE huwiex iġġustifikat.

Il-prinċipju tal-proporzjonalità huwa stabbilit sew fis-sistema legali tal-UE, fil-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea u tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, u fil-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istati Membri. Madankollu, l-Artikolu 2(1) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI jistabbilixxi biss limiti għall-ħruġ ta' mandat ta' arrest Ewropew. Dan jistipula li MAE għall-fini ta' prosekuzzjoni jista' jinħareġ biss fir-rigward ta' atti punibbli bil-liġi tal-Istat Membru emittenti b'piena ta' kustodja jew ordni ta' detenzjoni għal perjodu massimu ta' mhux inqas minn 12-il xahar, u li MAE għall-fini tal-eżekuzzjoni ta' piena jista' jinħareġ biss fir-rigward ta' pieni ta' mill-inqas erba' xhur.

Fehim komuni tal-prinċipju tal-proporzjonalità huwa artikolat fil-Manwal tal-Kummissjoni Ewropea dwar kif toħroġ u teżegwixxi mandat ta' arrest Ewropew, li fih spjegazzjonijiet estensivi dwar il-kwistjoni tal-proporzjonalità u l-kriterji li għandhom jiġu applikati mill-awtoritajiet emittenti f'dan ir-rigward: is-serjetà tar-reat, il-piena li x'aktarx tkun ser tiġi imposta, il-probabbiltà li l-persuna tinżamm detenuta wara l-konsenja, u l-interessi tal-vittmi.

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, meta jaġixxu bħala Stat Membru emittenti, jikkunsidraw jekk, minflok ma jinħareġ MAE, huwiex possibbli li jintużaw strumenti oħra ta' kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali li huma wkoll effettivi iżda inqas koerċittivi, speċjalment jekk il-konsenja tintalab għall-fini tas-smigħ tal-persuna suspettata/akkużata matul l-investigazzjoni u mhux għall-prosekuzzjoni tagħha jew għall-infurzar ta' piena ta' kustodja. F'dan il-każ, tista' tinħareġ Ordni ta' Investigazzjoni Ewropea (OIE) għall-finijiet tas-smigħ tal-persuna suspettata/akkużata permezz ta' vidjokonferenza jew ta' trasferiment temporanju. Dan għandu rwol ewlieni biex jiġi evitat l-użu ħażin tal-MAE f'każijiet fejn ikunu disponibbli għażliet inqas invażivi biex jiġi żgurat li persuna akkużata li tinsab barra mill-pajjiż tipparteċipa fi proċedimenti kriminali fl-Istat Membru emittenti u d-detenzjoni ma tkunx assolutament meħtieġa.

Minħabba n-nuqqas ta' definizzjoni legali fid-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u ta' mudell uniku għall-ġuriżdizzjonijiet kollha, l-Istati Membri japplikaw il-prinċipju ta' proporzjonalità b'modi differenti, u l-kriterji użati fil-prattika biex tiġi vvalutata l-proporzjonalità tal-MAE mhumiex l-istess fl-Istati Membri kollha. L-aktar kriterji komuni applikati huma s-serjetà tar-reat, it-tul ta' żmien minn meta twettaq id-delitt, il-ħsara kkawżata, l-interessi tal-vittma, il-piena mistennija, l-età u l-imġiba tal-persuna kkonċernata u ċirkostanzi oħra tal-każ, eċċ. F'rapport ta' evalwazzjoni wieħed huwa enfasizzat aspett ieħor tal-proporzjonalità, jiġifieri li l-ispejjeż finanzjarji assoċjati mal-implimentazzjoni ta' MAE mhumiex negliġibbli u għandhom ikunu proporzjonati għas-serjetà tar-reat. Xi Stati Membri ħarġu manwali jew linji gwida nazzjonali biex jiffaċilitaw il-valutazzjoni tal-proporzjonalità.

Kif deskritt f'għadd ta' rapporti ta' evalwazzjoni fid-disa' serje, il-kontroll tal-proporzjonalità għandu jitwettaq esklużivament mill-Istat emittenti. Tabilħaqq, kważi ebda Stat Membru ma jivvaluta l-proporzjonalità meta jeżegwixxi MAE. Madankollu, għadd żgħir ta' awtoritajiet tal-Istati Membri huma tal-fehma li l-awtoritajiet emittenti tal-Istati Membri mhux dejjem jivvalutaw il-proporzjonalità b'mod korrett qabel ma joħorġu MAE li jidhru sproporzjonati għas-serjetà tar-reat. Huma jivvalutaw ukoll il-proporzjonalità meta jaġixxu bħala awtoritajiet ta' eżekuzzjoni, u f'ċerti każijiet, jekk jemmnu li dan ma jkunx iġġustifikat mis-serjetà tar-reat, jissuġġerixxu li l-MAE għandu jiġi rtirat jew jirrifjutaw l-eżekuzzjoni tiegħu.

Madankollu, dawn l-Istati Membri rarament ħafna jagħmlu valutazzjonijiet bħal dawn. Kif enfasizzat fir-rapporti rispettivi, dan l-approċċ jista' jirriżulta fil-ħolqien ta' raġuni ġdida għar-rifjut ta' konsenja li mhijiex konformi mad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u li tmur ukoll kontra l-prinċipji ta' rikonoxximent reċiproku u fiduċja reċiproka.

Tista' tinqala' problema fir-rigward tal-għażla bejn il-MAE u l-OIE minħabba r-raġunijiet għal rifjut fil-kuntest ta' OIE, eż., jekk l-Istat Membru ta' eżekuzzjoni ma jaċċettax l-użu ta' vidjokonferenzi għall-interrogazzjoni ta' persuni suspettati/akkużati.

Għandu jitqies ukoll li l-Irlanda u d-Danimarka mhumiex parti għall-Ordni ta' Investigazzjoni Ewropea. Għalhekk, jekk l-awtoritajiet kompetenti ta' dawn l-Istati Membri ma jużawx MAE, ikollhom ifittxu u jipprovdu assistenza legali kriminali skont strumenti oħra, bħall-Konvenzjoni tal-Kunsill tal-Ewropa dwar l-Assistenza Legali Reċiproka (MLA) u strumenti rilevanti tal-UE, bħall-Konvenzjoni tad-29 ta' Mejju 2000 dwar Assistenza Reċiproka f'Materji Kriminali bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea.

F'dan l-isfond, jista' jiġi osservat titjib sinifikanti meta mqabbel mas-sejbiet tar-raba' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi fejn il-proporzjonalità kienet kwistjoni serja. Issa, fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, il-prinċipju tal-proporzjonalità huwa implimentat b'mod sodisfaċenti. L-approċċ ta' għadd żgħir ta' Stati Membri f'dan ir-rigward ġie identifikat bħala l-aħjar prattika u għadd żgħir ta' Stati Membri biss ġew imħeġġa jiżviluppaw aktar il-prinċipju tal-proporzjonalità fil-proċedimenti nazzjonali tagħhom tal-MAE.

<u>**RAKKOMANDAZZJONIJIET**</u>

- ***L-Istati Membri huma mħeġġa jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom, meta jaġixxu bħala awtoritajiet emittenti fil-proċedimenti tal-MAE, dejjem iwettqu t-test tal-proporzjonalità billi jwettqu valutazzjoni bir-reqqa taċ-ċirkostanzi ta' kull każ, biex jiddeċiedu jekk, minflok ma joħorġu l-MAE, huwiex possibbli li jintużaw strumenti inqas intrużivi ta' kooperazzjoni ġudizzjarja.***

- ***Huwa rrakomandat li l-Istati Membri jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom, meta jaġixxu bħala awtoritajiet ta' eżekuzzjoni fil-proċedimenti tal-MAE, ma jqisux in-nuqqas ta' proporzjonalità fil-MAE maħruġ mill-Istat Membru rikjedenti, bħala raġuni biex jirrifjutaw l-eżekuzzjoni tal-MAE.***

3.2. Sentenzi *in absentia*

Id-Deċiżjoni Qafas 2009/299/ĠAI, li temenda d-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, fost l-oħrajn billi ddaħħal l-Artikolu 4a, tipprevedi raġuni fakultattiva ta' rifjut għal sentenzi mogħtija *in absentia*, kif ukoll erba' eċċezzjonijiet li taħthom MAE ma jistax jiġi rrifjutat, peress li l-persuna rikjesta hija preżunta li kienet taf bil-proċess.

F'xi Stati Membri, il-leġiżlazzjoni nazzjonali ma tippermettix sentenzi *in absentia* jew tissottomettihom għal ċerti kondizzjonijiet, u b'hekk tillimita l-possibbiltà li jinħareġ dan it-tip ta' sentenza għal każijiet eċċezzjonali. Madankollu, dawn l-Istati Membri, meta aġixxew bħala Stati Membri ta' eżekuzzjoni, kellhom jittrattaw każijiet fejn ingħataw sentenzi *in absentia* fl-Istat emittenti. B'mod ġenerali, id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi wrew li dan ma jidhirx li huwa ostaklu fl-applikazzjoni tal-Artikolu 4a tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

Barra minn hekk, ir-rekwiżiti għall-għoti ta' sentenzi mingħajr il-preżenza tal-persuna rikjesta fil-proċess u l-kriterji li taħthom sentenza tiġi kklassifikata bħala *in absentia* jvarjaw b'mod konsiderevoli fl-Istati Membri. F'għadd żgħir ta' Stati Membri, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali rilevanti, jitqies suffiċjenti li l-persuna akkużata tiġi mħarrka b'notifika fl-indirizz indikat, irrispettivament minn jekk il-persuna kkonċernata tirċevix effettivament it-taħrika personalment u tkunx konxja mill-proċess.

Għall-maġġoranza tal-Istati Membri, id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi ma enfasizzat l-ebda problema kbira rigward sentenzi *in absentia*. Madankollu, hemm xi diffikultajiet rikorrenti li jinqalgħu fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, assoċjati ma':

a) l-użu u l-interpretazzjoni tat-taqsima (d) tal-formola tal-MAE, jiġifieri l-użu tal-verżjoni qabel id-dħul fis-seħħ tad-Deċiżjoni Qafas 2009/299/ĠAI, jew l-informazzjoni skorretta jew mhux kompluta jew kontradittorja fil-verżjoni attwali ta' din il-formola tal-MAE. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri indikaw li ħafna drabi ma jkunx ċar mill-kontenut tal-MAE riċevut jekk ir-raġunijiet għal rifjut skont l-Artikolu 4a tad-Deċiżjoni Qafas humiex applikabbli jew le, pereżempju minħabba li l-kaxxa rilevanti ma tkunx immarkata jew minħabba li d-dettalji mogħtija ma jkunux biżżejjed;

b) differenzi fl-interpretazzjoni tal-kunċett ta' sentenza *in absentia* u l-karatteristiċi tiegħu: sentenza kontradittorja, sentenza finali, il-possibbiltà ta' appell, eċċ. Ir-rekwiżiti legali differenti fl-Istati Membri rigward in-notifika ta' sentenzi u taħrika għal proċedimenti ġudizzjarji jistgħu jikkumplikaw il-proċess ta' rikonoxximent. Xi prattikanti tal-Istati Membri kif ukoll xi timijiet ta' evalwazzjoni esprimew il-fehma li jkun utli li jiġu stabbiliti prattiki komuni fil-livell tal-UE dwar it-trattament ta' sentenzi *in absentia* fil-kuntest tal-proċedimenti tal-MAE;

c) id-differenzi fit-traspożizzjoni tad-Deċiżjoni Qafas 2009/299/ĠAI tal-Istati Membri u, b'mod iktar partikolari, in-natura obbligatorja jew fakultattiva tar-raġunijiet għal rifjut. Fil-fatt, għadd żgħir ta' Stati Membri ttrasponew din ir-raġuni għal rifjut bħala obbligatorja, filwaqt li fl-Artikolu 4a tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI hija prevista bħala raġuni fakultattiva għal rifjut.

Fid-dawl ta' dan ta' hawn fuq, l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni spiss jitolbu informazzjoni addizzjonali mill-Istat Membru emittenti, f'konformità mal-Artikolu 15 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, sabiex jiksbu l-informazzjoni nieqsa dwar il-proċeduri *in absentia* f'dawk l-Istati Membri u jaċċertaw b'mod ċar id-dettalji dwar il-preżenza tal-persuna rikjesta fil-proċedimenti kriminali. Dawn id-dettalji huma: il-mod kif il-persuna ġiet imħarrka, jekk il-persuna kinitx preżenti waqt is-seduta, jekk il-persuna kinitx rappreżentata minn avukat tad-difiża, jekk is-sentenza mogħtija *in absentia* kinitx saret finali u d-dritt ta' proċess ġdid. Għadd żgħir ta' Stati Membri jitolbu wkoll id-deċiżjonijiet nazzjonali rilevanti mill-Istat emittenti.

Kif indikat mill-awtoritajiet ta' xi Stati Membri, wara l-adozzjoni tad-Deċiżjoni Qafas 2009/299/ĠAI, u speċjalment wara s-sentenzi *Tupikas*[3], *Zdziaszek*[4] u *Ardic*[5]mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, l-għadd ta' talbiet għal informazzjoni addizzjonali żdied, speċjalment f'każijiet fejn il-MAE huwa bbażat fuq aktar minn deċiżjoni ġudizzjarja waħda. F'xi każijiet, din kienet ukoll ir-raġuni għan-nuqqas ta' konformità mal-limiti ta' żmien stipulati fl-Artikolu 17 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI jew għal żieda fl-għadd ta' rifjuti ta' MAE.

Xi rifjuti, f'konformità mal-ġurisprudenza tal-QĠUE, jidhru li jseħħu f'każijiet fejn il-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istati Membru emittenti ma tippermettix proċess ġdid. B'kont meħud tal-interpretazzjonijiet differenti tal-ġurisprudenza msemmija hawn fuq, f'xi rapporti ġie osservat li gwida fil-livell tal-UE tkun utli għal approċċ armonizzat.

Fil-fatt, tali talbiet għal informazzjoni supplimentari jistgħu jieħdu ħafna ħin u jwasslu għal dewmien fil-proċedura u/jew f'nuqqas ta' konformità mal-iskadenzi. Għalhekk, ikun utli ħafna jekk l-informazzjoni pprovduta mill-Istat Membru emittenti b'rabta mas-sentenzi *in absentia* dwar l-għarfien tal-persuna kkundannata dwar il-proċess u informazzjoni rilevanti oħra tkun aktar estensiva u preċiża, u disponibbli mill-bidu nett, sabiex tiġi evitata l-ħtieġa li tintalab informazzjoni addizzjonali.

Is-sitwazzjoni tista' tkun iktar kumplessa fejn id-deċiżjoni finali ssegwi proċedimenti li jkunu għaddew minn diversi istanzi u l-persuna ma kinitx preżenti f'kull stadju tal-proċedimenti ġudizzjarji kriminali. Fid-dawl tal-ġurisprudenza tal-QĠUE msemmija hawn fuq dwar is-sentenzi *in absentia*, huwa importanti li titqies il-preżenza tal-akkużat fl-istanzi kollha tal-proċedimenti kriminali; xi Stati Membri adattaw il-leġiżlazzjoni tagħhom sabiex jikkonformaw ma' dawn is-sentenzi, filwaqt li l-ħtieġa li Stati Membri oħra jagħmlu dan ġiet enfasizzat fir-rapporti ta' evalwazzjoni rispettivi.

---

[3]Sentenza tal-10 ta' Awwissu 2017, *Openbaar Ministerie* vs *Tadas Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628.
[4]Sentenza tal-10 ta' Awwissu 2017, *Openbaar Ministerie vs Sławomir Andrzej Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.
[5]Sentenza tat-22 ta' Diċembru 2017, *Samet Ardic*, C-571/17PPU, EU:C:2017:1026.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- ***Jenħtieġ li l-awtoritajiet emittenti tal-Istati Membri jipprovdu informazzjoni ċara u komprensiva fit-taqsima (d) tal-formola tal-MAE kull meta japplika l-Artikolu 4a tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI bħala riżultat ta' sentenzi mogħtija mingħajr il-preżenza tal-konvenut, b'mod partikolari fir-rigward tas-sistema nazzjonali għall-proċessi "in absentia" u l-mod li bih il-persuna rikjesta ġiet mgħarrfa bil-kawża.***

- ***Il-Kummissjoni Ewropea hija mistiedna tikkunsidra li toħroġ linji gwida dwar kif għandhom jiġu ttrattati s-sentenzi in absentia billi tiffoka fuq l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tal-Artikolu 4a tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI madwar l-Unjoni, f'konformità mal-ġurisprudenza rilevanti tal-QĠUE, wara, kif xieraq, diskussjonijiet rilevanti fil-korpi kompetenti tal-Kunsill.***

- ***In-Network Ġudizzjarju Ewropew (NĠE), f'kooperazzjoni mal-Istati Membri, huwa mistieden jikkunsidra li jinkludi fis-sit web tiegħu informazzjoni speċifika dwar il-leġiżlazzjoni nazzjonali u l-implikazzjonijiet proċedurali fl-Istati Membri fir-rigward ta' sentenzi*** **in absentia.**

3.3. Raġunijiet għar-rifjut

3.3.1. Raġunijiet fakultattivi u obbligatorji għal rifjut

L-Artikolu 3 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI jipprevedi tliet raġunijiet obbligatorji għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni tal-MAE, li abbażi tagħhom l-awtoritajiet ġudizzjarji eżekutorji huma obbligati li jirrifjutaw il-konsenja tal-persuna rikjesta lill-Istat emittenti. Dawn ir-raġunijiet obbligatorji għar-rifjut huma: amnestija, *ne bis in idem* u l-esklużjoni tar-responsabbiltà kriminali minħabba l-età.

L-Artikolu 4 jipprevedi seba' raġunijiet fakultattivi għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni, li abbażi tagħhom l-awtoritajiet ġudizzjarji ta' eżekuzzjoni jistgħu jirrifjutaw il-konsenja. Madankollu, f'dan ir-rigward, hemm differenzi fit-traspożizzjoni tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI fil-leġiżlazzjoni nazzjonali. F'għadd ta' Stati Membri, xi raġunijiet għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni li huma fakultattivi fid-Deċiżjoni Kwadru huma obbligatorji fil-leġiżlazzjoni nazzjonali. Fi Stat Membru wieħed, il-leġiżlazzjoni nazzjonali li tittrasponi d-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI ma tiddistingwix bejn raġunijiet obbligatorji u fakultattivi għal rifjut.

Xi timijiet ta' esperti involuti fl-evalwazzjonijiet, f'konformità mar-raba' serje ta' evalwazzjoni dwar il-MAE, ikkritikaw dawn il-prattiki, filwaqt li enfasizzaw fost l-oħrajn li dawn iċaħħdu lill-awtoritajiet ġudizzjarji eżekutorji mill-possibbiltà li jivvalutaw fuq bażi ta' każ b'każ jekk għandhomx japplikaw ir-raġunijiet għal rifjut jew le, fejn tali raġunijiet huma kkunsidrati bħala fakultattivi fid-Deċiżjoni Kwadru. Huma enfasizzaw li, f'konformità mal-ġurisprudenza rilevanti tal-QĠUE relatata mal-MAE (is-Sentenza C-665/20 PPU tad-29 ta' April 2021), l-Istati Membri għandhom igawdu ċertu marġni ta' diskrezzjoni sabiex jiddeterminaw jekk huwiex xieraq jew le li jirrifjutaw li jeżegwixxu mandat ta' arrest Ewropew. Madankollu, mhuwiex f'idejn il-leġiżlatur, iżda f'idejn l-awtorità ġudizzjarja li tkun qed teżamina każ speċifiku li teżerċita dan il-marġni ta' diskrezzjoni.

Konsegwentement huma esprimew il-fehma li l-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istati Membri kollha għandha tkun allinjata mad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI fir-rigward tar-raġunijiet obbligatorji u fakultattivi għal rifjut u għalhekk għandha tkun konsistenti madwar l-UE.

Fi ftit Stati Membri, il-leġiżlazzjoni nazzjonali tipprevedi raġuni għal rifjut mhux speċifikata fid-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, fejn id-drittijiet fundamentali kif stabbiliti fl-Artikolu 6 TUE jistgħu jinkisru. Dan jista' jseħħ pereżempju jekk is-sentenza ngħatat matul il-proċedimenti li fihom inkisru d-drittijiet u l-libertajiet fundamentali tal-bniedem, jew fejn il-persuna ġiet ikkundannata abbażi tas-sess, ir-razza, ir-reliġjon, l-oriġini etnika, in-nazzjonalità, il-lingwa, il-konvinzjoni politika jew l-orjentazzjoni sesswali tagħha.

Xi Stati Membri jillimitaw il-possibbiltà li jikkonsenjaw in-nazzjonali u r-residenti tagħhom jew jissoġġettawha għal ċerti kundizzjonijiet (bħall-kunsens tal-persuna rikjesta jew garanzija ta' ritorn mill-Istat Membru emittenti), lil hinn minn dawk stabbiliti fid-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. F'każijiet bħal dawn, it-timijiet ta' esperti rrakkomandaw li dawn l-Istati Membri jikkunsidraw mill-ġdid din il-possibbiltà, filwaqt li jemmnu li f'każijiet bħal dawn il-leġiżlazzjoni nazzjonali mhijiex konformi mad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

It-timijiet ta' evalwazzjoni osservaw li dan l-approċċ jestendi l-kamp ta' applikazzjoni tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, inaqqas l-għadd ta' MAE attwalment eżegwiti u jikkostitwixxi ostaklu ovvju għall-funzjonament tajjeb tal-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali bbażata fuq fiduċja reċiproka. Huma enfasizzaw ukoll l-inkonsistenza mal-ġurisprudenza tal-QĠUE, li tiddikjara li l-awtoritajiet ġudizzjarji ta' eżekuzzjoni jistgħu, fil-prinċipju, jirrifjutaw li jeżegwixxu tali MAE biss għar-raġunijiet ta' nuqqas ta' eżekuzzjoni elenkati b'mod eżawrjenti mid-Deċiżjoni Kwadru dwar il-MAE. Għaldaqstant, filwaqt li l-eżekuzzjoni tal-MAE hija r-regola, ir-rifjut ta' eżekuzzjoni huwa intiż li jkun eċċezzjoni, li għandha tiġi interpretata b'mod strett ħafna (C-354/20 PPU u C-412/20 PPU).

Fi Stat Membru wieħed, in-nazzjonalità hija raġuni obbligatorja għal rifjut li jiġi eżegwit MAE maħruġ biex tiġi infurzata piena ta' kustodja, filwaqt li r-residenza hija raġuni fakultattiva għal rifjut, u b'hekk iċ-ċittadini u r-residenti huma ttrattati b'mod differenti. It-tim ta' evalwazzjoni sab li dan kien inkonsistenti mal-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, li jipprevedi li kemm in-nazzjonalità kif ukoll ir-residenza huma raġunijiet fakultattivi għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni. Għandu jiġi enfasizzat li f'xi Stati Membri hemm leġiżlazzjoni attwali li tinkludi iżda mhix limitata għar-raġunijiet għal rifjut, wara l-bidu ta' proċeduri ta' ksur.

3.3.2 Kriminalità doppja

Raġuni komuni għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni hija l-kriminalità doppja, kif stabbilit fl-Artikolu 4(1) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI bħala raġuni fakultattiva għal rifjut. F'każ bħal dan, jekk MAE jinħareġ għal reati li jikkostitwixxu reat kriminali skont il-leġiżlazzjoni tal-Istat Membru emittenti, iżda mhux skont il-leġiżlazzjoni tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, il-konsenja tista' tiġi rrifjutata, sakemm ir-reat ma jkunx elenkat fost it-32 reat skont l-Artikolu 2(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI li huma eżentati mill-verifika tal-kriminalità doppja.

L-aktar reati komuni li jwasslu għal rifjut ta' konsenji minħabba nuqqas ta' kriminalità doppja huma delitti żgħar, reati tad-drogi u tat-traffiku, ħtif ta' minorenni, eċċ. Filwaqt li xi Stati Membri ddikjaraw li ma jiltaqgħux jew rarament jiltaqgħu ma' diffikultajiet fir-rigward tal-kriminalità doppja, għal diversi Stati Membri d-deskrizzjoni tar-reat ipprovduta mill-awtoritajiet emittenti fil-formola tal-MAE toħloq problema rikorrenti.

L-informazzjoni fiha spiss titqies insuffiċjenti biex jiġi stabbilit jekk l-att jikkostitwixxix reat kriminali skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni. L-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni għandhom jiddeterminaw jekk il-karatteristiċi essenzjali tar-reat kriminali jeżistux skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali u jkunux punibbli b'piena kriminali li kieku dan seħħ fit-territorju tagħhom. Jekk iva, huma għandhom ikunu jistgħu jqabblu deskrizzjoni fattwali tar-reat kriminali, kif indikat fit-taqsima (e) tal-formola tal-MAE, mad-deskrizzjoni fattwali tar-reat ekwivalenti skont dispożizzjoni speċifika tad-dritt kriminali nazzjonali tagħhom.

Madankollu, xi drabi tkun nieqsa informazzjoni rilevanti (deskrizzjoni dettaljata tal-elementi kostitwenti tar-reat kriminali allegat li għalih il-persuna tkun ġiet ikkundannata, tal-elementi fattwali u taċ-ċirkostanzi tad-delitt, inkluż il-ħin u l-post tar-reat, jew il-grad ta' involviment allegat tal-persuna rikjesta). Fin-nuqqas tal-elementi msemmija hawn fuq, meta tkun meħtieġa verifika tal-kriminalità doppja, tista' tintalab informazzjoni addizzjonali mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni skont l-Artikolu 15 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI sabiex tiġi ffaċilitata d-deċiżjoni dwar il-konsenja.

Ovvjament, deskrizzjoni aktar konċiża tal-fatti hija biżżejjed fil-każ tat-32 reat skont l-Artikolu 2 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, li mhumiex soġġetti għal verifika tal-kriminalità doppja. Stat Membru wieħed, madankollu, irrapporta li xi Stati Membri ta' eżekuzzjoni xorta waħda jivverifikaw il-kriminalità doppja, anke fil-każ tal-hekk imsejjaħ "reat tal-lista", li mhuwiex konformi mad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

Kwistjonijiet marbuta ma' nuqqas ta' informazzjoni suffiċjenti jistgħu jqumu wkoll u jikkawżaw kumplikazzjonijiet fejn il-każ jinvolvi għadd ta' reati alternattivi. Jista' ma jkun hemm ebda kriminalità doppja għal kwalunkwe wieħed mir-reati, iżda, fin-nuqqas ta' informazzjoni suffiċjenti, isir diffiċli li jiġi ddeterminat liema reati huma koperti mir-rekwiżit ta' kriminalità doppja, kif ukoll li jiġu infurzati partijiet oħra tal-piena, li huma relatati ma' reati oħra. F'sitwazzjonijiet bħal dawn, l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni jitolbu lill-Istat emittenti jekk il-piena tistax tinqasam. Jekk dan ma jiġix aċċettat, il-konsenja tiġi rrifjutata.

Sabiex jiġi żgurat li l-każ jinftiehem faċilment mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni, l-Anness III tal-Manwal tal-Kummissjoni dwar kif jinħareġ u jiġi eżegwit Mandat ta' arrest Ewropew fih linji gwida dwar kif għandha timtela l-formola tal-MAE, inkluża t-taqsima (e) dwar kif għandu jiġi deskritt id-delitt fid-dettall. B'dan il-mod, l-awtorità ta' eżekuzzjoni tikseb stampa ċara tal-fatti u tkun tista', jekk meħtieġ, tivvaluta faċilment il-kriminalità doppja u kwalunkwe sitwazzjoni ta' *ne bis in idem* (ara s-sottokapitolu li ġej).

Madankollu, skont xi prattikanti, l-għadd ta' MAE rifjutati abbażi tal-kriminalità doppja huwa relattivament baxx, li jissuġġerixxi li l-forniment ta' informazzjoni addizzjonali normalment isolvi l-problemi, minkejja li dan jista' jkun fattur ta' dewmien għall-proċedimenti tal-MAE.

Xi Stati Membri indikaw li l-Eurojust jew il-punt ta' kuntatt rilevanti tan-NĠE jistgħu jassistu wkoll fl-aċċertament tal-kriminalità doppja.

L-awtoritajiet ta' Stat Membru wieħed indikaw li l-Istati Membri jidhru li japplikaw prattiki differenti fir-rigward tar-rabta bejn il-verifika dwar il-kriminalità doppja u verifika dwar il-limitazzjoni statutorja; f'xi Stati Membri, din tal-ewwel ma tinvolvix il-verifika ta' jekk ikunx skada l-perjodu ta' limitazzjoni għall-infurzar skont il-liġi tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, f'konformità mal-Artikolu 4(4) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

L-awtoritajiet ta' Stat Membru wieħed indikaw li xi Stati Membri jeżaminaw il-kriminalità doppja billi jivvalutaw il-merti tal-każ permezz ta' applikazzjoni sħiħa tal-parametri speċifiċi tal-leġiżlazzjoni nazzjonali tagħhom u enfasizzaw li din il-prattika tista' ddgħajjef il-fiduċja reċiproka u tinfluwenza b'mod negattiv il-kooperazzjoni ġudizzjarja madwar l-UE.

3.3.3. Il-prinċipju ne bis in idem

Skont xi prattikanti, l-għadd ta' MAE rifjutati abbażi tal-prinċipju *ne bis in idem*, stabbilit fl-Artikolu 3(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI bħala raġuni obbligatorja għal rifjut, jidher li huwa pjuttost baxx, b'saħansitra inqas rifjuti milli f'każ ta' kriminalità doppja.

Fil-maġġoranza tal-Istati Membri, l-ebda diffikultà kbira ma ġiet esperjenzata mill-awtoritajiet ġudizzjarji fir-rigward tal-prinċipju *ne bis in idem*. Madankollu, kwistjoni waħda possibbli tirreferi għall-valutazzjoni tal-"istess atti". Minn perspettiva legali, meta jiġi vvalutat il-kunċett tal-"istess atti", tista' ssir referenza, minbarra l-Artikolu 3(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, għas-sentenza tal-QĠUE f'C-261/09, (Mantello) u C-665/20 PPU (X - Mandat d'arrêt européen - Ne bis in idem) u għall-Artikolu 54 tal-Konvenzjoni li Timplimenta l-Ftehim ta' Schengen (KIFS).

Madankollu, minn perspettiva prattika, tali valutazzjoni tista' tkun problematika jekk l-awtorità emittenti tkun ipprovdiet ftit li xejn dettalji dwar l-"istess atti" li fuqhom tkun ittieħdet deċiżjoni. Tabilħaqq, f'xi każijiet, l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni jkollhom jitolbu informazzjoni addizzjonali dwar id-deskrizzjoni tal-fatti (natura, data, post, eċċ.), sabiex jiġi vvalutat jekk il-prinċipju ta' *ne bis in idem* għandux jiġi applikat jew le għall-każ rilevanti. Madankollu, fir-rigward tal-kriminalità doppja, f'dawn il-każijiet jidher li l-informazzjoni addizzjonali mitluba normalment issolvi l-problemi li jiltaqgħu magħhom l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

– *L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-raġunijiet għal rifjut li huma stabbiliti bħala fakultattivi fid-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI mhumiex definiti bħala obbligatorji fil-leġiżlazzjoni ta' implimentazzjoni. Barra minn hekk, ma għandha tiġi stabbilita l-ebda raġuni għal rifjut għajr dawk previsti fid-Deċiżjoni Kwadru msemmija hawn fuq, f'konformità mal-ġurisprudenza rilevanti tal-QĠUE.*

– *L-Istati Membri huma mħeġġa jiżguraw li, meta jimlew it-taqsima (e) tal-formola tal-MAE, l-awtoritajiet emittenti kompetenti tagħhom jipprevedu d-deskrizzjoni fattwali tar-reat fid-dettall u b'lingwaġġ ċar, sabiex tiġi ffaċilitata l-valutazzjoni tar-raġunijiet possibbli ta' nuqqas ta' rikonoxximent u nuqqas ta' infurzar abbażi tal-kriminalità doppja u n-ne bis in idem.*

– *L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni kompetenti tagħhom ma jwettqux verifika tal-kriminalità doppja meta r-reati inkwistjoni jaqgħu taħt it-32 kategorija skont l-Artikolu 2 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, li għalihom mhijiex meħtieġa l-verifika tal-kriminalità doppja.*

3.4 Kundizzjonijiet ta' detenzjoni

Filwaqt li fi strumenti ta' rikonoxximent reċiproku sussegwenti oħra tal-UE, ir-riskju potenzjali ta' ksur tad-drittijiet fundamentali jingħata bħala raġuni għar-rifjut tal-eżekuzzjoni, id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI ma tinkorporax speċifikament din ir-raġuni għal nuqqas ta' rikonoxximent jew nuqqas ta' infurzar, u fiha biss referenza ġenerika għad-drittijiet fundamentali fil-premessa 12 u l-Artikolu 1(3).

Madankollu, meta jitqies li l-prinċipju ta' fiduċja reċiproka, li huwa l-bażi tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku ta' deċiżjonijiet ġudizzjarji, ma jneħħix *a priori* awtomatikament ir-riskju ta' ksur tad-drittijiet fundamentali, il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni fl-Istat Membru emittenti għandhom rwol ewlieni fil-kuntest tal-proċedimenti tal-MAE.

Għalhekk, mill-perspettiva tal-ġurisprudenza tal-QĠUE u fil-limiti stabbiliti minnha: (C- 404/15 *Aranyosi u Căldăraru*, CJEU C-220/18 ML u C-128/18 *Dorobantu*), fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni jwettqu valutazzjoni speċifika tar-riskju ta' trattament inuman jew degradanti, skont it-tifsira tal-Artikolu 4 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, b'mod eċċezzjonali u abbażi ta' test f'żewġ stadji. Ir-riskju sistemiku ma għandux jitqies bħala suffiċjenti; minflok, hemm rekwiżit li jeħtieġ li esponiment reali għal riskju ta' ksur tad-drittijiet fundamentali, jiġi aċċertat fir-rigward taċ-ċirkostanzi speċifiċi tal-każ partikolari.

Meta jagħmlu dan, l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni kompetenti jieħdu inkunsiderazzjoni informazzjoni affidabbli dwar kundizzjonijiet ħżiena speċifiċi ta' detenzjoni fl-Istat emittenti jew kundizzjonijiet ħżiena ta' detenzjoni f'faċilitajiet penitenzjarji speċifiċi jew għal gruppi speċifiċi ta' priġunieri. Tali informazzjoni tista' tkun ibbażata fuq: sentenzi mogħtija mill-KEDB[6] u l-QĠUE; deċiżjonijiet jew rapporti maħruġa minn organizzazzjonijiet internazzjonali (in-NU u l-Kunsill tal-Ewropa (b'mod partikolari l-Kumitat Ewropew għall-Prevenzjoni tat-Tortura u t-Trattament jew Pieni Inumani jew Degradanti (CPT))); rapporti maħruġa mill-Ombudsman u minn NGOs awtorevoli tad-drittijiet tal-bniedem (eż. Amnesty International, Human Rights Watch, eċċ.); u sentenzi tal-qrati nazzjonali, kif ukoll l-assigurazzjonijiet ipprovduti mill-Istat Membru emittenti.

- [6] *Muršić vs il-Kroazja; Sylla u Nollomont vs il-Belġju; Torreggiani u Oħrajn vs l-Italja*; *Bivolaru u Moldovan vs Franza,* eċċ.

F'xi rapporti, huwa indikat li l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni kompetenti jistgħu jibbażaw ruħhom fuq informazzjoni li jirċievu permezz ta' diversi networks/aġenziji tal-UE (in-Network Ġudizzjarju Ewropew, il-Eurojust u l-Aġenzija għad-Drittijiet Fundamentali (FRA), eċċ.) u fuq għodod speċifiċi, b'mod partikolari l-Bażi ta' data tad-Detenzjoni Kriminali tal-FRA li ġiet aġġornata reċentement u li mistennija ssir għodda utli ħafna għall-awtoritajiet ġudizzjarji, meta jiffaċċjaw kwistjonijiet dwar il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni, u r-rapport tal-FRA "Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality" (Kundizzjonijiet tad-detenzjoni kriminali fl-Unjoni Ewropea: regoli u realtà), li jiddeskrivi standards minimi ta' detenzjoni kriminali magħżula.

L-elementi li għandhom jitqiesu mill-awtoritajiet ġudizzjarji nazzjonali fir-rigward tal-kundizzjonijiet ta' detenzjoni ġew definiti mill-QĠUE fis-sentenza tagħha f'*Dorobantu* (C- 128/18) u jirreferu għal ċerti aspetti fiżiċi tal-faċilitajiet tal-ħabs f'konformità mal-istandards stabbiliti mill-KEDB. L-Istati Membri jqisu wkoll diversi fatturi, bħal attivitajiet għall-priġunieri (faċilitajiet rikreattivi, edukattivi u tax-xogħol), programmi ta' riabilitazzjoni, privatezza, aċċess għad-dawl naturali, it-tul ta' żmien tas-soġġorn ġewwa u barra ċ-ċella tal-ħabs, it-tul tad-detenzjoni, eċċ.

F'każijiet fejn ikun hemm raġunijiet raġonevoli biex wieħed jemmen li l-persuna mfittxija tista' tkun soġġetta għal trattament penitenzjarju inuman jew degradanti, l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni titlob l-informazzjoni addizzjonali meħtieġa dwar il-kundizzjonijiet attwali li fihom l-individwu kkonċernat ser jinżamm fl-Istat Membru emittenti, skont l-Artikolu 15(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. Dan jipposponi d-deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tal-MAE sakemm l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni jirċievu informazzjoni u garanziji li jippermettulhom jeskludu r-riskju reali ta' trattament inuman jew degradanti.

Kunsiderazzjonijiet relatati mal-kundizzjonijiet ta' detenzjoni jistgħu jwasslu għal dewmien fil-proċedimenti tal-MAE, speċjalment jekk l-awtorità emittenti kompetenti ma jkollhiex biżżejjed informazzjoni biex twieġeb fi żmien raġonevoli. Dan jista' jkun il-każ meta l-kompetenza tkun deċentralizzata u jkun hemm il-ħtieġa li l-Ministeru għall-Ġustizzja jew l-amministrazzjoni tal-ħabsijiet fl-Istat emittenti jintalbu aktar informazzjoni. Jekk l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni ma jirċevux l-informazzjoni jew il-garanziji mitluba, huma jistgħu jirrifjutaw il-konsenja. Fil-prattika, madankollu, il-każijiet ta' rifjut iseħħu rarament ħafna.

Jeħtieġ jiġi enfasizzat li l-Istati Membri ma japplikawx il-ġurisprudenza tal-QĠUE msemmija hawn fuq abbażi ta' interpretazzjoni u approċċ uniformi. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri jivvalutaw *ex officio* jekk ikunx hemm indikazzjonijiet raġonevoli ta' kundizzjonijiet ta' detenzjoni inumani jew degradanti, irrispettivament minn jekk il-persuna kkonċernata tagħtix kunsens għall-konsenja jew le. F'rapport wieħed, issir referenza mill-Istat Membru li jkun qed jiġi evalwat għad-drittijiet minquxa fl-Artikolu 6 tal-KEDB. Stati Membri oħra jivvalutaw il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni fl-Istat emittenti biss jekk il-kwistjoni titqajjem mill-persuna kkundannata jew mill-avukat tad-difiża tagħha u/jew jekk il-persuna tat il-kunsens tagħha għall-konsenja. Diversi timijiet ta' evalwazzjoni indikaw il-ħtieġa li fil-livell tal-UE tiġi ċċarata l-ġurisprudenza tal-QĠUE f'dan ir-rigward.

Kif deskritt f'xi rapporti, il-kwalità tal-faċilitajiet tal-ħabs bla dubju tvarja madwar l-UE. Ħafna Stati Membri, meta aġixxew bħala awtoritajiet emittenti qatt ma ġew mistoqsija dwar il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni fil-ħabsijiet tagħhom. Tali informazzjoni spiss tintalab lil għadd żgħir ta' Stati Membri fejn jitqies li għad hemm lok għal titjib fir-rigward tal-kundizzjonijiet ta' detenzjoni, b'mod partikolari fir-rigward ta' affollament eċċessiv. Madankollu, l-evalwazzjonijiet urew li xi wħud minn dawn l-Istati Membri ħadu inizjattivi biex itejbu s-sitwazzjoni jew qed jikkunsidrawhom, sabiex jiġu evitati rifjuti ta' konsenja minn Stati Membri oħra.

Fil-kuntest tal-evalwazzjonijiet, ġie enfasizzat li f'każijiet fejn il-proċeduri ta' konsenja jiġu sospiżi jew saħansitra jitwaqqfu kompletament bħala riżultat tat-test f'żewġ stadji ta' *Aranyosi u Căldăraru* dwar il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni, għandhom isiru sforzi mill-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri biex jevitaw l-impunità.

Għandu jiġi enfasizzat ukoll li, f'konformità mal-ġurisprudenza rilevanti tal-QĠUE, ma hemm l-ebda ambitu għall-Istat ta' eżekuzzjoni biex jagħti drittijiet fundamentali aktar estensivi lill-persuna mfittxija minn dawk previsti mid-dritt tal-UE.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- ***L-Istati Membri, meta jaġixxu bħala Stat ta' eżekuzzjoni għal MAE, għandhom jiżguraw li l-imħallfin u l-prosekuturi tagħhom involuti fil-proċedimenti tal-MAE jieħdu l-inizjattiva, fejn ikun xieraq, biex jevalwaw il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni fl-Istat Membru emittenti, f'konformità mal-ġurisprudenza rilevanti tal-QĠUE, u mhux biss meta dan jintalab mill-persuna mfittxija (jew mill-avukat tagħha) u irrispettivament mill-kunsens tagħha.***

- ***L-Istati Membri bħala awtoritajiet ta' eżekuzzjoni fil-proċedimenti tal-MAE għandhom iqisu l-ġurisprudenza tal-QĠUE, f'konformità mal-istandards tal-KEDB, meta jikkunsidraw il-kundizzjonijiet tal-ħabs li jistgħu joħolqu riskju ta' trattament inuman jew degradanti, sabiex jiġu evitati standards nazzjonali ogħla li jwasslu għal rifjut ta' konsenja.***

3.5 Kwistjonijiet marbuta mat-traduzzjoni

Xi Stati Membri jaċċettaw il-MAE fil-lingwa uffiċjali tagħhom biss. Madankollu, il-prattika turi li xi drabi jista' jkun diffiċli li jiġi fornut MAE tradott fil-lingwa tal-Istat ta' eżekuzzjoni matul l-arrest proviżorju, speċjalment f'dawk l-Istati Membri li għandhom limiti ta' żmien stretti, peress li jista' jkun diffiċli li jinstab traduttur f'dan il-perjodu qasir ta' żmien. In-nuqqas mill-Istat emittenti li jipproduċi traduzzjoni fil-limitu ta' żmien jista' jirriżulta fit-terminazzjoni tal-proċedimenti tal-MAE u jwassal għar-rilaxx tal-persuna mfittxija, sakemm il-qorti ma tagħżilx li tittraduċi l-MAE u tħallas għalih hi stess.

Skont l-Artikolu 8(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, kwalunkwe Stat Membru jista' jiddikjara f'dikjarazzjoni depożitata mas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill li huwa ser jaċċetta traduzzjoni f'waħda jew aktar mil-lingwi uffiċjali l-oħrajn tal-Istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea. Xi Stati Membri japplikaw din id-dispożizzjoni u jaċċettaw ukoll il-MAE b'lingwa minbarra tagħhom. Dan huwa approċċ ġdid, li huwa wkoll segwit fl-aħħar strumenti tal-liġi kriminali tal-UE, bħad-Direttiva dwar l-OIE jew ir-Regolament dwar l-ordnijiet ta' ffriżar u ta' konfiska, fejn l-Istati Membri huma mħeġġa jaċċettaw dokumenti f'aktar minn lingwa waħda.

Xi Stati Membri ddikjaraw li, meta jaġixxu bħala Stat ta' eżekuzzjoni, huma jaċċettaw traduzzjoni ta' MAE f'lingwa li mhijiex tagħhom f'każijiet urġenti jew bil-kondizzjoni ta' reċiproċità. Fil-każ tal-aħħar, Stat Membru ta' eżekuzzjoni jista' jirrikonoxxi l-MAE fi kwalunkwe lingwa uffiċjali ta' kwalunkwe Stat emittenti li jirrikonoxxi l-MAE fil-lingwa uffiċjali tal-imsemmi Stat Membru ta' eżekuzzjoni. Xi timijiet ta' esperti qiesu din il-possibbiltà bħala l-aħjar prattika.

Reġim lingwistiku flessibbli u l-attitudni miftuħa murija minn dawk l-Istati Membri li jaċċettaw il-MAE f'lingwa li mhijiex tagħhom, huma meqjusa bħala prattika tajba li ta' min tiġi applikata b'mod aktar wiesa' fost l-Istati Membri, peress li għandha l-vantaġġ kbir li tħaffef il-proċedimenti tal-MAE.

Għadd ta' Stati Membri, meta jaġixxu bħala Stat emittenti, jittraduċu l-formoli ħerġin tal-MAE għall-Ingliż qabel ma jdaħħluhom fis-SIS. Din tqieset ukoll bħala prattika tajba, peress li tippermetti li verżjoni li tinftiehem b'mod ġenerali mill-Istati Membri kollha tkun dejjem disponibbli, irrispettivament mill-ħtieġa li din tiġi tradotta fil-lingwa aċċettata tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni.

Għadd żgħir ta' prattikanti tal-Istati Membri ddikjaraw li, għalkemm il-lingwa uffiċjali fis-seduti tal-qorti hija l-lingwa nazzjonali, huma jippreferu jirċievu MAE bl-Ingliż minħabba li t-traduzzjonijiet bil-lingwa uffiċjali tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni xi drabi jkunu ta' kwalità inferjuri. Madankollu, il-MAE għandu mbagħad jiġi tradott fil-lingwa tal-proċedura kriminali qabel ma l-kawża tkun tista' titressaq quddiem Qorti.

Meta jiskambjaw informazzjoni, xi Stati Membri jagħmlu jew iwieġbu għal talbiet għal informazzjoni addizzjonali dwar il-MAE fil-lingwa tagħhom stess. F'każijiet bħal dawn, it-talba għal informazzjoni addizzjonali trid tiġi tradotta, u dan jista' jdewwem il-proċedimenti tal-MAE.

Xi Stati Membri indikaw li jistgħu jinqalgħu problemi meta jitolbu informazzjoni addizzjonali meta ċerti Stati Membri sikwit ma jużawx lingwi li jinftehmu b'mod mifrux. Għadd żgħir ta' Stati Membri ma jikkuntattjawx lill-awtoritajiet tal-Istati Membri l-oħra direttament, iżda jgħaddu mill-awtoritajiet ċentrali tagħhom, minħabba li ma jħossuhomx komdi jużaw ċerti lingwi. Stati Membri oħra ddikjaraw li l-komunikazzjoni bejn l-awtoritajiet emittenti u ta' eżekuzzjoni tista' issir ukoll f'lingwa differenti mil-lingwa uffiċjali tal-Istati Membri rispettivi, u l-Ingliż ġeneralment jintuża f'dawn il-każijiet.

RAKKOMANDAZZJONI

– ***Meta jaġixxu bħala Stati ta' eżekuzzjoni, l-Istati Membri huma mħeġġa jikkunsidraw approċċ flessibbli għar-rekwiżiti lingwistiċi u jagħmlu użu akbar mill-Artikolu 8(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, bil-ħsieb li jaċċettaw MAE f'lingwi oħra minbarra l-lingwa uffiċjali tagħhom.***

3.6 Dati ta' skadenza

Il-limiti ta' żmien previsti fl-Artikolu 17 ta' dik id-Deċiżjoni Kwadru normalment jiġu ssodisfati mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni tal-Istati Membri f'każijiet fejn ma jkunx hemm bżonn li tintalab informazzjoni addizzjonali jew tintbagħat fi żmien debitu.

Meta tkun meħtieġa informazzjoni addizzjonali sabiex l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni kompetenti jkunu jistgħu jiddeċiedu dwar il-konsenja, l-informazzjoni nieqsa hija mitluba mill-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni abbażi tal-Artikolu 15(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. Normalment tiġi stabbilita skadenza għall-wasla tagħha, b'kont meħud tal-ħtieġa li jiġu osservati l-limiti ta' żmien previsti fl-Artikolu 17 ta' dik id-Deċiżjoni Kwadru.

Madankollu, f'xi Stati Membri l-ipproċessar tal-MAE jeħtieġ ħafna żmien minħabba l-proċess ta' eżami tal-informazzjoni relatata ma' MAE, u f'każijiet ta' informazzjoni addizzjonali insuffiċjenti jew nuqqas ta' tweġiba korretta għall-mistoqsijiet magħmula fit-talba oriġinali, jistgħu jkunu meħtieġa tfakkiriet lill-awtoritajiet emittenti. Raġunijiet oħra għal dewmien possibbli huma marbuta ma' sentenzi *in absentia*, prinċipalment minħabba n-nuqqas ta' informazzjoni meħtieġa u korretta jew talbiet għal informazzjoni, u minħabba każijiet fejn id-domandi jiġu riferuti lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għal deċiżjoni preliminari.

F'dawn il-każijiet, fejn l-iskadenza għas-sottomissjoni tal-informazzjoni addizzjonali ma tintlaħaqx, il-limiti ta' żmien stabbiliti skont l-Artikolu 17(3) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI ta' spiss jinqabżu. F'xi rapporti, ġie osservat li n-nuqqas ta' konformità ma' skadenza jew li tiġi pprovduta l-informazzjoni mitluba jista' jirriżulta fir-rilaxx tal-persuna mfittxija jew saħansitra jwassal għar-rifjut finali tal-awtorità ġudizzjarja li teżegwixxi l-MAE.

F'ħafna każijiet ta' dewmien, l-Istat Membru ta' eżekuzzjoni jipprovdi informazzjoni dwar ir-raġunijiet għad-dewmien. Diversi Stati Membri ddikjaraw li, bħala awtoritajiet ta' eżekuzzjoni, jekk ma jirċevux tweġiba wara diversi tfakkiriet, huma jikkuntattjaw lill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rilevanti u, f'każijiet urġenti jew aktar kumplessi, lill-membru nazzjonali tagħhom tal-Eurojust, biex jgħinuhom jiksbu l-informazzjoni meħtieġa.

Kif indikat f'xi rapporti, l-informazzjoni dwar dewmien u ż-żmien stmat meħtieġ biex tittieħed id-deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tal-MAE rari tingħata b'mod spontanju lill-Istat emittenti. It-timijiet ta' esperti, madankollu, qiesu li din il-prattika mhijiex kompletament konformi mad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI peress li l-Artikolu 17(4) tagħha jiddikjara li meta l-MAE ma jistax jiġi eżegwit fil-limiti ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 2 jew 3, l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni għandha tinforma immedjatament lill-awtorità ġudizzjarja emittenti b'dan u tagħti r-raġunijiet għad-dewmien.

F'xi rapporti ġie enfasizzat li huwa importanti li jinstab bilanċ bejn, minn naħa waħda, il-ħtieġa għall-eżekuzzjoni fil-pront tal-MAE u r-reqqa tal-eżamijiet imwettqa mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni, u, min-naħa l-oħra, il-ħtieġa li l-awtorità emittenti tingħata biżżejjed żmien biex twieġeb it-talba, inkluż proċess ta' appell possibbli.

Kif ġie osservat f'rapport ta' evalwazzjoni, il-proċeduri tal-MAE jistgħu jittejbu jekk il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri tiġi ssimplifikata f'termini tal-għoti ta' informazzjoni supplimentari rilevanti għad-deċiżjoni, b'mod li jħaffef il-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet u tiġi ffaċilitata l-konformità mal-iskadenzi stabbiliti fl-Artikolu 17 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

F'għadd żgħir ta' rapporti, ġie indikat li għalkemm is-sentenzi *Tupikas, Zdziaszek u Ardic* ipprovdew gwida utli dwar id-determinazzjoni tal-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 4a tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, huma wessgħu l-ħtieġa għal informazzjoni supplimentari mhux speċifikament mitluba fil-formula tal-MAE, li mingħajr dubju wasslet għal żieda fit-talbiet għal informazzjoni addizzjonali u nuqqas ta' konformità mal-limiti ta' żmien previsti fl-Artikolu 17 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

F'każijiet ta' nuqqas ta' konformità mal-iskadenzi stabbiliti fl-Artikolu 17 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, ftit Stati Membri biss jinnotifikaw lill-Eurojust bin-nuqqas ta' konformità mal-limiti ta' żmien u r-raġunijiet għad-dewmien. Jeħtieġ li jiġi enfasizzat ukoll li hemm obbligu addizzjonali f'każ ta' nuqqas ta' konformità ripetuta skont l-Artikolu 17(7): Stat Membru li esperjenza dewmien ripetut min-naħa ta' Stat Membru ieħor fl-eżekuzzjoni ta' MAE jeħtieġ li jinforma lill-Kunsill bil-għan li tiġi evalwata l-implimentazzjoni ta' din id-Deċiżjoni Kwadru fil-livell tal-Istati Membri.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- ***L-Istati Membri kemm meta jaġixxu bħala Stat emittenti kif ukoll ta' eżekuzzjoni, huma mistiedna jagħmlu l-aħjar sforzi possibbli fil-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet tagħhom u fil-proċedimenti rilevanti biex jiżguraw konformità mal-iskadenzi stabbiliti fid-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, minkejja l-kumplessità tal-proċeduri. Għal dan l-għan, meta jaġixxu bħala Stat emittenti, qed jiġi rrakkomandat li l-Istati Membri jipprovdu informazzjoni supplimentari mitluba fi żmien debitu, sabiex jiġi evitat dewmien bla bżonn.***

- ***Meta jaġixxu bħala Stat Membru ta' eżekuzzjoni skont id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, qed jiġi rrakkomandat li l-Istati Membri jinfurmaw lill-awtorità ġudizzjarja emittenti u lill-Eurojust meta t-talba ma tkunx tista' tiġi eżegwita fil-limiti ta' żmien.***

4. DEĊIŻJONI QAFAS 2008/909/ĠAI

4.1. Raġunijiet għar-rifjut

F'diversi Stati Membri, ir-raġunijiet kollha jew uħud minnhom għan-nuqqas ta' rikonoxximent u n-nuqqas ta' infurzar previsti fl-Artikolu 9 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI ġew trasposti bħala obbligatorji, għalkemm fid-Deċiżjoni Qafas innifisha dawn ir-raġunijiet kollha huma fakultattivi. L-istess konsiderazzjonijiet espressi fir-rigward tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI japplikaw ukoll għad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.

Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, l-aktar raġunijiet rikorrenti għan-nuqqas ta' rikonoxximent jew għan-nuqqas ta' infurzar ta' sentenzi ta' Stati Membri oħra skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI huma n-nuqqas ta' kriminalità doppja; sentenzi mogħtija *in absentia*; u tul tal-piena li għad trid tiġi skontata ta' inqas minn sitt xhur. Raġunijiet oħra applikati ta' spiss għal rifjut huma: ma jkun ġie pprovdut l-ebda ċertifikat mimli kif xieraq mill-awtorità emittenti; il-persuna kkundannata tkun nazzjonal tal-Istat ta' eżekuzzjoni; il-faċilitazzjoni tar-riabilitazzjoni soċjali ma ġietx stabbilita minħabba n-nuqqas ta' rabta mal-Istat ta' eżekuzzjoni; l-infurzar tal-piena jkun preskritt. Raġunijiet oħra għan-nuqqas ta' rikonoxximent jew għan-nuqqas ta' infurzar huma użati aktar rarament.

4.2 Kwistjonijiet marbuta mal-kundizzjonijiet tad-detenzjoni

Bħal fil-proċedimenti tal-MAE, diversi Stati Membri, meta joħorġu ċertifikat għat-trasferiment ta' priġunier lejn Stat Membru ieħor skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jieħdu inkunsiderazzjoni d-drittijiet fundamentali fir-rigward tal-kundizzjonijiet ta' detenzjoni u jevalwaw jekk il-kundizzjonijiet fil-ħabs fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni humiex sodisfaċenti. F'dan il-kuntest, huma jirreferu għall-ġurisprudenza tal-QĠUE (speċjalment is-sentenza *Aranyosi u Căldăraru*), bħala gwida għall-interpretazzjoni, minkejja li din il-ġurisprudenza ma rreferietx għad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.

Madankollu, l-evalwazzjonijiet urew li, fil-prattika, każijiet li fihom trasferiment skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI ma jiġix finalizzat jew mibdi minħabba kundizzjonijiet mhux sodisfaċenti fil-ħabs fl-Istat ta' eżekuzzjoni huma pjuttost rari.

4.3 Valutazzjoni tar-riabilitazzjoni soċjali

Skont il-premessa 9 u l-Artikolu 4(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, l-awtorità kompetenti tal-Istat emittenti jeħtieġ li tkun sodisfatta li l-infurzar tal-piena mill-Istat ta' eżekuzzjoni jkun jaqdi l-għan li jiffaċilita r-riabilitazzjoni soċjali u l-integrazzjoni mill-ġdid b'suċċess tal-persuna kkundannata. Din il-valutazzjoni hija aspett ewlieni fil-kuntest tal-proċedimenti skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, peress li tippermetti li l-objettivi edukattivi u preventivi tal-piena jinkisbu fuq skala akbar.

Għaldaqstant, kif deskritt f'xi rapporti, l-interess tal-persuna kkundannata fir-riabilitazzjoni soċjali għandu jingħata piż suffiċjenti mill-awtoritajiet emittenti meta jiddeċiedu jekk jitolbux it-trasferiment tal-infurzar tal-piena għal Stat Membru ieħor, u mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni meta jiddeċiedu jekk jaċċettawx tali trasferiment jew le. Madankollu, dan l-interess fir-riabilitazzjoni soċjali jeħtieġ li jiġi bbilanċjat mal-interess tas-sistema ġudizzjarja fl-infurzar effettiv tal-piena fi Stat Membru wieħed.

Għadd żgħir ta' Stati Membri enfasizzaw ukoll l-importanza tad-drittijiet tal-vittmi fl-applikazzjoni tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI. Fl-opinjoni tagħhom, għandha tingħata attenzjoni wkoll biex jiġi żgurat li l-partijiet li jġarrbu dannu jiġu effettivament ikkumpensati meta l-persuna kkonċernata tiġi ttrasferita lejn Stat Membru ieħor, minħabba li fil-prattika nstab li f'ċerti każijiet tali kumpens jieqaf hekk kif il-persuna kkundannata tkun qed tiskonta l-piena tagħha fi Stat Membru ieħor.

Id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI ma tiddefinixxix it-tifsira ta' "riabilitazzjoni soċjali". F'xi Stati Membri, inħarġu linji gwida dwar il-kriterji speċifiċi għall-valutazzjoni tal-prospetti ta' riabilitazzjoni soċjali qabel il-ħruġ ta' ċertifikat, filwaqt li fi Stati Membri oħra huwa f'idejn l-imħallef li jivvaluta f'kull każ individwali jekk it-trasferiment huwiex ser jiffaċilita ir-riabilitazzjoni soċjali.

Skont il-Manwal dwar it-trasferiment ta' persuni kkundannati u l-piena ta' kustodja fl-Unjoni Ewropea (2019/C 403/02), il-valutazzjoni tar-riabilitazzjoni soċjali ffaċilitata ma tistax tkun limitata għas-sempliċi stabbiliment ta' konnessjoni ġeografika, iżda jeħtieġ li tkun ibbażata fuq evalwazzjoni bir-reqqa każ b'każ.

Id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi uriet li l-maġġoranza tal-awtoritajiet tal-Istati Membri jivvalutaw bir-reqqa l-prospetti tar-riabilitazzjoni soċjali tal-persuna kkundannata f'każ ta' trasferiment lejn Stat Membru ieħor biex tiskonta l-piena, bl-użu sa ċertu punt ta' kriterji simili, minkejja li l-firxa sħiħa ta' parametri użati tista' tvarja. Minkejja li fil-biċċa l-kbira tal-każijiet ir-riabilitazzjoni soċjali x'aktarx li tiġi ffaċilitata permezz ta' trasferiment lejn l-Istat Membru ta' oriġini, sabiex jiġi żgurat li dan huwa tassew il-każ, tista' tkun meħtieġa valutazzjoni ġenerali każ b'każ.

Dan jirreferi għal diversi fatturi u ċirkustanzi tas-sitwazzjoni tal-individwu, li abbażi tagħhom tista' tinsilet konklużjoni raġonevoli dwar jekk trasferiment huwiex xieraq fid-dawl tal-kriterju ta' riabilitazzjoni soċjali. Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, tingħata konsiderazzjoni partikolari għall-ambjent soċjali ta' persuni kkundannati eliġibbli għal trasferiment lejn l-Istat ta' eżekuzzjoni, jiġifieri r-rabtiet soċjali, ekonomiċi, kulturali, lingwistiċi, familjari u oħrajn li l-persuna għandha ma' dan l-Istat Membru.

Kriterji oħra għall-valutazzjoni tal-fatturi li jistgħu joħolqu kundizzjonijiet favorevoli għar-riabilitazzjoni soċjali jistgħu jinkludu: it-tul ta' żmien, in-natura u l-kundizzjonijiet tar-residenza tal-persuna, is-sitwazzjoni finanzjarja tagħha, il-lingwa mitkellma mill-persuna, jekk għandhiex impjieg fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, u d-disponibbiltà ta' akkomodazzjoni.

F'għadd żgħir ta' Stati Membri, l-awtoritajiet kompetenti jirreferu għal kriterji oħra, bħall-post taċ-ċentru tal-interessi vitali, konsiderazzjonijiet tas-saħħa, it-tul tal-piena li għad trid tiġi skontata u l-possibbiltà ta' rilaxx bikri, eċċ. L-opinjoni tal-persuna kkundannata normalment għandha wkoll piż sinifikanti fir-rigward tad-deċiżjoni finali dwar it-trasferiment tal-piena.

L-informazzjoni inkluża fil-fajl nazzjonali jew fiċ-ċertifikat tista' ma tkunx biżżejjed biex jiġi stabbilit jekk il-piena tkunx qed isservi l-iskop li tiffaċilita r-riabilitazzjoni soċjali u l-integrazzjoni mill-ġdid b'suċċess tal-persuna kkundannata fis-soċjetà u għalhekk tista' tkun meħtieġa informazzjoni addizzjonali, b'mod partikolari biex jiġu aċċertati r-rabtiet tal-persuna mal-Istat Membru li lejh suppost tiġi trasferita.

Għal dan l-għan, l-Artikolu 4(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jipprevedi l-possibbiltà għall-Istati Membri emittenti li jikkonsultaw lill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni qabel ma jibagħtu ċ-ċertifikat u s-sentenza. Madankollu, din il-possibbiltà ma tintużax bl-istess mod mill-Istati Membri, u għadd żgħir minnhom biss jagħmlu dan fuq bażi regolari. Stati Membri oħra jikkonsultaw lill-Istat ta' eżekuzzjoni biss f'każijiet speċifiċi ħafna, bħal fejn tkun meħtieġa l-konsultazzjoni jew il-kunsens preċedenti.

Minkejja li tali konsultazzjoni mhijiex obbligatorja, ħlief għall-każijiet imsemmija fil-paragrafu 1(c) tal-Artikolu 4 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI xi timijiet ta' esperti esprimew il-fehma li konsultazzjoni minn qabel mal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni hija utli għall-Istat Membru emittenti biex jikseb l-informazzjoni rilevanti kollha sabiex jiddeċiedi jekk joħroġx ċertifikat skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jew le. Dan jiffaċilita wkoll kooperazzjoni bla xkiel mal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni matul il-passi ulterjuri tal-proċedimenti, mhux biss f'termini ta' valutazzjoni tal-possibbiltà ta' riabilitazzjoni soċjali, iżda wkoll fir-rigward ta' kwistjonijiet oħra rigward it-trasferiment.

Opinjonijiet motivati li jiddikjaraw li l-infurzar tal-piena fl-Istat ta' eżekuzzjoni ma jservix l-għan tal-faċilitazzjoni tar-riabilitazzjoni u l-integrazzjoni mill-ġdid tal-persuna fis-soċjetà, abbażi tal-Artikolu 4(4) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909, jistgħu jinħarġu mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni u jintbagħtu lill-awtoritajiet emittenti. Madankollu, id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi enfasizzat li opinjonijiet bħal dawn ma jinħarġux ta' spiss ħafna. Għandu jiġi indikat ukoll li jekk tasal tali opinjoni, din ma tkunx vinkolanti għall-awtorità tal-Istati Membri emittenti u mhux dejjem twassal għall-irtirar taċ-ċertifikat.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

– ***L-Istati Membri kollha, meta jaġixxu bħala Stat Membru emittenti, huma mħeġġa jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jagħmlu l-aħjar użu possibbli mill-opportunità offruta mill-Artikolu 4(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, li jikkonsultaw lill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, bil-ħsieb li jiġbru informazzjoni rilevanti fir-rigward tal-prospetti proprji ta' riabilitazzjoni soċjali għall-persuna kkundannata eliġibbli għal trasferiment skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.***

4.4. Informazzjoni, opinjoni u kunsens għat-trasferiment tal-persuna kkundannata

Proċedimenti biex is-sentenza u ċ-ċertifikat jiġu trażmessi lil Stat Membru ieħor taħt id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jistgħu jinbdew *ex officio* mill-Istat emittenti, jew fuq talba tal-Istat ta' eżekuzzjoni jew tal-persuna kkundannata. Madankollu, għadd żgħir ta' Stati Membri ma jibdewx tali proċedimenti jekk il-persuna kkundannata jew l-Istat ta' eżekuzzjoni ma jitolbux li jagħmlu dan, jew jibdewhom biss meta l-persuna kkundannata tagħti l-kunsens għat-trasferiment.

Ir-rapporti ta' evalwazzjoni enfasizzaw li dawn il-prattiki ma jidhrux li huma konformi mal-ispirtu tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI u li l-awtoritajiet emittenti kompetenti għandhom, fejn applikabbli, sabiex jiffaċilitaw ir-riabilitazzjoni soċjali tal-persuna kkundannata, jikkunsidraw li jibdew tali proċedimenti *ex officio*.

Fi Stat Membru wieħed huwa possibbli li wieħed ifittex ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' piena ta' kustodja anki saħansitra fi stadju bikri bħalma hu dak tas-smigħ tal-persuna suspettata, jew saħansitra meta jkun qed jitħejja s-smigħ; dan tqies siewi mit-tim ta' esperti. Huma esprimew il-fehma li din il-prattika tista' tiġi adottata fi Stati Membri oħra, sabiex minn stadju bikri tal-proċedimenti u fil-preżenza ta' avukat, li jista' jispjega l-possibbiltajiet offruti mid-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, u tal-awtoritajiet ġudizzjarji, u, jekk meħtieġ, ta' interpretu, is-suspettat ikun jista' jasal għal deċiżjoni aktar motivata dwar jekk jibbenefikax minn trasferiment.

4.4.1. Is-sitwazzjoni fl-Istat Membru emittenti

L-evalwazzjonijiet enfasizzaw li persuni kkundannati li huma nazzjonali ta' jew li għandhom ir-residenza abitwali tagħhom fi Stat Membru ieħor li mhux l-Istat Membru fejn ġew ikkundannati mhumiex neċessarjament konxji tad-dritt tagħhom li jiġu trasferiti biex jiskontaw il-piena fl-Istat tan-nazzjonalità jew tar-residenza abitwali tagħhom jew fi Stat Membru ieħor. Għalhekk, fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, fil-proċedimenti relatati mad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, il-persuni kkonċernati jiġu infurmati, meta jkunu f'kustodja, dwar il-possibbiltà li jiġu trasferiti lejn Stat Membru ieħor, dwar il-proċeduri li għandhom jiġu segwiti għal dan l-għan u dwar l-implikazzjonijiet legali ta' tali trasferiment, bħar-regola tal-ispeċjalità.

Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri dan isir bil-miktub, permezz ta' formola jew fuljett, li, madankollu, ħafna drabi ma jkunux disponibbli fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE. Kif spjegat f'diversi rapporti, dan ikun rakkomandabbli sabiex jiġi żgurat li l-persuna kkonċernata tista' tifhem l-informazzjoni rilevanti. Fi Stat Membru wieħed, fejn l-informazzjoni bil-miktub ma tingħatax lill-priġunieri, iżda dawn jiġu infurmati bil-fomm biss, it-tim tal-evalwazzjoni enfasizza li dan mhuwiex biżżejjed u li l-priġunieri kollha għandhom jiġu infurmati bil-miktub dwar il-possibbiltà li jiskontaw il-piena fi Stat Membru ieħor u dwar il-proċedura rilevanti għat-trasferiment.

Għall-istess fini, ġie enfasizzat ukoll li, peress li l-priġunieri normalment ma jkunux familjari mal-liġi proċedurali, għandu jiġi żgurat li din l-informazzjoni tkun ċara u aċċessibbli, peress li dan itejjeb il-fehim tal-priġunier tal-possibbiltajiet offruti mid-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI. Tim ta' evalwazzjoni ssuġġerixxa li skeda ta' informazzjoni standardizzata mill-UE tista' titqassam fost il-ħabsin fil-ħabsijiet tal-Istati Membri kollha fil-lingwi kollha tal-UE.

F'konformità mal-Artikolu 6(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, il-proċedura li għandha tiġi segwita mill-Istat Membru emittenti tirrikjedi li, fil-każijiet kollha meta l-persuna kkundannata tkun għadha fit-territorju tagħhom u jkun hemm sentenza finali, il-persuna għandha tingħata wkoll l-opportunità li tiddikjara jekk taqbilx jew le mat-trasferiment, anke jekk il-kunsens tagħha ma jkunx meħtieġ. Il-proċedura li tippermetti li l-persuna kkundannata tiddikjara l-opinjoni tagħha tvarja fost l-Istati Membri u tista' tkun bil-miktub u/jew bil-fomm; madankollu, jekk l-opinjoni tal-persuna kkundannata tingħata bil-fomm, normalment isir rekord bil-miktub. F'rapport wieħed ġie nnotat li spiss jista' jkun diffiċli fil-prattika li tiġi ċċekkjata għal darba darbtejn l-informazzjoni miksuba mill-persuna kkundannata (intervisti mal-familja, il-ġirien, l-impjegatur).

L-opinjoni tal-persuna kkundannata għandha rwol importanti fid-deċiżjoni dwar jekk jinħariġx ċertifikat jew le. Din l-opinjoni normalment titqies kif xieraq, flimkien ma' elementi oħra tal-każ u r-rekwiżiti legali, minkejja li mhijiex deċiżiva fir-rigward tad-deċiżjoni dwar it-trasferiment.

F'konformità mal-Artikolu 6(1) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, il-kunsens tal-persuna kkundannata jrid jinkiseb, ħlief fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 6(2), jiġifieri fil-każ li persuna eliġibbli għal trasferiment tkun ċittadin ta' Stat Membru li fih tkun trasferita, jew jekk ikun meħtieġ li tiġi applikata ordni ta' deportazzjoni, jew fil-każ li hija ħarbet jew irritornat f'dak l-Istat Membru waqt li kienet is-suġġett ta' prosekuzzjoni jew piena fl-Istat emittenti. Fi Stat Membru wieħed, f'każijiet fejn il-persuna kkundannata titlob li tibda l-proċedura għat-trażmissjoni taċ-ċertifikat lil Stat Membru ieħor, huwa preżunt li l-kunsens għat-trasferiment huwa inerenti f'tali talba. It-tim ta' evalwazzjoni esprima l-fehma li din il-prattika tidher li tinjora l-fatt li d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI tirrikjedi li l-persuni kkundannati jkunu espliċitament taw il-kunsens tagħhom u li jkunu ġew infurmati dwar il-konsegwenzi legali ta' dan il-kunsens.

F'xi wħud mir-rapporti, ġie indikat li f'każijiet fejn il-persuna kkundannata għandha tiġi deportata lejn l-Istat Membru tan-nazzjonalità abbażi ta' ordni ta' tkeċċija jew deportazzjoni, ladarba tiġi rilaxxata mill-infurzar tal-piena, iċ-ċertifikat jintbagħat lill-Istat Membru tan-nazzjonalità, kemm jekk il-persuna kkundannata taqbel mat-trasferiment kif ukoll jekk le.

L-awtoritajiet emittenti kompetenti, f'konformità mal-Artikolu 6(4) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, għandhom jinfurmaw lill-persuna kkundannata, f'lingwa li hija tifhem, bid-deċiżjoni li s-sentenza tiġi trażmessa, flimkien maċ-ċertifikat, lill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, bl-użu tal-formola standard ta' notifika li tidher fl-Anness II għal dik id-Deċiżjoni Qafas. Jekk il-persuna kkundannata tkun fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni fil-ħin ta' dik id-deċiżjoni, dik il-formola tiġi trażmessa lill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, li huwa meħtieġ jinnotifika lill-persuna kkundannata kif meħtieġ.

Minkejja li d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI ma tipprevedix rimedji legali biex tiġi kkontestata d-deċiżjoni dwar it-trasferiment tal-eżekuzzjoni tal-piena, xi Stati Membri jipprevedu tali possibbiltà fil-liġi nazzjonali tagħhom.

4.4.2. Is-sitwazzjoni fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni

Meta l-persuna kkundannata ma tkunx fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, sakemm hija ma tkunx diġà nstemgħet fl-Istat emittenti, l-Istat ta' eżekuzzjoni ħafna drabi jiddependi fuq l-Istat emittenti biex jipprovdi, bil-miktub, l-opinjoni tal-persuna kkundannata u, meta mitlub, il-kunsens għat-trasferiment propost. Madankollu, ftit Stati Membri ta' eżekuzzjoni jitolbu direttament bil-miktub l-opinjoni u l-kunsens tal-persuna kkundannata.

Meta l-persuna kkundannata tkun fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, l-Istati Membri kollha għandhom arranġamenti proċedurali biex jirċievu l-opinjoni tal-persuna kkundannata u, meta mitluba, il-kunsens għat-trasferiment. Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, il-persuna kkundannata jew il-persuna responsabbli biex tassistiha jew tirrappreżentaha, jekk ikunu minorenni jew ikunu taħt protezzjoni legali, ser tiġi mħarrka għal smigħ fil-qorti u tagħti l-opinjoni tagħha u, meta tintalab, il-kunsens tagħha. Hija ser tiġi assistita minn avukat u, jekk ikun meħtieġ, minn interpretu. F'xi Stati Membri oħra din il-proċedura titwettaq bil-miktub.

Irrispettivament minn jekk Stat Membru jkunx qed jaġixxi bħala l-Istat Membru emittenti jew ta' eżekuzzjoni, huwa għandu jinnotifika lill-persuna dwar id-deċiżjonijiet ġudizzjarji kollha mill-awtorità kompetenti, bl-użu tal-formola ta' notifika fl-Anness II għad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI. Jekk il-persuna tkun għadha fl-Istat emittenti, id-deċiżjoni tintbagħat lilha mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni permezz tal-awtorità kompetenti ta' dak l-Istat jew direttament. L-Anness II għad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jintuża b'mod wiesa' mill-Istati Membri.

F'diversi rapporti huwa indikat li d-deċiżjoni dwar ir-rikonoxximent u l-infurzar tal-piena ta' kustodja mill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni tista' tiġi kkontestata billi jiġi ppreżentat appell.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- *L-Istati Membri kollha huma mħeġġa jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jinfurmaw lill-persuna kkundannata dwar il-possibbiltà li tiskonta l-piena fi Stat Membru ieħor, f'konformità mad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, il-proċedura rilevanti għat-trasferiment u l-implikazzjonijiet legali tagħha, b'mod sempliċi u aċċessibbli.*

- *Huwa rrakkomandat li l-Istati Membri kollha jiżguraw li l-informazzjoni rilevanti dwar trasferiment sabiex piena tiġi skontata fi Stat Membru ieħor tingħata bil-miktub lill-persuna eliġibbli għal tali trasferiment permezz ta' formola jew fuljett, preferibbilment disponibbli fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE, sabiex din l-informazzjoni tinftiehem mill-persuna kkonċernata.*

4.5. Adattament u rikonoxximent parzjali

In-natura u t-tul tal-pieni ta' kustodja jvarjaw b'mod sinifikanti fost l-Istati Membri. Għal din ir-raġuni, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' piena ta' kustodja fi Stat Membru ieħor taħt id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jistgħu jinvolvu adattament jew ir-rikonoxximent parzjali tal-piena, kif previst rispettivament fl-Artikoli 8 u 10 rispettivament tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.

Abbażi tal-eżitu tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, wieħed jista' jassumi li fil-maġġoranza tal-Istati Membri l-kwistjoni tar-rikonoxximent parzjali u l-adattament tal-piena ma tqajjem ebda sfida kbira fl-applikazzjoni tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jew tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku u ma tostakolax ir-rwol ta' faċilitazzjoni tagħhom fil-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali madwar l-UE. Madankollu, l-evalwazzjoni indikat ċerti kwistjonijiet li għandhom jiġu kkunsidrati f'dan ir-rigward, kif deskritt hawn taħt.

4.5.1. Adattament

Għandu jiġi nnotat li s-sistema tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI hija bbażata fuq il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku u għalhekk l-Artikolu 8(1) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI fil-prinċipju jipprevedi l-kontinwazzjoni tal-piena, f'termini tan-natura u t-tul ta' żmien tagħha, kif imposta fl-Istat fejn tingħata l-piena. Bħala eċċezzjoni għal din ir-regola, l-Artikolu 8(2) u (3) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jipprevedi l-adattament tal-piena f'żewġ sitwazzjonijiet speċifiċi:

- f'konformità mal-Artikolu 8(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, meta l-piena tkun inkompatibbli mas-sistema legali tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni f'termini ta' tul ta' żmien, minħabba li taqbeż it-terminu massimu previst għal reati simili skont il-liġi fis-seħħ dak iż-żmien. L-Istat Membru ta' eżekuzzjoni jista' jadatta l-piena billi jimponi l-piena massima applikabbli fis-sistema legali tiegħu stess;

– f'konformità mal-Artikolu 8(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, meta l-piena tkun inkompatibbli fin-natura tagħha mas-sistema legali tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni, l-awtorità ta' eżekuzzjoni kompetenti tista' tadattaha għall-piena jew għall-miżura li tikkorrispondi bl-eqreb mod għall-piena ta' kustodja imposta fl-Istat Membru emittenti. Sanzjoni kriminali li tinvolvi ċ-ċaħda tal-libertà ma għandhiex tinbidel f'multa jew piena oħra ta' natura pekunarja.

F'każijiet bħal dawn, l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni jeħtieġ li jivvalutaw x'jikkostitwixxi "reat simili", kif imsemmi fl-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, bil-ħsieb li jiġi identifikat reat komparabbli, simili fil-karatteristiċi oġġettivi u suġġettivi tiegħu għar-reat imwettaq fl-Istat Membru emittenti, li għalih setgħet teoretikament tiġi imposta piena f'sitwazzjoni simili fis-sistema tad-dritt kriminali tagħhom stess.

Id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI la tiddefinixxi l-kunċett ta' "reat simili" u lanqas ma tispeċifika liema dispożizzjonijiet obbligatorji tad-dritt kriminali għandhom japplikaw fir-rigward tad-determinazzjoni tal-piena u tirreferi biss f'dan ir-rigward għal-liġi tal-Istat ta' eżekuzzjoni. Tim wieħed ta' esperti enfasizza li Stati Membri differenti għażlu modi differenti ta' kif jinterpretaw it-terminu "reat simili". Xi Stati Membri jadattaw il-pieni għall-piena massima ġenerali ta' ħabs skont il-leġiżlazzjoni tagħhom, filwaqt li oħrajn jadattawhom għall-piena massima għas-sett ta' reati simili.

Fil-każijiet kollha, jeħtieġ li titwettaq analiżi legali sabiex tiġi stabbilita korrispondenza bejn l-elementi fattwali li jikkostitwixxu reat u l-klassifikazzjoni kriminali skont il-liġi nazzjonali tal-Istat ta' eżekuzzjoni.

L-evalwazzjoni wriet li l-Istati Membri, meta jaġixxu bħala Stati Membri ta' eżekuzzjoni, jivvalutaw x'jista' jikkostitwixxi "reat simili" skont l-Artikolu 8 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI bl-użu ta' kriterji simili, bħall-elementi kostitwenti tar-reat, it-tip ta' delitt u t-tul tal-piena, il-fatti tal-każ kif deskritti fiċ-ċertifikat u l-klassifikazzjoni legali tar-reat skont l-Istat emittenti.

Madankollu, jidher li l-kunċett ta' "reat simili" fl-Artikolu 8(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jista' jikkawża diffikultajiet fejn l-informazzjoni li tappartjeni għar-reat li tinsab fiċ-ċertifikat (taqsima (h)) ma tkunx konsistenti mas-sentenza jew mad-deskrizzjoni fiċ-ċertifikat jew il-fatti deskritti fiċ-ċertifikat ma jkunux ċari jew suffiċjenti biex tiġi stabbilita kwalifika ekwivalenti tal-fatti. F'dawn il-każijiet, l-Istat ta' eżekuzzjoni jista' jitlob informazzjoni addizzjonali jew kopja tas-sentenza mill-Istat Membru emittenti.

Xi rapporti ta' evalwazzjoni jsemmu li konsultazzjoni minn qabel bejn l-awtoritajiet emittenti u ta' eżekuzzjoni tista' tkun utli sabiex jiġi evitat li ċ-ċertifikati jiġu rtirati minħabba rekwiżiti ta' adattament fl-Istat Membru ta' eżekuzzjoni fi kwalunkwe stadju tal-proċedura (ir-rikonoxximent tad-deċiżjoni ġudizzjarja rilevanti, l-infurzar tagħha jew it-trażmissjoni tagħha għall-infurzar lil Stat Membru ieħor) skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.

Xi rapporti semmew li l-adattament ta' pieni li jimponu rekwiżit ta' kura psikjatrika jew ta' saħħa li jinvolvi ċ-ċaħda tal-libertà iżda li ma jikkostitwix priġunerija regolari huwa ta' spiss problematiku, minħabba d-differenzi bejn is-sistemi nazzjonali f'termini tal-awtoritajiet kompetenti, in-natura obbligatorja tat-trattament psikjatriku jew it-tul ta' żmien tal-konfinament.

F'xi rapporti, ġie enfasizzat li jistgħu jinqalgħu problemi fir-rigward tal-kalkolu tal-bqija tal-piena li għandha tiġi skontata, peress li s-sistemi legali differenti jvarjaw u l-metodi ta' kalkolu tagħhom jistgħu jvarjaw. Xi Stati Membri jikkalkulaw iċ-ċaħda tal-libertà fi snin u xhur, filwaqt li oħrajn jikkalkolawha fi ġranet; dan jagħmilha aktar diffiċli biex jiġi kkalkulat it-tul eżatt tal-piena jew tal-parti li jkun fadal li tiġi skontata. F'dawn il-każijiet, tista' tintalab informazzjoni addizzjonali mill-awtoritajiet emittenti. Minkejja diffikultajiet bħal dawn, ir-rifjuti għal dawn ir-raġunijiet jibqgħu eċċezzjonali.

Minbarra l-kwistjonijiet imsemmija hawn fuq, il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri ma rrapportaw l-ebda diffikultà prattika oħra f'dan il-qasam. Fil-fatt, għadd żgħir ta' Stati Membri ma kinux iltaqgħu mal-ħtieġa li jadattaw il-piena minħabba li t-tul jew in-natura tagħha kienu inkompatibbli mal-liġi nazzjonali tagħhom stess jew kienu esperjenzaw sitwazzjonijiet bħal dawn f'għadd limitat ta' każijiet biss. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri rarament iltaqgħu ma' każijiet fejn iċ-ċertifikati ġew irtirati minħabba piena eċċessivament laxka.

4.5.2. Rikonoxximent parzjali

L-Artikolu 10 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jiddikjara li jekk l-awtorità kompetenti tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni tqis li jkun xieraq li tikkunsidra r-rikonoxximent tas-sentenza u l-infurzar parzjali tal-piena, hija tista', qabel ma tiddeċiedi li tirrifjuta r-rikonoxximent tas-sentenza u l-infurzar tal-piena fl-intier tagħha, tikkonsulta mal-awtorità kompetenti tal-Istat Membru emittenti, bil-ħsieb li jintlaħaq qbil. L-awtoritajiet emittenti u ta' eżekuzzjoni kompetenti jistgħu jaqblu, fuq bażi ta' każ b'każ, mar-rikonoxximent u l-infurzar parzjali ta' piena, dment li dan ma jirriżultax fl-aggravament tal-piena.

Jekk ma jintlaħaqx kunsens dwar soluzzjoni li tissodisfa lill-awtorità emittenti, id-deċiżjoni finali meħuda mill-awtorità emittenti tista' tkun li ċ-ċertifikat jiġi rtirat, jekk huma jqisu li l-piena ma tkunx ser tiġi skontata kif suppost.

Id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi wriet li fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, ir-rikonoxximent parzjali ma jseħħx ta' spiss. Ftit Stati Membri biss irrapportaw sitwazzjonijiet fejn il-pieni mogħtija mill-Istat Membru emittenti kienu ġew rikonoxxuti parzjalment. Minkejja nuqqas ta' esperjenza prattika fir-rigward ta' din il-kwistjoni, il-prattikanti jidhru li huma konxji tal-proċedura li għandha tiġi segwita skont l-Artikolu 10 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, inkluż il-konsultazzjoni possibbli mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru emittenti u l-ħtieġa li jintlaħaq qbil ma' dawn tal-aħħar dwar il-kondizzjonijiet ta' rikonoxximent u infurzar parzjali, dment li l-piena ma tiġix aggravata.

Normalment, la l-leġiżlazzjoni nazzjonali u lanqas atti formali oħra ma jistabbilixxu kriterji speċifiċi dwar kif għandha tittieħed id-deċiżjoni dwar jekk is-sentenza għandhiex tiġi rikonoxxuta u l-piena tiġix eżegwita parzjalment biss, jiġifieri kif għandu jiġi vvalutat jekk dan huwiex possibbli jew le, x'għandu jitqies għal dan l-għan, jew f'liema każijiet l-awtoritajiet ġudizzjarji għandhom jew ma għandhomx jirtiraw iċ-ċertifikat. Tali valutazzjoni titħalla prinċipalment għad-diskrezzjoni tal-awtorità kompetenti.

Spiss ir-rikonoxximent parzjali tas-sentenzi jiġi applikat f'każijiet fejn il-persuna tkun ġiet ikkundannata għal diversi reati simultanji, l-att jiġi deċiż separatament, u l-kondizzjonijiet jiġu ssodisfati biss għal xi wħud mir-reati, b'reat wieħed jew aktar ma jkunux punibbli fl-Istat ta' eżekuzzjoni. Dan jista' jseħħ b'mod partikolari għal reati (bħal reati finanzjarji, tad-drogi, tat-traffiku, eċċ.) li f'xi Stati Membri jaqgħu taħt il-kompetenza tal-awtoritajiet amministrattivi.

Sabiex jiġi vvalutat jekk rikonoxximent parzjali fl-Istat ta' eżekuzzjoni huwiex aċċettabbli, jew jekk iċ-ċertifikat għandux jiġi rtirat, huwa importanti li l-Istat emittenti jaċċerta t-tnaqqis tal-piena wara rikonoxximent parzjali. Kif enfasizzat f'xi rapporti, f'każijiet rari, jekk dan it-tnaqqis jitqies sinifikanti, ir-rikonoxximent parzjali jista' jwassal għall-irtirar taċ-ċertifikat.

Għadd żgħir ta' Stati Membri indikaw xi diffikultajiet li jirriżultaw mid-differenzi bejn is-sistemi legali. Huma rreferew prinċipalment għall-inkompatibbiltà ta' xi miżuri mal-liġi tal-Istat ta' eżekuzzjoni, għall-kriterji u l-metodi differenti użati minn kull Stat Membru għall-kalkolu tal-piena finali u għall-prinċipju tal-aggregazzjoni tal-pieni imposti. Dan jista' jseħħ meta waħda mill-pieni bażiċi tkun relatata ma' mġiba li ma tkunx kriminalizzata fl-Istat ta' eżekuzzjoni u jista' jkun diffiċli li aktar tard jiġi ddeterminat liema parti tal-piena tkun ġiet imposta għal dak ir-reat speċifiku, u għalhekk tista' tkun meħtieġa informazzjoni dettaljata dwar id-determinazzjoni tal-piena li tirriżulta għal diversi reati.

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri ma ltaqgħu ma' ebda diffikultà sinifikanti fil-proċess ta' konsultazzjoni stabbilit skont l-Artikolu 10(1) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI; spiss jintlaħaq ftehim bejn l-Istat emittenti u dak ta' eżekuzzjoni dwar ir-rikonoxximent parzjali tas-sentenza u l-infurzar tal-piena. Madankollu, jekk jinqalgħu diffikultajiet f'dan il-proċess, dawn jistgħu jiġu riżolti bl-intervent tal-punti ta' kuntatt tal-Eurojust jew tan-NĠE bħala faċilitaturi.

<u>RAKKOMANDAZZJONIJIET</u>

– *L-Istati Membri, li jaġixxu bħala Stat emittenti u ta' eżekuzzjoni, f'każijiet fejn ir-rikonoxximent sħiħ ta' piena skont id-Deċiżjoni Kwadru 2008/909/ĠAI ma jkunx possibbli, huma mħeġġa jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom iwettqu konsultazzjonijiet abbażi tal-Artikolu 10(1) ta' din id-Deċiżjoni Qafas, bil-ħsieb li jintlaħaq qbil fir-rigward tal-possibbiltà ta' rikonoxximent parzjali tas-sentenza u l-infurzar tal-piena, peress li dan jista' jiffaċilita r-rikonoxximent reċiproku.*

– *L-Istati Membri huma mħeġġa jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom, li jaġixxu bħala awtoritajiet emittenti fi proċedimenti skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, meta jimlew il-punt h) taċ-ċertifikat, ifasslu dikjarazzjoni tal-fatti li tkun kemm jista' jkun kompluta u preċiża, sabiex jikkomplementaw, fejn xieraq, l-informazzjoni li tinsab fis-sentenza, sabiex tiġi evitata kwalunkwe diffikultà fil-valutazzjoni tar-reat mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni.*

4.6. Kwistjonijiet marbuta mat-traduzzjoni

Skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, id-dokumenti li għandhom jintbagħtu lill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni għar-rikonoxximent tas-sentenza u għall-eżekuzzjoni tal-piena huma: kopja taċ-ċertifikat, kopja tas-sentenza, u traduzzjoni taċ-ċertifikat fil-lingwa/i uffiċjali tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni jew, fejn applikabbli, f'lingwa uffiċjali tal-Unjoni li hija aċċettata minn dak l-Istat Membru.

Skont l-Artikolu 23(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, bħala prinċipju, ma hi meħtieġa l-ebda traduzzjoni tas-sentenza; għaldaqstant, il-leġiżlazzjonijiet ta' diversi Stati Membri ma jeħtiġux traduzzjoni tas-sentenza.

Skont il-paragrafu 3 ta' din id-dispożizzjoni, l-Istati Membri biss li ddepożitaw dikjarazzjoni mas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill jistgħu, bħala Stati ta' eżekuzzjoni, f'każijiet fejn isibu l-kontenut taċ-ċertifikat insuffiċjenti biex jiddeċiedu dwar ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' piena, jitolbu li s-sentenza jew partijiet essenzjali minnha jkunu akkumpanjati minn traduzzjoni fil-lingwa uffiċjali tagħhom. L-Istati Membri li ma jkunux għamlu tali notifika, fejn tkun meħtieġa t-traduzzjoni (jiġifieri f'sentenzi aktar ikkumplikati), jistgħu jirranġaw biex issir mingħajr rikors għall-Istat Membru emittenti.

F'każijiet bħal dawn, għalkemm ma ntalbitx traduzzjoni tas-sentenza mill-Istat emittenti, huwa rekwiżit skont il-leġiżlazzjoni tal-proċedura kriminali ta' xi Stati Membri li tintuża l-lingwa uffiċjali fi proċedimenti legali. Għalhekk, fil-prattika, l-awtoritajiet kompetenti ta' xi Stati Membri jqisu t-traduzzjoni tas-sentenza bħala mixtieqa u ta' spiss jitolbuha jew, jekk ma jirċevuhiex mill-Istat Membru emittenti, spiss jittraduċuha u jħallsu għaliha huma.

Traduzzjoni sħiħa tas-sentenza tista' titqies neċessarja f'każijiet meta l-kontenut taċ-ċertifikat jidher inadegwat għall-fini li tittieħed deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tal-piena, u jkunu meħtieġa eżami aktar dettaljat tar-raġunijiet potenzjali għar-rifjut jew il-ħtieġa għal adattament. Barra minn hekk, xi Stati Membri jitolbu wkoll it-traduzzjoni tad-dokumenti ta' sostenn kollha.

F'dawn il-każijiet, jistgħu jsiru konsultazzjonijiet bejn l-awtoritajiet kompetenti taż-żewġ Stati Membri u jistgħu jirriżultaw f'kompromess fid-dawl tal-leġiżlazzjoni differenti fl-Istat Membru l-ieħor. L-Istat Membru emittenti jista' jintalab jipprovdi traduzzjoni biss tal-partijiet rilevanti tas-sentenza (jiġifieri l-eżami tar-reati, u l-valutazzjonijiet magħmula mill-qorti fir-rigward tal-għażla u t-tul tal-piena) jew jippreżenta sentenza sommarja minflok is-sentenza sħiħa, peress li t-traduzzjoni ta' sentenzi sħaħ normalment tiswa ħafna flus u tieħu ħafna żmien. Dawn l-arranġamenti jistgħu jiffrankaw il-ħin u l-allokazzjoni mhux meħtieġa tar-riżorsi.

Huwa ċar li, fejn issir talba għal traduzzjoni tad-deċiżjoni ta' kundanna u, fejn xieraq, tad-dokumenti ta' sostenn, xi Stati Membri spiss jonqsu milli jikkonformaw fil-limiti ta' żmien stabbiliti, li jwassal għal posponiment tad-deċiżjoni għar-rikonoxximent u l-infurzar tas-sentenza.

Għadd żgħir ta' Stati Membri ta' eżekuzzjoni ma jeħtiġux regolarment it-traduzzjoni tas-sentenza u tad-dokumenti addizzjonali fil-lingwa tagħhom u/jew jaċċettawha bl-Ingliż, li ġie kkunsidrat mit-timijiet ta' esperti bħala prattika tajba.

Għadd żgħir ta' Stati Membri emittenti normalment jibagħtu lill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni s-sentenza u ċ-ċertifikat tradotti f'lingwa aċċettata minn dak l-Istat Membru, għalkemm mhijiex meħtieġa u indipendentement minn talba speċifika, li hija wkoll mod tajjeb biex jiġu ffaċilitati u mħaffa l-proċedimenti.

F'xi każijiet fejn iċ-ċertifikat riċevut ma jiġix tradott jew fejn ma tiġi pprovduta l-ebda traduzzjoni tad-deċiżjoni jew l-elementi essenzjali tagħha u l-kontenut ta' dawk id-dokumenti ma jkunx biżżejjed biex tittieħed deċiżjoni, l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat ta' eżekuzzjoni jistgħu jirrifjutaw li jirrikonoxxu sentenza tal-Istat Membru l-ieħor li timponi piena ta' kustodja u l-proċedura tintemm.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- ***Meta jaġixxu bħala Stat Membru ta' eżekuzzjoni skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jillimitaw it-talbiet għat-traduzzjoni tas-sentenzi kollha għal każijiet fejn isibu l-kontenut taċ-ċertifikat insuffiċjenti biex jiddeċiedu dwar l-infurzar tal-piena, u, fejn xieraq, wara konsultazzjoni mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istat emittenti, bil-ħsieb li jiġi vvalutat jekk ikunx biżżejjed li l-partijiet essenzjali tas-sentenzi biss jiġu tradotti skont l-Artikolu 23(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.***

4.7. Dati ta' skadenza

Diversi Stati Membri, meta jaġixxu bħala Stati ta' eżekuzzjoni, jesperjenzaw diffikultajiet biex jikkonformaw mal-limitu ta' żmien ta' 90 jum stabbilit fl-Artikolu 12(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI fir-rigward tad-deċiżjoni dwar ir-rikonoxximent tas-sentenza u l-infurzar tal-piena.

Id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi wriet li l-isfidi fir-rigward tat-tweġibiet f'waqthom mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni rilevanti jirriżultaw speċjalment meta l-informazzjoni tkun nieqsa miċ-ċertifikat jew meta ċerti aspetti jeħtieġ li jiġu ċċarati (prinċipalment relatati mal-piena imposta, dokumenti neqsin, data ta' identifikazzjoni mhux kompluta tal-persuna kkundannata, eċċ.) jew tkun meħtieġa traduzzjoni ta' dokumenti. Dawn il-kwistjonijiet spiss jirriżultaw f'dewmien u l-limiti ta' żmien skont l-Artikolu 12(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jistgħu ma jiġux osservati.

Dan jista' jkun partikolarment rilevanti f'każijiet fejn iċ-ċertifikat jikkonċerna diversi sentenzi, jew is-sentenza tkopri diversi reati kriminali, peress li l-proċess ser jieħu aktar żmien minħabba l-għadd ta' awtoritajiet involuti u l-appelli separati li jistgħu jinbdew. Dan jista' ma jkunx problema partikolari f'xi Stati Membri, fejn l-iskadenzi għas-sottomissjoni ta' rimedju legali huma pjuttost qosra. Diffikultajiet biex jintlaħqu l-limiti ta' żmien jistgħu jinqalgħu wkoll meta l-piena tkun teħtieġ li tiġi adattata.

Fil-każ li l-iskadenza stabbilita mill-Artikolu 12(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI ma tkunx tista' tintlaħaq, l-Istati Membri ta' eżekuzzjoni għandhom jinnotifikaw minnufih lill-Istat Membru emittenti, billi jagħtu r-raġunijiet sottostanti għan-nuqqas ta' konformità mal-iskadenzi stabbiliti u ż-żmien stmat meħtieġ għad-deċiżjoni finali, iżda fil-prattika mhux l-Istati Membri kollha jagħmlu dan.

F'xi każijiet, abbażi tal-eżitu tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, dan wassal biex ċertifikat jiġi rtirat minħabba r-rilaxx imminenti (kondizzjonali) tal-persuna kkundannata, jew minħabba li l-persuna kkundannata tkun diġà ġiet rilaxxata.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- *Kemm meta jaġixxu bħala Stat emittenti kif ukoll ta' eżekuzzjoni, l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-aħjar sforzi possibbli fil-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet tagħhom biex jiżguraw ir-rispett tal-iskadenzi stabbiliti fid-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, minkejja l-kumplessità tal-proċeduri. Għal dan l-għan, meta jaġixxu bħala Stat emittenti, qed jiġi rrakkomandat li l-Istati Membri jipprovdu informazzjoni supplimentari mitluba fi żmien debitu, sabiex jiġi evitat dewmien bla bżonn.*

- *Meta jaġixxu bħala Stat Membru ta' eżekuzzjoni huwa rrakkomandat li l-Istati Membri jinfurmaw lill-awtorità ġudizzjarja emittenti meta t-talba ma tkunx tista' tiġi eżegwita fil-limitu ta' żmien stabbilit fid-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, filwaqt li jagħtu r-raġunijiet għad-dewmien u ż-żmien stmat meħtieġ biex tittieħed id-deċiżjoni finali.*

5. RABTIETI BEJN ID-DEĊIŻJONIJI KWADRU 2002/584/ĠAI U D-DEĊIŻJONI QAFAS 2008/909/ĠAI

Ir-relazzjoni funzjonali u l-komplementarjetà bejn l-Artikolu 4(6) u l-Artikolu 5(3) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI minn naħa waħda, u d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI min-naħa l-oħra, huma pjuttost kumplessi biex jiġu ġestiti, speċjalment fl-Istati Membri fejn awtoritajiet differenti għandhom il-kompetenza għal dawn iż-żewġ strumenti awtoritajiet, li huwa l-każ fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri. Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri ma hemm l-ebda memorandum ta' qbil speċifiku bejn dawn l-awtoritajiet; l-esperti għamlu rakkomandazzjonijiet lil xi Stati Membri biex jabbozzaw linji gwida li jiddefinixxu kif għandha tiġi organizzata din il-kooperazzjoni.

F'għadd żgħir ta' Stati Membri biss, l-istess awtoritajiet jiddeċiedu dwar ir-rikonoxximent tas-sentenza fl-istess proċedimenti f'każijiet fejn jiġi applikat l-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

F'każijiet fejn l-eżekuzzjoni ta' MAE tiġi rrifjutata skont l-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI jew tkun kondizzjonali skont l-Artikolu 5(3) ta' dik id-Deċiżjoni Kwadru, id-deċiżjoni dwar jekk jinżammx MAE jew jinħariġx ċertifikat skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI tista' ma tkunx faċli.

Għadd żgħir ta' Stati Membri biss ħarġu linji gwida jew skedi informattivi li jispjegaw lill-prattikanti f'liema ċirkostanzi għandha tiġi infurzata sentenza, jew permezz tal-konsenja tal-persuna kkonċernata jew permezz ta' rikonoxximent tas-sentenza; dan tqies mill-esperti bħala l-aħjar prattika.

Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, ma huwa stabbilit l-ebda kriterju speċifiku, fil-leġiżlazzjoni jew fil-linji gwida amministrattivi, biex jiġi vvalutat jekk MAE jew ċertifikat abbażi tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI għandux jinħareġ, għalkemm f'xi każijiet tali kriterji huma identifikati sew. L-għażla ssir mill-prattikanti fuq bażi ta' każ b'każ. Madankollu, meta l-post fejn tinsab il-persuna kkundannata ma jkunx magħruf, normalment jinħareġ MAE.

Fost il-kriterji għall-għażla tal-istrument ta' rikonoxximent reċiproku xieraq, xi awtoritajiet tal-Istati Membri semmew il-possibbiltajiet għall-infurzar reali tal-piena, iċ-ċittadinanza u l-post ta' residenza tal-persuna kkundannata, ir-rabtiet bejn il-persuna u l-Istat ta' eżekuzzjoni u l-possibbiltajiet għall-faċilitazzjoni tar-riabilitazzjoni u l-integrazzjoni soċjali, kif ukoll il-ħtieġa li tiġi evitata l-impunità.

Minħabba l-kumplessità ta' deċiżjoni ta' rifjut ta' konsenja abbażi tal-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, xi timijiet ta' esperti enfasizzaw il-ħtieġa li l-awtoritajiet emittenti jirriflettu b'mod dettaljat u bir-reqqa dwar jekk joħorġux MAE jew ċertifikat skont id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, b'mod li jintlaħaq bilanċ bejn il-ħtieġa għall-infurzar tal-piena u l-ħtieġa li tiġi żgurata r-riabilitazzjoni soċjali tal-persuna kkundannata, u li tingħata importanza xierqa lill-kriterji rilevanti. F'xi rapporti ġie enfasizzat li l-komunikazzjoni u l-konsultazzjonijiet mal-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri oħra jistgħu jkunu utli meta jkun qed jiġi deċiż liema strument għandu jiġi applikat. Sabiex jiġu ffaċilitati dawn il-konsultazzjonijiet, jekk ikun hemm bżonn, jista' jiġi kkunsidrat ukoll l-appoġġ mill-Eurojust jew mill-punti ta' kuntatt tan-NĠE. F'rapport ta' evalwazzjoni wieħed, l-organizzazzjoni ta' laqgħat bilaterali mal-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru l-ieħor, bil-ħsieb li jiġu stabbiliti arranġamenti rigward il-konverżjoni possibbli ta' proċedura tal-MAE fi proċedura għar-rikonoxximent ta' sentenza skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, tqieset bħala prattika tajba.

Xi Stati Membri jirrifjutaw il-konsenja skont l-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI qabel ma d-deċiżjoni dwar ir-rikonoxximent reċiproku tal-piena jew tal-ordni li timponi piena tkun saret definittiva, mingħajr ma jiġi ggarantit l-infurzar tal-piena. It-timijiet ta' evalwazzjoni qiesu li din il-prattika għandha tinbidel fid-dawl tal-Artikolu 25 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, kif interpretat mill-QĠUE.

Fil-każijiet skont l-Artikolu 4(6) u l-Artikolu 5(3) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, ma hemm l-ebda prattika komuni fost l-Istati Membri fir-rigward ta' jekk jinħariġx jew jintalabx ċertifikat skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.

Fil-fatt, xi Stati Membri, abbażi tal-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, dejjem jeħtieġu li jinħareġ ċertifikat f'konformità mad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI sabiex tiġi stabbilita bażi legali għall-infurzar ta' piena imposta minn Stat Membru ieħor. Xi prattikanti esprimew il-fehma li ċ-ċertifikat skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jipprovdi aktar garanziji minn eżekuzzjoni "diretta" mingħajr ċertifikat, għalkemm din il-prattika tista' ddewwem l-eżekuzzjoni tas-sentenza.

F'rapport wieħed huwa indikat ukoll li ċ-ċertifikat fih informazzjoni siewja ħafna li sussegwentement jista' jkun tintalab mill-awtorità li tat is-sentenza li tat il-kundanna, bil-ħsieb ta' proċedimenti ulterjuri, eż. it-tul tad-detenzjoni jekk il-persuna kienet detenuta matul il-proċedimenti, dispożizzjonijiet legali, jekk l-Istat tal-kundanna jeħtieġx l-għoti ta' informazzjoni rigward ir-rilaxx kondizzjonali, eċċ. Kawża li tindirizza din il-kwistjoni (C-179/22) hija attwalment pendenti quddiem il-QĠUE.

Stati Membri oħra, wara li jirrifjutaw il-konsenja, jinfurzaw direttament is-sentenza tal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni abbażi tal-informazzjoni li tinsab fil-MAE, speċjalment f'każijiet fejn il-persuna rikjesta tkun nazzjonal tal-Istat emittenti jew legalment residenti hemmhekk. F'dawn il-każijiet, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tas-sentenza jitqiesu li jirriżultaw awtomatikament mir-rifjut tal-konsenja.

Minkejja l-fatt li, minn perspettiva purament prattika, dan jiżgura l-eżekuzzjoni rapida tal-pieni, fil-kuntest tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, xi timijiet ta' evalwazzjoni u xi prattikanti fl-Istati Membri evalwati ma kinux favur din l-opzjoni, filwaqt li enfasizzaw fost l-oħrajn li ċċaħħad lill-awtoritajiet emittenti, li jista' jkun ma jkunux iridu li l-piena tiġi eżegwita fl-Istat ta' eżekuzzjoni, mis-setgħa tagħhom li jiddeċiedu jekk jirtirawx iċ-ċertifikat, kif previst fid-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.

F'dawn il-każijiet, kien ġie rrakkomandat li l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni jitolbu u jiksbu ċertifikat mill-awtorità emittenti qabel ma jieħdu l-piena ta' kustodja. Madankollu, għandu jiġi enfasizzat ukoll li, kif enfasizzat f'xi rapporti, tali prattika tevita r-riskju li l-persuna rikjesta taħrab, u b'hekk tgħin biex tiġi evitata l-impunità.

F'rapport wieħed huwa meqjus li dawn id-differenzi jistgħu jirriżultaw minn ċertu livell ta' ambigwità fid-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI dwar dan il-punt. L-Artikolu 25 jistipula li, mingħajr preġudizzju għad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, id-dispożizzjonijiet tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI japplikaw, *mutatis mutandis* sal-punt li huma kompatibbli mad-dispożizzjonijiet tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, għall-infurzar ta' pieni f'każijiet fejn Stat Membru jimpenja ruħu li jinforza l-piena f'każijiet skont l-Artikolu 4(6) ta' dik id-Deċiżjoni Kwadru, jew fejn il-konsenja hija soġġetta għall-kondizzjoni li l-persuna sussegwentement trid tiġi rritornata(l-Artikolu 5(3) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI). Abbażi tal-formulazzjoni "mingħajr preġudizzju għad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI" u mbagħad "sa fejn [id-dispożizzjonijiet] huma kompatibbli mad-dispożizzjonijiet tad-[Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI]", ġie osservat li jidher li d-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI għandha tipprevali. Madankollu, fl-istess test legali l-premessa 12 tiddikjara li "l-Istat Membru ta' eżekuzzjoni jista' jivverifika l-eżistenza ta' raġunijiet għal nuqqas ta' rikonoxximent u nuqqas ta' infurzar kif previst fl-Artikolu 9 ta' din id-Deċiżjoni Qafas". Din l-inċertezza legali hija riflessa fil-prattiki differenti u l-liġijiet domestiċi tal-Istati Membri.

Ta' min jinnota wkoll li l-ġurisprudenza *Popławski* I u II, li tiddikjara li l-Istat ta' eżekuzzjoni għandu jiggarantixxi li jwettaq b'mod effettiv l-eżekuzzjoni jew il-konsenja, ma hijiex interpretata u applikata b'mod uniformi madwar l-UE.

Il-ħtieġa għal kjarifika fil-livell tal-UE fir-rigward tal-implikazzjonijiet tal-applikazzjoni kkombinata tal-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, b'mod partikolari fir-rigward ta' jekk huwiex possibbli li tiġi infurzata direttament piena wara li tkun ġiet irrifjutata l-konsenja abbażi tal-informazzjoni li tinsab fil-MAE mingħajr ċertifikat, ġiet enfasizzata fil-kuntest tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, kemm minn prattikanti fl-Istati Membri evalwati kif ukoll minn timijiet ta' esperti.

Meta l-konsenja tkun ġiet miftiehma b'garanzija ta' ritorn abbażi tal-Artikolu 5(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI, jidher li l-biċċa l-kbira tal-Istati Membri jistgħu jaqblu dwar il-ħtieġa li jinħareġ ċertifikat wara li l-persuna rikjesta tkun ġiet ikkundannata fl-Istat emittenti.

Kwistjoni rilevanti oħra rigward l-applikazzjoni kkombinata tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI hija l-kwistjoni ta' x'jiġri lill-persuna detenuta bejn ir-rifjut ta' konsenja u r-rikonoxximent ta' piena ta' kustodja.

Għall-Istati Membri li jinfurzaw direttament il-piena, din il-kwistjoni mhijiex rilevanti. Stati Membri oħra jipposponu d-deċiżjoni tagħhom dwar il-konsenja waqt li jistennew li jirċievu ċ-ċertifikat; f'dawn il-każijiet, hemm perjodu ta' żmien li matulu l-persuna tista' possibbilment taħrab. Xi wħud minn dawn l-Istati Membri jżommu l-persuna rikjesta taħt arrest provviżorju waqt li jkunu qed jistennew lill-Istat emittenti joħroġ iċ-ċertifikat, skont l-Artikolu 14 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI. Ġie enfasizzat fil-kuntest tal-evalwazzjoni, li tali approċċ jevita l-possibbiltà li l-persuna rikjesta taħrab sakemm tiġi rikonoxxuta l-piena ta' kustodja, u b'hekk jippromwovi l-fiduċja reċiproka.

Fi Stati Membri oħra, tali arrest proviżorju ma jiġix applikat. F'dan il-każ, l-esperti rrakkomandaw li l-awtoritajiet nazzjonali jagħmlu użu mill-Artikolu 14 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI jekk il-konsenja skont MAE għall-fini tal-eżekuzzjoni ta' piena tiġi rrifjutata, sabiex jiġi evitat kwalunkwe riskju ta' impunità.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- *L-Istati Membri huma mistiedna jiżguraw li, qabel ma joħorġu MAE għall-fini tal-infurzar ta' piena, l-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti jivverifikaw bir-reqqa jekk ikunx aktar xieraq li jiġu segwiti l-proċeduri previsti fid-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.*

- *Qed jiġi rrakkomandat li l-Istati Membri jagħmlu użu mill-arrest proviżorju, kif previst fl-Artikolu 14 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, jekk il-konsenja skont MAE għall-fini tal-eżekuzzjoni ta' piena tiġi rrifjutata, sabiex jiġi evitat kwalunkwe riskju ta' impunità.*

- *Il-Eurojust, flimkien man-NĠE hija mistiedna tipprovdi gwida dwar ir-relazzjoni funzjonali u l-komplementarjetà bejn l-Artikolu 4(6) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI u l-implikazzjonijiet ta', u l-problemi possibbli bl-applikazzjoni kkombinata tagħhom, bil-ħsieb li tiġi stabbilita aktar konsistenza fil-prattiki tal-Istati Membri, skont l-eżitu tal-kawża C-179/22 quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.*

6. DEĊIŻJONIJIET QAFAS 2008/947/ĠAI U 2009/829/ĠAI

6.1 Nuqqas ta' applikazzjoni

Il-livell ta' applikazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI dwar it-trasferiment ta' pieni mhux ta' kustodja u 2009/829/ĠAI, dwar l-Ordni ta' Superviżjoni Ġudizzjarja (ESO), huwa pjuttost baxx madwar l-UE.

Abbażi tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, jidher li r-raġunijiet għan-nuqqas ta' applikazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI ma jinsabux fil-mod kif dawn id-Deċiżjonijiet Qafas ġew trasposti. Il-biċċa l-kbira tal-prattikanti intervistati fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi normalment isibu l-leġiżlazzjoni nazzjonali ta' traspożizzjoni komprensiva u li tinftiehem.

Ir-raġunijiet għall-użu infrekwenti tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI jidhru li huma multidimensjonali u marbuta mal-koeżistenza ta' diversi fatturi. Xi wħud minn dawn diġà kienu ġew identifikati ftit żmien ilu fil-kuntest tad-diskussjonijiet fost il-prattikanti mill-Istati Membri kollha taħt l-awspiċi tan-NĠE (ST 14754/18). Il-punti ewlenin li tqajmu kienu li l-istrumenti mhumiex magħrufa sew fost il-prattikanti tal-UE, u dan wassal għal nuqqas ta' esperjenza u dewmien fl-eżekuzzjoni. Problema oħra mqajma kienet id-diffikultà fl-identifikazzjoni tal-awtorità kompetenti li għandha tiġi indirizzata fl-Istati Membri l-oħra.

Din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi offriet opportunità li wieħed iħares fil-fond lejn dawn iċ-ċirkostanzi u oħrajn li fuqhom huwa bbażat l-użu rari tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI u li jiġu identifikati modi possibbli biex tittejjeb is-sitwazzjoni. Ċerti kwistjonijiet u sfidi komuni għaż-żewġ Deċiżjonijiet Qafas huma ttrattati f'dan is-sottokapitolu, filwaqt li oħrajn li huma speċifiċi għal kull strument legali huma ttrattati fis-sottokapitoli li ġejjin.

Minbarra l-fatt li dawn l-istrumenti huma żidiet relattivament reċenti, l-evalwazzjoni enfasizzat li problema rikorrenti hija sensibilizzazzjoni u għarfien insuffiċjenti dwar id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI u esperjenza insuffiċjenti tagħhom fost il-prattikanti tal-Istati Membri – mhux biss l-imħallfin u l-prosekuturi, iżda wkoll is-servizzi ta' probation u l-avukati tad-difiża, li għandhom ikunu atturi ewlenin f'dan il-qasam. Kwistjoni oħra hija taħriġ insuffiċjenti dwar dawn l-istrumenti.

Dawn in-nuqqasijiet huma komuni għall-biċċa l-kbira tal-Istati Membri u jindikaw b'mod ċar li huma meħtieġa inizjattivi għall-promozzjoni tal-għarfien u l-użu ta' dawn id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI fost il-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha involuti fl-applikazzjoni tagħhom, billi jiġu żgurati t-taħriġ u l-iskambju ta' informazzjoni u prattiki tajba fost il-prattikanti kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-UE. Barra minn hekk, ikun utli li l-prattikanti jiġu pprovduti b'manwali għall-implimentazzjoni prattika ta' dawn l-istrumenti kemm fil-livell tal-UE kif ukoll f'dak nazzjonali peress li n-nuqqas ta' linji gwida proċedurali nazzjonali speċifiċi jista' jikkawża ċerta riluttanza fost l-imħallfin biex jużaw dawn l-istrumenti legali.

Ġie osservat li l-użu limitat ħafna tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI huwa dovut ukoll għat-tul u l-kumplessità tal-proċeduri relatati. B'konsegwenza ta' dan, l-awtoritajiet ġudizzjarji ħafna drabi jagħżlu soluzzjonijiet aktar sempliċi minflok jużaw mekkaniżmi kumplessi u li jieħdu ħafna żmien. Għalhekk, fl-opinjoni ta' xi prattikanti, miżura possibbli fil-livell tal-UE biex jiġi promoss l-użu akbar tagħhom tista' tkun li jiġu ssimplifikati l-proċeduri.

Barra minn hekk, il-prattikanti indikaw li hemm għadd limitat ta' każijiet fejn ikun xieraq jew espedjenti li jintużaw dawn l-istrumenti. Bħala punt tat-tluq, jidher li hemm għadd relattivament baxx ta' każijiet b'implikazzjonijiet transfruntiera rilevanti.

Ostaklu sinifikanti għall-użu tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI li ġie identifikat b'mod ċar f'din is-serje ta' evalwazzjonijiet jinsab fid-differenzi sinifikanti bejn is-sistemi nazzjonali f'termini tan-natura u t-tul ta' żmien tal-miżuri ta' probation, alternattivi u ta' superviżjoni applikabbli. Il-miżuri koperti minn dawn id-Deċiżjonijiet Qafas jistgħu lanqas ma jeżistu f'xi ġuriżdizzjonijiet tal-Istati Membri. Barra minn hekk, l-informazzjoni pprovduta mill-Istat emittenti xi drabi ma tkunx kompluta jew iċ-ċertifikat ma jintbagħatx lill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni.

Din is-serje ta' evalwazzjonijiet identifikat b'mod ċar li d-differenzi bejn is-sistemi legali nazzjonali jagħmluha diffiċli li tali miżuri jiġu trasferiti lejn Stat Membru ieħor. L-għarfien tas-sistemi ġudizzjarji u l-prattiki nazzjonali l-oħra fir-rigward tal-miżuri ta' qabel il-proċess u ta' wara l-proċess mhuwiex mifrux fost il-prattikanti tal-Istati Membri u dan jista' jkollu impatt fuq il-fiduċja reċiproka bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti, li huwa prerekwiżit għall-funzjonament tajjeb tar-rikonoxximent reċiproku, inkluż abbażi tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI.

Fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, ġie enfasizzat li sabiex jiġu rimedjati problemi bħal dawn, ikun ta' għajnuna kbira li jkun hemm sors uniku ta' informazzjoni dwar il-miżuri mhux ta' kustodja fis-sistemi legali tal-Istati Membri kollha, pereżempju fis-sit web tan-NĠE. Ġie enfasizzat ukoll li, sabiex tiġi ffaċilitata l-applikazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, l-Istati Membri għandhom jaġġornaw l-informazzjoni fuq is-sit web tan-NĠE (Atlas tan-NĠE) dwar l-awtoritajiet kompetenti li jittrattaw l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku msemmija hawn fuq, li jippermettu kuntatt dirett effiċjenti bejn l-awtoritajiet kompetenti.

Kwistjoni komuni oħra rigward id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI hija nuqqas ta' sensibilizzazzjoni fost il-persuni eliġibbli għall-miżuri previsti minn dawn l-istrumenti legali tal-possibbiltajiet li joffru. Għalhekk, ġie rrakkomandat li l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jipprovdu informazzjoni dwar dawn il-possibbiltajiet lill-persuna mħarrka jew ikkundannata matul is-seduta għas-sottomissjonijiet orali jew il-proċess b'mod aktar effettiv. F'rapport wieħed, ġie indikat li jistgħu jsiru laqgħat regolari bejn il-ġudikatura, il-prosekuturi pubbliċi u l-awtoritajiet l-oħra involuti sabiex jiġu identifikati każijiet fejn id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI tista' tiġi applikata fi stadju bikri tal-proċedimenti u biex tiġi kkoordinata l-azzjoni tagħhom fil-livell nazzjonali. L-istess japplika għad-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI.

6.2 Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI

Filwaqt li huwa rikonoxxut li d-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI, li hija strument ta' rikonoxximent reċiproku mmirat lejn it-titjib tal-prospetti ta' integrazzjoni mill-ġdid tal-persuna kkundannata fis-soċjetà wara l-proċess, hija relattivament reċenti, din is-serje ta' evalwazzjonijiet żvelat kemm hija rarament użata.

Kif diġà ġie indikat hawn fuq, id-differenzi fis-sistemi penali tal-Istati Membri, inkluż kif inhuma strutturati s-sanzjonijiet alternattivi u l-miżuri ta' probation, joħolqu problemi prattiċi. Filwaqt li l-Istati Membri jistgħu jirrikonoxxu l-pieni ta' ħabs b'mod pjuttost sempliċi, ma jidhirx li huwa faċli li dan isir b'sanzjonijiet alternattivi u miżuri ta' probation li jinvolvu tipi partikolari ta' kura jew projbizzjoni, li għalihom l-awtorità ta' eżekuzzjoni jista' ma jkollhiex ekwivalenti fis-sistema nazzjonali tagħha. Għalhekk, sabiex jittejjeb l-għarfien tal-prattikanti u jiġu ffaċilitati t-trasferimenti, għandha tingħabar aktar informazzjoni dwar il-pieni mhux ta' kustodja imposti fi Stati Membri differenti, possibbilment fis-sit web tan-NĠE, kif imsemmi hawn fuq fis-sottokapitolu preċedenti.

Barra minn hekk, il-fatt li hemm diversi awtoritajiet nazzjonali li huma kompetenti biex jimplimentaw id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI jagħmel ukoll il-kwistjonijiet aktar kumplessi u jikkawża inċertezza dwar liema awtorità għandha tiġi kkuntattjata. Hemm ukoll diffikultajiet fl-identifikazzjoni tal-awtoritajiet kompetenti fl-Atlas tan-NĠE, li, fost l-oħrajn, bħalissa ma jinkludix informazzjoni dwar awtoritajiet ta' probation.

Barra minn hekk, meta t-tul ta' żmien tal-miżuri ta' probation ikun qasir, sa meta l-awtorità emittenti tkun ħadet il-passi meħtieġa biex tadotta l-miżura, ħafna drabi l-perjodu ta' probation ikun diġà skada jew wasal biex jiskadi; deċiżjoni dwar ir-rikonoxximent ta' miżura tista' wkoll tasal wara t-tmiem tal-perjodu ta' probation.

Kif indikat f'rapport wieħed, komunikazzjoni effiċjenti u f'waqtha bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri, bil-ħsieb li jiġi żgurat it-trasferiment b'suċċess u f'waqtu tas-superviżjoni ta' probation jew miżuri alternattivi skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI, hija tal-ogħla importanza biex tiġi promossa l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku għal sentenzi u deċiżjonijiet ta' probation. Xi timijiet ta' esperti identifikaw diversi każijiet ta' komunikazzjoni ineffiċjenti bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri li kkawżaw dewmien u nonkonformità mal-limiti ta' żmien biex isiru t-trasferimenti. L-awtoritajiet ta' wieħed mill-Istati Membri ssuġġerew li l-kuntatti bejn is-servizzi ta' probation li jittrattaw id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI mill-Istati Membri kollha jistgħu jittejbu fil-livell tal-UE, peress li dan jiffaċilita l-konsultazzjoni u l-kooperazzjoni dwar każijiet speċifiċi, meta jkun meħtieġ.

Barra minn hekk, il-kamp ta' applikazzjoni partikolari tad-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI, jiġifieri miżuri ta' probation u sanzjonijiet alternattivi, jappella għal monitoraġġ u superviżjoni speċifiċi ta' persuni kkundannati. Monitoraġġ effettiv jeħtieġ fiduċja kbira bejn l-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri differenti u għalhekk l-għarfien ta' sistemi ġudizzjarji oħra. Madankollu, jidher li hemm lok għal titjib f'dan ir-rigward peress li xi awtoritajiet ġudizzjarji nazzjonali jippreferu jżommu l-eżekuzzjoni tal-piena/miżura, anke mill-bogħod, taħt ir-responsabbiltà tas-servizzi nazzjonali tagħhom, pjuttost milli jaċċettaw superviżjoni transfruntiera, peress li jemmnu li dan jiżgura monitoraġġ aktar effiċjenti tal-miżuri.

Sabiex tingħata aktar viżibbiltà fil-livell tal-UE lid-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI, xi rapporti ssuġġerew li jinħoloq network magħmul mill-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri sabiex jiġu kondiviżi l-esperjenza u l-aħjar prattiki u jinstabu soluzzjonijiet komuni meta jintuża dan l-istrument legali.

Pass f'din id-direzzjoni huwa l-proġett METIS, li għandu l-għan li, fost l-oħrajn, jippromwovi l-użu tad-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI billi jiżviluppa għodod prattiċi kemm għall-prattikanti kif ukoll għall-persuni kkundannati u l-avukati tagħhom. L-Istati Membri involuti fil-proġett METIS qed ifasslu wkoll tabella li tqabbel il-miżuri ta' probation. Xi esperti qiesu li dan il-proġett jippromwovi l-użu ta' dan l-istrument ta' rikonoxximent reċiproku u, b'mod aktar wiesa', isaħħaħ il-fiduċja reċiproka bejn l-Istati Membri.

6.3 Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI

Xi wħud mill-konklużjonijiet rigward id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI, kif jinsabu fis-sottokapitolu preċedenti, jistgħu jiġu applikati wkoll għad-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI. Din tal-aħħar hija strument ta' rikonoxximent reċiproku li jipprevedi t-trasferiment ta' miżuri ta' superviżjoni ta' qabel il-proċess lejn Stat Membru ieħor, bil-ħsieb li jiġu pprevenuti inugwaljanzi bejn residenti u persuni mhux residenti fl-Istat tal-proċess, b'kont meħud tal-fatt li f'ċirkostanzi simili dawk li mhumiex residenti huma arrestati preventivament aktar ta' spiss minn residenti.

Spjegazzjoni waħda għar-riluttanza fost l-imħallfin li japplikaw id-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI hija d-diffikultà fl-identifikazzjoni ta' każijiet fejn ikun effettiv u xieraq li tinħareġ Ordni ta' Superviżjoni Ewropea (ESO). Xi prattikanti tal-Istati Membri esprimew il-fehma li l-valur miżjud tal-ESO huwa dubjuż, peress li ma jissodisfax il-ħtiġijiet tal-proċedimenti kriminali, jiġifieri minħabba li ż-żmien meħtieġ biex jiġu stabbiliti l-proċeduri relatati mhuwiex kompatibbli mal-iskadenzi għas-seduti ta' smigħ dwar id-detenzjoni proviżorja. Id-deċiżjoni li persuna titqiegħed f'detenzjoni proviżorja trid tittieħed fi żmien qasir u mhuwiex possibbli li tinħareġ ESO u li tasal tweġiba mill-Istat Membru ta' eżekuzzjoni f'dak il-perjodu ta' żmien.

Barra minn hekk, l-awtoritajiet kompetenti spiss ma jkunux lesti jippermettu lill-persuna suspettata/akkużata titlaq mill-pajjiż meta l-preżenza tagħha tkun meħtieġa matul il-proċedura kriminali, peress li jqisu li d-detenzjoni, u għalhekk MAE, huwa meħtieġ.

Xi prattikanti tal-Istati Membri esprimew il-fehma li meta investigazzjoni ta' qabel il-proċess tkun tista' titlesta pjuttost malajr, ma jkunx xieraq li tinħareġ ESO, peress li dan jista' jagħmel il-każ aktar ikkumplikat biex jiġi ġestit. Opzjoni aħjar għal riżoluzzjoni aktar rapida ta' każ kriminali hija li l-persuna kkonċernata tinżamm għal żmien qasir taħt arrest proviżorju minflok ma tiġi rilaxxata biex tirritorna għal investigazzjoni ulterjuri jew proċess.

Fir-rigward ta' investigazzjonijiet aktar kumplessi u li jirrikjedu ħafna ħin, ġew espressi fehmiet differenti minn xi prattikanti u timijiet ta' esperti. Xi prattikanti jemmnu li għal investigazzjonijiet bħal dawn, fejn is-suspettati normalment ikunu detenuti, ESO tista' tipperikola l-investigazzjoni.

Tim wieħed ta' esperti esprima l-fehma opposta, jiġifieri li f'każijiet kriminali fit-tul, għandhom jipprevalu l-aspetti pożittivi previsti fid-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI (it-tisħiħ tal-preżunzjoni ta' innoċenza u d-dritt għal-libertà).

B'mod aktar ġenerali, din is-serje ta' evalwazzjonijiet uriet li r-riluttanza li tintuża l-ESO hija dovuta wkoll għall-inċertezza tal-awtoritajiet emittenti dwar kemm il-miżura ta' superviżjoni hija mmonitorjata b'mod effettiv mill-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni. Fl-opinjoni ta' xi prattikanti, l-interazzjoni u l-komunikazzjoni bejn dawn l-awtoritajiet għall-monitoraġġ tal-konformità mal-miżuri imposti tidher li hija pjuttost diffiċli fil-prattika.

Fl-aħħar nett, raġuni oħra mogħtija mill-awtoritajiet kompetenti ta' Stat Membru għall-użu mhux frekwenti tad-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI hija li l-kost tal-miżuri ta' superviżjoni jfisser li l-użu tagħhom mhuwiex ġustifikat f'każ ta' reati minuri.

<u>RAKKOMANDAZZJONIJIET</u>

- ***L-Istati Membri huma mistiedna jieħdu miżuri xierqa biex iżidu s-sensibilizzazzjoni tal-prattikanti tad-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI u tad-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI, u, għaldaqstant, biex jinkludu informazzjoni dwar dawn l-istrumenti legali fil-programmi ta' taħriġ għall-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, kif ukoll biex ifasslu linji gwida speċifiċi biex jiffaċilitaw u jippromwovu l-użu ta' dawn l-istrumenti.***

- ***Huwa rrakkomandat li l-Kummissjoni Ewropea tieħu miżuri konkreti biex ssaħħaħ l-applikazzjoni tad-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2008/947/ĠAI dwar probazzjoni u sanzjonijiet alternattivi u tad-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2009/829/ĠAI dwar l-Ordni ta' Superviżjoni Ewropea, b'kont meħud tal-informazzjoni miġbura matul din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi.***

- *Il-Kummissjoni Ewropea, fejn xieraq f'kooperazzjoni man-NĠE u l-Eurojust, hija mħeġġa tikkunsidra li tipprovdi lill-prattikanti b'manwali tal-UE li fihom gwida prattika dwar l-applikazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI.*

- *Bil-ħsieb li tiġi ffaċilitata l-applikazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, in-NĠE, f'kooperazzjoni mal-Istati Membri, huwa mħeġġeġ jinkludi informazzjoni rilevanti dwar is-sistemi nazzjonali kollha u l-miżuri mhux ta' kustodja li jipprevedu, kif ukoll informazzjoni aġġornata dwar l-awtoritajiet tal-Istati Membri kollha kompetenti biex japplikaw dawn id-Deċiżjonijiet Qafas, fuq is-sit web tan-NĠE.*

7. KWISTJONIJIET ORIZZONTALI

7.1 Awtorità ċentrali u kuntatti diretti

7.1.1. Awtorità ċentrali u kuntatti diretti skont id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI

Skont l-Artikolu 7(1) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, kull Stat Membru jista' jinnomina awtorità ċentrali jew, meta s-sistema legali tiegħu tipprevedi hekk, iktar minn awtorità ċentrali waħda. L-Istati Membri jistgħu, jekk ikun meħtieġ bħala riżultat tal-organizzazzjoni tas-sistema ġudizzjarja interna tagħhom, jagħmlu l-awtorità jew l-awtoritajiet ċentrali tagħhom responsabbli għat-trażmissjoni amministrattiva u l-wasla ta' MAE Ewropej kif ukoll għall-korrispondenza uffiċjali oħra kollha konnessa magħhom.

Stat Membru wieħed ħatar żewġ korpi bħala l-awtoritajiet ċentrali. F'għadd żgħir ta' Stati Membri biss ma nħatret l-ebda awtorità ċentrali skont it-tifsira tal-Artikolu 7(1) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. Minn dawk l-Istati Membri li ħatru awtorità ċentrali, il-biċċa l-kbira minnhom ħatru l-Ministeru għall-Ġustizzja tagħhom, filwaqt li għadd żgħir minnhom ħatru awtorità (ġudizzjarja) nazzjonali għajr il-Ministeru għall-Ġustizzja.

Fi kważi l-Istati Membri kollha, l-awtorità ċentrali għandha rwol limitat u tintervjeni biss meta tintalab tagħmel dan. Hija ma tinterferixxix fir-relazzjonijiet bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji u ma żżommx kuntatti mal-awtoritajiet ġudizzjarji ta' Stati Membri oħra, għalkemm iżżomm kuntatti mal-ministeri għall-ġustizzja ta' Stati Membri oħra.

Normalment, l-awtorità ċentrali tipprovdi assistenza lill-awtorità ġudizzjarja emittenti u ta' eżekuzzjoni, speċjalment fil-każijiet l-aktar kumplessi, pereżempju, billi tiffaċilita l-komunikazzjoni mal-awtoritajiet ġudizzjarji tal-Istati Membri kkonċernati jew fil-każ ta' diffikultajiet li jinqalgħu li ma jistgħux jissolvew direttament mal-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri oħra, pereżempju l-identifikazzjoni tal-awtorità kompetenti jew ċentrali, it-trażmissjoni ta' dokumentazzjoni jew il-verifika tal-awtentiċità tagħha. Spiss tipproduċi materjal biex tappoġġa lill-awtoritajiet kompetenti (manwal, intranet, linji gwida, ċirkulari, eċċ.) jew tieħu ħsieb l-istatistika. F'xi każijiet, tista' twettaq ukoll verifika tal-kwalità qabel ma jinħareġ MAE.

F'xi rapporti ġie osservat li r-rwol tal-awtoritajiet ċentrali fl-għoti ta' assistenza fi proċedimenti ta' MAE reċentement kien qed jonqos u r-rikors għall-assistenza tagħhom huwa ħafna drabi limitat għas-sitwazzjonijiet fejn il-kwistjoni problematika inkwistjoni ma tistax tissolva permezz ta' kuntatti diretti bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji kkonċernati. F'xi każijiet din il-bidla rriżultat mis-segwitu għar-rakkomandazzjonijiet fir-raba' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, filwaqt li f'każijiet oħra tista' tkun dovuta għaż-żieda fis-sensibilizzazzjoni dwar il-kamp ta' applikazzjoni u l-esperjenza miksuba mill-awtoritajiet ġudizzjarji fl-applikazzjoni prattika tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI.

Madankollu, hemm xi Stati Membri fejn l-awtorità ċentrali għad għandha rwol importanti fl-aspetti prinċipali tal-proċedura ta' konsenja, li jmorru lil hinn mill-kompiti amministrattivi, prattiċi u metodoloġiċi assenjati lilhom mill-Artikolu 7(1) u (2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. Pereżempju, l-awtorità ċentrali hija awtorizzata, fost l-oħrajn, toħroġ u teżegwixxi MAE jew hija ddeżinjata bħala l-mezz uniku li minnu għandhom jgħaddu l-komunikazzjonijiet u t-talbiet kollha lil Stati Membri oħra jew hija awtorizzata wkoll li titlob informazzjoni supplimentari mill-awtorità kompetenti emittenti abbażi tal-Artikolu 15(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, u b'hekk teżerċita kompiti li normalment jitwettqu mill-ġudikatura. Dawn l-Istati Membri ngħataw il-parir li jieħdu miżuri biex jillimitaw ir-rwol tal-awtorità ċentrali tagħhom, u biex jippromwovu kuntatti diretti bejn l-awtoritajiet kompetenti f'konformità mal-prinċipju tar-rikonoxximent reċiproku.

Fil-kuntest tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi ġie enfasizzat li dan il-mudell il-ġdid ta' kooperazzjoni ġudizzjarja jinvolvi bidla radikali fir-relazzjonijiet bejn l-Istati Membri, li jissostitwixxi l-approċċ preċedenti ta' komunikazzjoni bejn l-awtoritajiet ċentrali jew governattivi b'komunikazzjoni diretta bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji tal-Istati Membri, bl-għan li tiġi ffaċilitata l-kooperazzjoni ġudizzjarja, mingħajr l-involviment ta' korpi eżekuttivi.

Għadd żgħir ta' prattikanti indikaw li f'ċerti każijiet huma skoraġġuti milli jistabbilixxu kuntatti diretti bħal dawn minħabba ostakli lingwistiċi, il-biża' li ma tiġix identifikata b'mod korrett l-awtorità kompetenti, eċċ. Ġie enfasizzat mit-tim ta' esperti li, għalkemm l-ostakli lingwistiċi jistgħu jkunu ostaklu għal kuntatti diretti effiċjenti, dawn tal-aħħar huma element ewlieni tar-rikonoxximent reċiproku u għalhekk għandhom jittieħdu miżuri biex jingħelbu dawn id-diffikultajiet.

7.1.2. Awtorità ċentrali u kuntatti diretti skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI

L-awtorità ċentrali tassisti lill-awtoritajiet ġudizzjarji fi proċeduri relatati mar-riċeviment u t-trażmissjoni taċ-ċertifikati u s-sentenzi, kif ukoll kwalunkwe korrispondenza uffiċjali relatata magħhom. Tista' wkoll tassisti lill-awtoritajiet kompetenti fil-proċeduri skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI billi tipprovdi pariri jew informazzjoni dwarhom. Madankollu, mhux l-Istati Membri kollha ħatru awtorità ċentrali għall-fini ta' din id-Deċiżjoni Qafas.

Normalment, ir-relazzjoni bejn il-prinċipju ta' kuntatti diretti bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji u r-rwol tal-awtoritajiet ċentrali skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI tirrifletti l-allokazzjoni tal-kompetenzi fil-kuntest tal-proċedimenti tal-MAE; ara għalhekk il-kapitolu rilevanti ta' hawn fuq f'dan ir-rigward.

7.1.3. Awtorità ċentrali u kuntatti diretti skont id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI

Ħafna Stati Membri ma nnominawx awtorità ċentrali, bħala l-awtorità emittenti jew ta' eżekuzzjoni, għall-fini tal-ħruġ u t-trażmissjoni ta' deċiżjonijiet u ċertifikati skont id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI. Madankollu, il-Ministeru għall-Ġustizzja normalment jassisti lill-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti f'każ ta' diffikultajiet li ma jistgħux jissolvew direttament mal-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri oħra.

7.2. Speċjalizzazzjoni tal-awtoritajiet kompetenti

L-Istati Membri għandhom approċċi organizzattivi differenti meta jallokaw ir-responsabbiltà għat-trattament tal-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE. Xi wħud stabbilew sistema ċentralizzata għal wieħed minn dawn l-istrumenti jew kollha kemm huma, filwaqt li oħrajn ħadu approċċ deċentralizzat. Il-korpi ċentralizzati – fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri l-Ministeru għall-Ġustizzja – huma speċjalizzati ħafna fl-użu ta' strumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE (li jaġixxu kemm bħala awtorità emittenti kif ukoll ta' eżekuzzjoni), u jistgħu jagħtu pariri u jappoġġaw lill-prattikanti lokali.

Fil-qrati lokali, l-ispeċjalizzazzjoni tista' tkun aktar diffiċli biex tinkiseb u l-prattikanti spiss ma jkunux speċjalizzati fl-użu ta' strumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE, peress li kull prosekutur jew qorti kriminali tittrattahom fost kompiti oħra. Fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet, dawn l-Istati Membri ġew inkoraġġuti jikkunsidraw l-istabbiliment ta' unitajiet speċjalizzati fil-qrati li jispeċjalizzaw fi kwistjonijiet marbuta ma' kooperazzjoni ġudizzjarja internazzjonali, jew, alternattivament, iżidu l-għadd ta' maġistrati li jaħdmu esklużivament fuq il-kawżi marbuta ma' dawn l-istrumenti, kif ukoll jipprovdu taħriġ speċjalizzat adegwat dwar dawn l-istrumenti, bħala modi possibbli kif jittejjeb l-għarfien speċjalizzat speċifiku f'dan il-qasam.

Madankollu, f'xi Stati Membri hemm ċertu grad ta' speċjalizzazzjoni, li jvarja minn wieħed għal ieħor, f'diversi livelli tal-ġudikatura, peress li xi maġistrati u/jew qrati – l-aktar dawk li jinsabu fl-akbar distretti – għandhom ċertu livell ta' speċjalizzazzjoni.

Dan huwa aktar frekwenti l-każ għad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, peress li l-MAE intuża ħafna għal tul ta' żmien sinifikanti u l-prattikanti kisbu esperjenza, u sa ċertu punt inqas għad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, peress li għadd żgħir ta' Stati Membri biss għandhom dipartimenti speċjalizzati separati li jittrattaw każijiet taħt din id-Deċiżjoni Qafas. Ma hemm l-ebda speċjalizzazzjoni fid-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI u d-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI.

Fi Stat Membru wieħed, l-istruttura tal-awtoritajiet kompetenti hija bbażata fuq l-ispeċjalizzazzjoni territorjali fi strumenti speċifiċi, bil-benefiċċju ta' livell għoli ta' għarfien espert tal-imħallfin, il-maġistrati u l-persunal amministrattiv involut. Fi Stat Membru wieħed, qorti speċjalizzata tivverifika l-MAE qabel ma jinħareġ, li timminimizza r-riskju ta' formula mhux kompluta. F'xi Stati Membri hemm networks ta' prattikanti jew gruppi ta' ħidma li jispeċjalizzaw fil-kooperazzjoni ġudizzjarja internazzjonali f'materji kriminali, li jiltaqgħu regolarment biex jiddiskutu kwistjonijiet rilevanti fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarja u jistgħu jipprovdu gwida u assistenza lil prattikanti oħra fil-ħruġ u l-eżekuzzjoni ta' talbiet ta' rikonoxximent reċiproku. Barra minn hekk, il-punti ta' kuntatt tan-NĠE normalment ikollhom l-għarfien u l-esperjenza biex ikunu jistgħu jagħtu pariri lill-kollegi tagħhom.

Kważi l-ebda Stat Membru ma għandu avukati li jispeċjalizzaw fl-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE. Barra minn hekk, l-avukati lanqas biss huma konxji biżżejjed tal-leġiżlazzjoni tal-UE u tal-ġurisprudenza tal-QĠUE f'dan il-qasam. Xi Stati Membri, madankollu, għandhom avukati b'xi għarfien tal-MAE u, sa ċertu punt anqas, għarfien tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, iżda ma hemm l-ebda speċjalizzazzjoni fid-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI fost l-avukati. Barra minn hekk, minħabba li dawn l-avukati normalment jinħatru *ex officio*, hemm riskju li l-avukati li ma jispeċjalizzawx f'qasam partikolari ma jkunux jistgħu jipproteġu b'mod adegwat id-drittijiet u l-interessi leġittimi ta' persuna kkundannata jew suspettata.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

– ***L-Istati Membri huma mħeġġa jiżguraw livell adegwat ta' speċjalizzazzjoni tal-prattikanti li jittrattaw l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku kollha tal-UE li jinvolvu ċ-ċaħda jew ir-restrizzjoni tal-libertà koperti mid-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, inkluż l-avukati jekk possibbli, billi joffru taħriġ speċjalizzat u jippromwovu networks ta' maġistrati li jispeċjalizzaw f'dan il-qasam.***

7.3. Kooperazzjoni u skambju tal-informazzjoni

L-iskambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji huwa ta' importanza vitali fil-kuntest tal-proċeduri relatati mal-istrumenti kollha tal-UE dwar ir-rikonoxximent reċiproku li jinvolvu ċ-ċaħda jew ir-restrizzjoni tal-libertà koperti mid-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi. Informazzjoni addizzjonali tista' tkun meħtieġa mill-Istat ta' eżekuzzjoni minbarra l-informazzjoni diġà mibgħuta mill-Istat emittenti. Madankollu, fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet, ġie osservat li xi drabi l-informazzjoni addizzjonali mitluba tkun irrilevanti jew mhux meħtieġa, peress li tmur lil hinn mir-rekwiżiti stabbiliti fl-istrument legali rispettiv, bir-riżultat li t-tul tal-proċedimenti jista' jiġi estiż mingħajr ġustifikazzjoni.

Fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi l-kwistjoni tal-iskambju ta' informazzjoni ġiet ittrattata prinċipalment fir-rigward tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u sa ċertu punt aktar limitat fir-rigward tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI.

Fir-rigward tal-MAE, l-informazzjoni kkomunikata mill-Istat Membru emittenti kultant ma tkunx biżżejjed biex tittieħed deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tal-MAE. Waħda mill-aktar kwistjonijiet komuni hija deskrizzjoni mhux dettaljata biżżejjed tal-fatti u ċ-ċirkostanzi tad-delitt, inkluż fejn u meta twettqu l-atti individwali. L-informazzjoni mogħtija għandha tkun dettaljata biżżejjed biex tiddistingwi l-atti inkwistjoni minn atti oħra, li huwa vitali għall-verifika tal-kriminalità doppja, *ne bis in idem* jew f'sentenzi *in absentia*. F'każijiet oħra, ma hemmx biżżejjed informazzjoni dwar il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni fl-Istat Membru emittenti. Fil-każ ta' MAE maħruġa għall-infurzar ta' sentenza, l-informazzjoni dwar it-tul tal-piena jew dwar jekk il-persuna inkwistjoni ġietx innotifikata bil-ħin tas-seduta tal-qorti, kultant tkun nieqsa.

Fil-maġġoranza l-kbira tal-każijiet, fejn hemm bżonn ta' informazzjoni addizzjonali, l-awtoritajiet ġudizzjarji emittenti huma mitluba jipprovdu l-informazzjoni rilevanti fi żmien skadenza stabbilita, f'konformità mal-Artikolu 15(2) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. Tali skadenzi, jekk raġonevoli, normalment, għalkemm mhux dejjem, jiġu osservati mill-awtoritajiet ġudizzjarji emittenti u t-tweġibiet normalment ikunu f'waqthom u xierqa.

Madankollu, f'xi każijiet, fejn tali skadenzi jkunu qosra u diffiċli li jiġu osservati jew fejn ikunu meħtieġa talbiet ripetuti għal informazzjoni addizzjonali, peress li l-Istat emittenti jonqos milli jwieġeb fil-ħin jew milli jagħti tweġiba korretta, dan jista' jirriżulta f'estensjoni tal-proċedimenti u diffikultà biex issir konformità mal-limiti ta' żmien stabbiliti mill-Artikolu 17 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. Barra minn hekk, kien hemm sitwazzjonijiet fejn l-informazzjoni mitluba ma ġietx ipprovduta mill-Istat emittenti u l-konsenja ġiet irrifjutata mill-Istat ta' eżekuzzjoni.

Din il-kwistjoni ta' skambju ta' informazzjoni ma tispiċċax mal-konsenja tal-persuna, peress li wara li tkun ittieħdet deċiżjoni dwar il-MAE l-awtoritajiet ta' eżekuzzjoni huma mistennija wkoll li jibagħtu d-deċiżjonijiet ta' konsenja u informazzjoni ta' segwitu rilevanti oħra, b'mod partikolari dwar il-perjodu ta' detenzjoni skontat, bl-użu tal-formola standard li tinsab fl-Anness VII tal-manwal tal-Kummissjoni dwar kif jinħareġ u jiġi eżegwit mandat ta' arrest Ewropew. Madankollu, mhux l-Istati Membri ta' eżekuzzjoni kollha jibagħtu tali informazzjoni ta' segwitu regolarment u xi drabi jkun meħtieġ li l-Istat emittenti jitlobha.

Fir-rigward tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, tista' tintalab informazzjoni addizzjonali f'każ ta' ċertifikati mhux kompluti jew kompluti ħażin. Dan jista' jinkludi tipi differenti ta' informazzjoni, bħall-klassifikazzjoni legali u d-deżinjazzjoni tar-reat, it-tul eżatt taż-żmien skontat f'kustodja u l-parti tal-piena mhux skontata, l-iskema applikabbli għar-rilaxx kondizzjonali, eċċ. B'mod ġenerali, madankollu, l-informazzjoni inkluża fiċ-ċertifikati mibgħuta mill-Istat emittenti hija biżżejjed.

Fil-kuntest tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, il-konsultazzjoni tista' – u f'ċerti ċirkostanzi jenħtieġ li – issir bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat emittenti u dak ta' eżekuzzjoni, sabiex jiġi stabbilit jekk il-piena sservix l-għan li tiffaċilita r-riabilitazzjoni soċjali tal-persuna kkundannata u l-integrazzjoni mill-ġdid b'suċċess tagħha fis-soċjetà. Konsultazzjonijiet bħal dawn mhux dejjem ikunu obbligatorji. L-awtoritajiet emittenti mhux dejjem jagħmlu kuntatt minn qabel mal-awtoritajiet tal-Istati Membri ta' eżekuzzjoni, ħlief fejn ikun meħtieġ il-kunsens tagħhom. Madankollu, xi timijiet ta' esperti osservaw li konsultazzjoni minn qabel mal-Istat Membru ta' eżekuzzjoni tista' tkun utli sabiex tinkiseb l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa biex jiġi deċiż jekk jinħariġx ċertifikat skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI. Għal aktar dettalji ara l-kapitolu dwar il-valutazzjoni tar-riabilitazzjoni soċjali.

L-awtoritajiet ġudizzjarji kompetenti tal-Istat ta' eżekuzzjoni għandhom l-obbligu li jipprovdu l-informazzjoni elenkata fl-Artikolu 21 tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI lill-Istat emittenti mingħajr dewmien; madankollu, mhux l-Istati Membri kollha jikkonformaw ma' dan l-obbligu.

L-iskambju ta' informazzjoni jew il-konsultazzjonijiet isiru permezz ta' diversi mezzi. Ir-regola ġenerali, f'konformità mal-prinċipju ta' fiduċja reċiproka – li huwa element fundamentali tas-sistema tal-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku fl-UE – hija li l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri jikkomunikaw direttament mal-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri oħra. Abbażi tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, il-kuntatt dirett bejn l-awtoritajiet ġudizzjarji huwa ġeneralment sodisfaċenti. Għadd żgħir ta' Stati Membri jitolbu informazzjoni addizzjonali permezz tal-awtoritajiet ċentrali tagħhom.

Il-komunikazzjoni tista' ssir bil-posta ordinarja, bil-posta elettronika, bit-telefon, bil-fax, eċċ. Bil-ħsieb li tiġi ffaċilitata l-applikazzjoni tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, xi awtoritajiet tal-Istati Membri qablu li jibagħtu t-talbiet għal trasferiment u kwalunkwe element ta' segwitu (dokumenti rilevanti, deċiżjonijiet ta' rikonoxximent, informazzjoni addizzjonali) b'mod elettroniku.

Id-disponibbiltà u l-użu aktar mifruxa ta' teknoloġiji ġodda jgħinu biex titħaffef l-interazzjoni, iżda fl-istess ħin jirrikjedu li l-Atlas tan-NĠE, li fih l-indirizzi tal-posta elettronika tal-awtoritajiet ġudizzjarji u ċentrali, jinżamm aġġornat.

F'xi każijiet, il-Eurojust u n-NĠE jistgħu jkunu mezzi utli għall-istabbiliment ta' komunikazzjoni rapida u effettiva, speċjalment f'każijiet urġenti u/jew fejn ma tasal l-ebda tweġiba jew sabiex jiġu evitati diffikultajiet li jirriżultaw minn ostakli lingwistiċi. Fejn rilevanti, il-komunikazzjoni tista' kultant issir ukoll permezz tal-uffiċċji SIRENE, għal dawk l-Istati Membri li jużaw is-Sistema ta' Informazzjoni ta' Schengen, jew permezz tal-uffiċċji tal-Interpol, għal dawk l-Istati Membri li ma jużawx is-Sistema ta' Informazzjoni ta' Schengen.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

– *Huwa rrakkomandat li l-Istati Membri jiżguraw li r-rwol tal-awtoritajiet ċentrali tagħhom ikun limitat għal dak li jipprevedi kull strument ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE kopert mid-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, u li jippromwovu kuntatti diretti bejn l-awtoritajiet kompetenti f'konformità mal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi u deċiżjonijiet ġudizzjarji, stabbilit fl-Artikolu 82(1) TFUE.*

– *Meta jaġixxu bħala Stati emittenti għall-finijiet tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, huwa rrakkomandat li l-Istati Membri jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jibagħtu lill-awtoritajiet kompetenti tal-Istat ta' eżekuzzjoni l-informazzjoni kollha meħtieġa biex tittieħed deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tat-talba, u meta din tal-aħħar teħtieġ informazzjoni addizzjonali, biex jipprovdu tali informazzjoni kemm jista' jkun malajr.*

7.4. Tranżitu tal-persuna rikjesta jew ikkundannata

It-tranżitu mit-territorju ta' Stat Membru għajr l-Istat ta' eżekuzzjoni, għall-fini ta' konsenja skont l-Artikolu 25 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI jew għall-fini tat-trasferiment ta' persuna kkundannata lejn Stat Membru ieħor skont id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, huwa element essenzjali tal-finalizzazzjoni tal-proċedimenti skont dawn id-Deċiżjonijiet Qafas.

Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri, il-Ministeru għall-Ġustizzja huwa l-awtorità kompetenti biex tittratta t-tranżitu, kemm għal kawżi li deħlin kif ukoll għal dawk li ħerġin. It-talbiet għal tranżitu jsiru permezz tal-uffiċċji SIRENE u f'xi każijiet permezz tal-uffiċċji tal-Interpol. L-arranġamenti prattiċi għall-eżekuzzjoni tat-tranżitu proprju huma organizzati f'kooperazzjoni mal-pulizija li hija responsabbli għall-aspetti operazzjonali.

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri ma ltaqgħux ma' problemi kbar fit-tranżitu tal-persuni mitluba. Madankollu, jistgħu jinqalgħu xi sfidi prattiċi meta jiġi organizzat it-tranżitu, speċjalment bħala riżultat tal-iskadenzi stretti ħafna ta' tranżitu (it-trasferiment irid jintemm fi żmien għaxart ijiem) u d-dewmien fir-risponsi jista' jwassal għall-posponiment tal-operazzjoni, peress li r-riċeviment tat-talba għal tranżitu fi żmien qasir ħafna qabel id-data tat-tranżitu jfisser li hemm ftit li xejn żmien biex tiġi rranġata l-konsenja. Diffikultajiet prattiċi oħra jinkludu l-identifikazzjoni tal-awtorità kompetenti tal-Istat Membru l-ieħor responsabbli għat-tranżitu. Xi prattikanti u timijiet ta' esperti indikaw li jkun utli jekk l-Atlas tan-NĠE jkun fih din l-informazzjoni u rrakkomandaw li s-sit web tan-NĠE jiġi aġġornat għal dak l-għan. Jistgħu jinqalgħu wkoll kwistjonijiet fir-rigward tar-rekwiżiti ta' dokumentazzjoni u traduzzjoni għall-awtorizzazzjoni tat-tranżitu.

Il-permessi ta' tranżitu spiss ikunu kwistjoni urġenti, iżda jieħdu ħafna ħin, speċjalment jekk it-talba għal trasferiment tkun teħtieġ li tiġi tradotta fil-lingwa uffiċjali tal-Istat Membru rikjest.

F'xi każijiet, it-talbiet għal tranżitu ma jkunux kompluti. Hemm xi Stati Membri li jeħtieġu traduzzjoni u f'xi każijiet tkun meħtieġa traduzzjoni kemm tat-talba għal tranżitu kif ukoll tal-MAE. Il-*Fiches Belges* fis-sit web tan-NĠE, meta jiġu aġġornati, jistgħu jgħinu fl-identifikazzjoni tar-rekwiżiti rigward id-dokumenti meħtieġa, l-iskeda ta' żmien u l-lingwi aċċettati. L-interruzzjoni tat-traffiku tal-ajru ssemmiet ukoll minn xi Stati Membri bħala diffikultà prattika addizzjonali fl-eżekuzzjoni tat-tranżitu. Diversi Stati Membri semmew problemi f'każijiet fejn l-Istat ta' eżekuzzjoni ordna l-konsenja tal-persuna rikjesta mingħajr ma ħa ebda miżura prekawzjonarja biex jiżgura d-disponibbiltà tagħhom, u sempliċiment innotifika lill-persuna bid-data għall-konsenja, biex jippreżentaw ruħhom volontarjament. Xi drabi, persuna li tkun qed tiġi kkonsenjata u li ma tqegħditx f'detenzjoni, ma tidhirx fil-post tal-ġbir, u għalhekk it-tranżitu jrid jiġi organizzat mill-ġdid, xi kultant diversi drabi.

Mil-lat loġistiku, huma meħtieġa tħejjijiet estensivi sabiex iseħħ it-trasferiment attwali. Barra minn hekk, il-pożizzjoni ġeografika ta' xi Stati Membri tista' toħloq sfidi minħabba distanzi twal u nuqqas ta' titjiriet diretti. B'mod ġenerali, it-taħditiet bilaterali mal-aktar Stati Membri ġirien u sħab rilevanti wrew li huma utli biex tittejjeb l-implimentazzjoni prattika tat-tranżitu. Il-punti ta' kuntatt tan-NĠE jistgħu jgħinu biex titħaffef il-proċedura u jiġu stabbiliti kuntatti flessibbli u rapidi mal-awtoritajiet kompetenti.

Għandu jiġi enfasizzat ukoll li matul il-perjodu tal-COVID, l-Istati Membri kollha ffaċċjaw problemi bit-trasport transfruntier ta' persuni lejn Stati Membri għajr Stati Membri ġirien minħabba restrizzjonijiet sinifikanti fuq l-ivvjaġġar bl-ajru u metodi oħra ta' trasport.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

– ***F'kooperazzjoni mal-Istati Membri, in-NĠE huwa mistieden jiżgura li informazzjoni aġġornata dwar l-awtoritajiet kompetenti responsabbli għall-awtorizzazzjoni tat-tranżitu u dwar id-dokumentazzjoni, il-perjodu ta' żmien u l-lingwi aċċettati meħtieġa tkun disponibbli fl-Atlas tan-NĠE u l-Fiches Belges, sabiex jiġi ffaċilitat u jitħaffef il-proċess***.

7.5. Kooperazzjoni mal-Eurojust u man-NĠE

Abbażi tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti huma ġeneralment infurmati sewwa fir-rigward tal-kompetenza tal-Eurojust u tan-Network Ġudizzjarju Ewropew fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarja u l-possibbiltajiet li joffru, u l-assistenza li jipprovdu hija ġeneralment meqjusa mill-prattikanti tal-Istati Membri bħala siewja u meħtieġa. Il-Eurojust u n-NĠE huma meqjusa bħala l-aktar mezzi effiċjenti ta' komunikazzjoni fi proċedimenti transfruntiera u ġeneralment huwa rrappurtat li huma effettivi ħafna, ta' għajnuna għat-tisħiħ tal-kooperazzjoni u l-fiduċja reċiproka fost l-awtoritajiet ġudizzjarji ta' Stati Membri differenti.

Għadd limitat biss ta' Stati Membri ma jinvolvix lill-Eurojust u lin-NĠE f'każijiet transfruntiera relatati mal-proċeduri ta' rikonoxximent reċiproku daqs kemm jistgħu, sabiex jitħaffu l-proċedimenti.

L-assistenza mill-Eurojust jew min-NĠE tista' tiġi kkunsidrata mill-awtoritajiet tal-Istati Membri meta japplikaw strumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE skont il-merti tal-każ u b'mod partikolari l-kumplessità u l-urġenza tiegħu. Teoretikament, dawn jistgħu jipprovdu mezzi ta' assistenza differenti iżda komplementari. Il-punti ta' kuntatt tan-NĠE normalment jintalbu jipprovdu assistenza bil-ħsieb li jiffaċilitaw u jissimplifikaw il-komunikazzjoni, u jiksbu l-informazzjoni meħtieġa biex tittieħed deċiżjoni, filwaqt li f'każijiet urġenti jew aktar kumplessi li jikkonċernaw attività kriminali serja jew fejn ikunu involuti aktar Stati Membri f'każ, il-membru nazzjonali tal-Eurojust jista' jiġi kkuntattjat għall-fini li tiġi ffaċilitata l-kooperazzjoni.

Madankollu, mhux dejjem ikun faċli li tiġi stabbilita distinzjoni ċara bejn ir-rwoli rispettivi tagħhom. Fil-prattika, l-awtoritajiet tal-Istati Membri jfittxu jew l-assistenza tal-Eurojust jew inkella dik tal-punti ta' kuntatt nazzjonali tan-NĠE f'sitwazzjonijiet fejn l-istabbiliment ta' kuntatti jkun diffiċli jew problematiku, inkluż għal raġunijiet lingwistiċi, jew meta jinqalgħu problemi fil-kisba ta' informazzjoni jew dokumenti supplimentari mill-Istat emittenti.

Fir-rigward b'mod partikolari tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI, il-Eurojust u n-NĠE t-tnejn huma kkunsidrati kanali ta' għajnuna utli, peress li jippermettu kuntatti effettivi u rapidi mal-awtorità emittenti tal-MAE. Il-konformità mal-iskadenzi spiss tinkiseb ukoll bis-saħħa tal-għajnuna tal-punti ta' kuntatt tan-NĠE u, f'każijiet urġenti jew aktar kumplessi, bl-assistenza tal-uffiċċju nazzjonali tal-Eurojust.

Fir-rigward tal-MAE, il-kanali tal-Eurojust jintużaw biex isolvu l-problemi malajr, pereżempju diffikultajiet fl-eżekuzzjoni tat-talba jew l-eżistenza ta' talbiet multipli li jikkompetu għall-konsenja ta' persuna rikjesta maħruġa mill-awtoritajiet ġudizzjarji ta' diversi Stati Membri (Artikolu 16 tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI). Filwaqt li dan mhuwiex obbligu, l-involviment tal-Eurojust hija possibbiltà li malajr tista' tipprovdi lill-awtorità ta' eżekuzzjoni b'parir ikkoordinat u infurmat tajjeb fuq liema MAE li jikkompeti għandu jiġi eżegwit, filwaqt li jitqiesu l-aspetti rilevanti kollha. F'ħafna rapporti, l-esperti enfasizzaw kemm il-Eurojust tista' tkun ta' għajnuna f'każijiet bħal dawn, bl-użu tal-linji gwida eżistenti tal-Eurojust biex tittieħed deċiżjoni dwar talbiet li jikkompetu għal konsenja u estradizzjoni (riveduti fl-2019) u l-possibbiltà li jintlaħaq ftehim aċċettabbli għall-partijiet ikkonċernati kollha f'perjodu ta' żmien limitat. F'ħafna Stati Membri, din l-opzjoni mhijiex inkluża fid-dritt nazzjonali jew hija użata rarament ħafna fil-prattika. Diversi rapporti jinkludu rakkomandazzjonijiet biex l-Eurojust tiġi involuta aktar ta' spiss fir-rigward tal-MAE li jikkompetu.

Il-Eurojust tista' tkun ta' ħafna għajnuna wkoll meta jinqalgħu problemi fejn il-MAE ikun relatat ma' strumenti oħrajn ta' rikonoxximent reċiproku, pereżempju OIE, li jkun qed jiġi eżegwit b'mod parallel ma', jew minnufih wara, l-arrest tal-persuna rikjesta, jew simultanjament, peress li l-awtoritajiet kompetenti għall-istrumenti individwali jistgħu jkunu differenti.

L-involviment tal-Eurojust fi proċedimenti tal-MAE huwa rilevanti wkoll f'każijiet fejn f'ċirkostanzi eċċezzjonali li jistgħu jwasslu għal dewmien fl-eżekuzzjoni tal-MAE, l-awtorità ġudizzjarja għandha tinnotifika lill-Eurojust, filwaqt li tagħti r-raġunijiet għad-dewmien skont l-Artikolu 17(7) tad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI. Xi rapporti enfasizzaw ukoll il-valur miżjud tal-laqgħat ta' koordinazzjoni organizzati mill-Eurojust, speċjalment f'każijiet fejn huma applikabbli strumenti legali differenti tal-UE, u taċ-ċentri ta' koordinazzjoni, meta l-MAE u miżuri oħra jkollhom jiġu eżegwiti simultanjament f'diversi Stati Membri.

Inkjesti mmirati lejn l-identifikazzjoni tal-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri oħra jitwettqu prinċipalment min-NĠE, eż. bl-assistenza tal-esperti maħtura bħala l-punti ta' kuntatt tan-NĠE jew mal-Eurojust. Fil-prattika ntwera li huwa utli li jsir kuntatt mal-punti ta' kuntatt tan-NĠE jew mal-Eurojust speċjalment f'każijiet urġenti, meta jkun hemm dewmien biex tinkiseb informazzjoni mill-awtorità ta' eżekuzzjoni jew jekk l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, sabiex tirċievi assistenza f'inkjesti ulterjuri jew biex titħaffef il-kwistjoni.

Il-kooperazzjoni permezz tan-NĠE hija apprezzata ħafna mill-prattikanti, peress li l-punti ta' kuntatt tan-NĠE normalment jistgħu jagħtu pariri lill-kollegi tagħhom dwar it-trattament ta' każijiet tal-MAE u jqassmu l-informazzjoni rilevanti kollha, inkluż informazzjoni dwar sentenzi reċenti tal-QĠUE, lil prattikanti oħra. F'diversi rapporti, it-timijiet ta' evalwazzjoni enfasizzaw l-utilità tal-istampa ġenerali tal-ġurisprudenza tal-QĠUE dwar il-MAE, provduta mill-Eurojust, u prodotti oħra tal-Eurojust.

F'bosta Stati Membri, il-maġistrati huma konxji tal-eżistenza tas-sit web tan-NĠE u tar-riżorsi online, jużawhom fuq bażi regolari u jsibuhom ferm prattiċi u indispensabbli għall-abbozzar effiċjenti u faċli ta' talbiet kif ukoll ta' tweġibiet. F'xi Stati Membri, però, ma hemmx biżżejjed għarfien u użu tal-għodod tan-NĠE fost il-prattikanti u hemm bżonn li tiżdied is-sensibilizzazzjoni dwar l-għodod li jistgħu jiffaċilitaw il-kooperazzjoni ġudizzjarja transfruntiera.

L-għodda tan-NĠE l-aktar użata u meqjusa l-aktar importanti hija l-Atlas tan-NĠE, li jiffaċilita l-identifikazzjoni tal-awtoritajiet kompetenti. Madankollu, fil-kuntest tad-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi ġie enfasizzat li d-dettalji ta' kuntatt fl-Atlas tan-NĠE xi drabi huma skaduti jew mhux kompluti u ma jinkludux l-indirizzi tal-posta elettronika tal-awtoritajiet ġudizzjarji tal-Istati Membri kollha. Għalhekk, ġie enfasizzat li l-informazzjoni fuq il-pjattaforma tal-Atlas għandha tiġi aġġornata regolarment għall-Istati Membri kollha. In-NĠE għandu wkoll sistema ta' telekomunikazzjoni sigura li tista' tintuża f'materji kriminali inkluż għat-trażmissjoni ta' mandati ta' arrest Ewropew. F'rapport wieħed ġie rrakkomandat li l-mudelli użati fl-implimentazzjoni tal-istrumenti legali ta' kooperazzjoni ġudizzjarja jistgħu jiġu tradotti bil-lingwi kollha tal-UE u jkunu disponibbli fuq is-sit web tan-NĠE, kif diġà huwa l-każ għall-MAE.

Għodod oħra tan-NĠE huma:

- il-"*Fiches Belges*", li jipprovdu informazzjoni prattika dwar settijiet ta' miżuri speċifiċi li huma koperti mill-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali;
- il-Librerija Ġudizzjarja, li tippermetti lill-prattikanti jivverifikaw l-istatus tal-implimentazzjoni tad-diversi strumenti legali u d-dikjarazzjonijiet magħmula mill-Istati Membri dwarhom;
- il-Kompendju, li jipprovdi appoġġ għall-abbozzar ta' talbiet għal kooperazzjoni ġudizzjarja;
- ir-rapport "Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality" (Il-kundizzjonijiet ta' detenzjoni kriminali fl-Unjoni Ewropea: regoli u realtà), li jiddeskrivi standards minimi ta' detenzjoni kriminali magħżula, bħad-daqs tal-postijiet, il-miżuri sanitarji (aċċess għal faċilitajiet ta' toilets u kmamar tal-banju) it-tul ta' ħin li d-detenuti jqattgħu barra, eċċ., u rapporti minn diversi istituzzjonijiet fl-Ewropa dwar dawn il-kundizzjonijiet.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

– ***L-Istati Membri huma mħeġġa jżidu s-sensibilizzazzjoni dwar, u jippromwovu, l-użu tal-Eurojust u n-NĠE u l-għodod li joffru, b'kont meħud tal-valur miżjud li jistgħu jipprovdu biex jingħelbu d-diffikultajiet fl-applikazzjoni ta' strumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE u, b'mod aktar ġenerali, biex tittejjeb l-effettività tal-kooperazzjoni ġudizzjarja ma' Stati Membri oħra tal-UE.***

F'kooperazzjoni mal-Istati Membri, in-NĠE huwa mistieden jiżgura li s-sit web tiegħu, li huwa riżorsa ċentrali essenzjali u siewja, jiġi aġġornat b'mod regolari, u b'mod partikolari biex iżomm aġġornati d-dettalji ta' kuntatt tal-awtoritajiet ġudizzjarji fl-Istati Membri u t-taqsima dwar punti ta' kuntatt fl-Atlas, sabiex il-prattikanti tal-Istati Membri jkunu jistgħu jidentifikaw faċilment l-awtoritajiet kompetenti fl-Istati Membri l-oħra f'każijiet transfruntiera li jinvolvu strumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE.

7.6. Taħriġ

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri għandhom sistemi pjuttost komprensivi u organizzati tajjeb għat-taħriġ tal-prattikanti fil-qasam tal-kooperazzjoni ġudizzjarja; xi Stati Membri qed jieħdu vantaġġ mill-għodod tal-IT ġodda u moderni biex joffru wkoll korsijiet ta' taħriġ dwar it-tagħlim elettroniku. Madankollu, jidher li huma meħtieġa aktar sforzi biex jiġi żgurat taħriġ kontinwu għall-maġistrati fl-istadji kollha tal-karriera tagħhom dwar l-istrumenti kollha ta' rikonoxximent reċiproku koperti minn din is-serje ta' evalwazzjonijiet, kif deskritt hawn taħt.

Id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI dwar il-MAE ilha teżisti għal żmien twil u issa hija bejn wieħed u ieħor għodda ta' kuljum għall-prattikanti madwar l-UE. Id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI dwar it-trasferiment ta' pieni ta' kustodja hija magħrufa wkoll u applikata b'mod pjuttost sodisfaċenti. Madankollu, hemm nuqqas ta' għarfien u esperjenza fost il-prattikanti dwar id-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI dwar probation u sanzjonijiet alternattivi u d-Deċiżjoni Qafas 2009/829/ĠAI dwar l-Ordni ta' Superviżjoni Ewropea (ESO), li huwa ostaklu għall-applikazzjoni aktar frekwenti ta' dawn l-istrumenti.

Din is-serje ta' evalwazzjonijiet sabet li l-attivitajiet ta' taħriġ dwar id-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI isiru regolarment fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri u li t-taħriġ dwar id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI spiss jiġi pprovdut, għalkemm mhux b'mod sistematiku. Madankollu, taħriġ dwar id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI huwa rarament disponibbli, bl-eċċezzjoni ta' għadd żgħir ta' inizjattivi ad hoc f'xi Stati Membri.

Huwa ċar li hemm lok għal titjib billi jiżdiedu l-attivitajiet ta' taħriġ għall-imħallfin, il-prosekuturi, l-avukati, u persunal ieħor involut fl-applikazzjoni tal-istrumenti kollha ta' rikonoxximent reċiproku koperti minn din is-serje ta' evalwazzjonijiet, peress li dan jinkoraġġixxi l-użu tagħhom, jissensibilizza u jżid il-possibbiltà li jiġu kondiviżi l-esperjenza prattika u l-iżviluppi rilevanti fil-ġurisprudenza. Fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet, ġie rrakkomandat ripetutament li jiġi organizzat taħriġ speċifiku u regolari dwar l-istrumenti legali kollha msemmija hawn fuq kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-UE għall-awtoritajiet kollha involuti fl-implimentazzjoni tagħhom.

Din il-ħtieġa tikkonċerna b'mod speċjali d-Deċiżjonijet Qafas inqas magħrufa 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI. In-nuqqas ta' taħriġ speċifiku ġie identifikat bħala wieħed mill-ostakli ewlenin għall-użu mifrux ta' dawn id-Deċiżjonijiet Qafas. Sabiex ikun jista' jsir użu mill-potenzjal sħiħ tagħhom, huwa importanti li tiżdied is-sensibilizzazzjoni u jissaħħaħ l-għarfien dwar dawn id-Deċiżjonijiet Qafas fost il-prattikanti.

Diversi timijiet ta' evalwazzjoni u bosta prattikanti fl-Istati Membri evalwati enfasizzaw li hemm ħtieġa ċara ta' taħriġ relatat mad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI li għandu jiġi pprovdut b'mod regolari, immirat lejn il-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, sabiex isiru konxji mill-objettivi ta' dawn l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku u l-possibbiltajiet offruti minnhom. Ġie enfasizzat ukoll li jkun utli li jkun hemm linji gwida jew manwali dwar dawn id-Deċiżjonijiet Qafas.

Din is-serje ta' evalwazzjonijiet uriet li, fil-maġġoranza tal-Istati Membri, il-programmi ta' taħriġ għall-avukati difensuri dwar id-Deċiżjonijiet Qafas kollha msemmija hawn fuq mhumiex biżżejjed jew mhumiex disponibbli. Ma jeżistux avukati li jispeċjalizzaw fl-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE; għalhekk, hemm ħtieġa ċara li jiġu promossi modi kif jittejjeb l-għarfien tal-avukati difensuri dwar dawn l-istrumenti, sabiex ikunu jistgħu jipprovdu lill-klijenti tagħhom konsulenza ta' kwalità tajba f'dan il-qasam.

Għadd ta' rapporti ssuġġerew li jista' jiġi organizzat taħriġ konġunt għall-imħallfin, il-prosekuturi, l-avukati u partijiet ikkonċernati rilevanti oħra, bil-ħsieb li tiġi kondiviża l-esperjenza u jiġu solvuti kwistjonijiet prattiċi. Fir-rigward tad-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI, ikun utli li l-persunal tal-probation u tal-ħabs jiġi inkluż f'tali taħriġ konġunt.

Ftit Stati Membri organizzaw taħriġ konġunt mal-pajjiżi ġirien; dan tqies mit-timijiet ta' esperti bħala ta' għajnuna biex jissolvew problemi prattiċi, jitjieb il-fehim tad-differenzi bejn is-sistemi ġudizzjarji u tissaħħaħ il-fiduċja reċiproka.

L-imħallfin u l-prosekuturi jistgħu jipparteċipaw ukoll f'avvenimenti ta' taħriġ fil-livell tal-UE dwar l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE provduti mill-istituzzjonijiet, bħan-Network Ewropew tat-Taħriġ Ġudizzjarju (EJTN) u l-Akkademja tal-Liġi Ewropea (ERA). Opportunitajiet oħra ta' taħriġ fl-UE kollha huma dawk offruti mill-Assoċjazzjoni għar-Riċerka u l-Iżvilupp fil-Ġustizzja Kriminali (ACJRD), u taħriġ u seminars organizzati mill-Eurojust jew min-NĠE.

Sa fejn dawn ikunu magħrufa u aċċessibbli għalihom, l-avukati jistgħu jipparteċipaw ukoll f'avvenimenti ta' taħriġ organizzati fil-livell tal-UE, jiġifieri l-programmi ta' taħriġ offruti mill-ERA, peress li dawk tal-EJTN huma maħsuba biss għall-membri tas-servizz ġudizzjarju.

Madankollu, fiż-żmien tal-evalwazzjoni, dawn il-possibbiltajiet ta' taħriġ fil-livell tal-UE ma kinux ikopru l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku kollha tal-UE koperti minn din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi, b'mod partikolari d-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, u ma ntużawx bis-sħiħ mill-Istati Membri kollha.

Minkejja dan, kif deskritt f'xi rapporti, il-programmi ta' taħriġ tal-UE għandhom vantaġġi partikolari li jmorru lil hinn minn sempliċiment sensibilizzazzjoni u trażmissjoni tal-għarfien dwar l-applikazzjoni prattika tal-istrumenti tal-UE, peress li joffru opportunità eċċellenti għall-prattikanti li jinnetworkjaw u jaqsmu l-esperjenza ma' kollegi minn Stati Membri oħra. F'dan is-sens, l-importanza tat-taħriġ fil-livell tal-UE, speċjalment fil-qasam tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, ġiet espressa wkoll f'diversi rapporti ta' evalwazzjoni.

Barra minn hekk, hemm proġetti u inizjattivi li għandhom l-għan li jsaħħu l-kooperazzjoni ġudizzjarja fil-livell tal-UE. Il-pjattaforma CrossJustice tipprovdi servizz ta' informazzjoni legali li huwa primarjament maħsub għall-prattikanti legali (imħallfin, prosekuturi, maġistrati inkwirenti u avukati) iżda wkoll aċċessibbli għall-istudenti tal-liġi, l-NGOs u ċ-ċittadini kollha tal-UE, u huwa mistenni li jiġi estiż biex jinkludi l-mekkaniżmi għall-kooperazzjoni fost l-Istati Membri f'materji kriminali, inkluż il-MAE.

Rigward id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, il-Konfederazzjoni Ewropea tal-Probation (CEP, www.cep-probation.org) għandha grupp miftuħ ta' network ta' esperti ddedikat għal dawn id-Deċiżjonijiet Qafas. Huma jikkondividu l-għarfien espert, l-esperjenza u l-għarfien u jippromwovu l-użu ta' dawn id-Deċiżjonijiet Qafas fost is-servizzi ta' probazzjoni u l-professjonisti. Il-proġett PONT, iffinanzjat mill-Programm Ġustizzja tal-Kummissjoni Ewropea, għandu firxa ta' korsijiet ta' taħriġ online bla ħlas dwar l-applikazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, it-tlestija tad-dokumentazzjoni meħtieġa u l-ġestjoni tal-adattament u tal-proċessi ta' trasferiment.

Il-prattikanti f'diversi Stati Membri enfasizzaw li l-manwali tal-UE li fihom gwida dwar l-applikazzjoni tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, li mhumiex applikati ta' spiss u li dwarhom għalhekk hemm esperjenza limitata, simili għal dawk li diġà jeżistu għad-Deċiżjoni Kwadru 2002/584/ĠAI u d-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, ikunu sors importanti ta' informazzjoni.

Diversi Stati Membri huma konxji tal-ħidma li saret f'EuroPris u jipparteċipaw fl-attivitajiet tagħha, b'mod partikolari fir-rigward tad-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, u sa ċertu punt inqas huma konxji tal-ħidma tas-CEP fir-rigward tad-Deċiżjoni Qafas 2008/947/ĠAI. L-eżiti tal-laqgħat li jsiru mill-EuroPris u s-CEP ġeneralment jiġu disseminati fl-Istati Membri mill-prattikanti li jkunu attendewhom.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

- ***L-Istati Membri huma mħeġġa jipprovdu taħriġ speċjalizzat regolari u sistematiku dwar id-Deċiżjonijiet Qafas 2002/584/ĠAI, 2008/909/ĠAI, 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, u l-ġurisprudenza relatata tal-QĠUE lill-prattikanti kollha involuti fl-applikazzjoni tagħhom, inkluż taħriġ konġunt għall-imħallfin, il-prosekuturi u, jekk possibbli, meta wieħed iqis l-indipendenza tal-professjonijiet legali skont id-dritt nazzjonali, l-avukati, u persunal rilevanti ieħor.***

- ***L-Istati Membri huma mħeġġa jippromwovu l-parteċipazzjoni tal-prattikanti li jittrattaw l-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE msemmija hawn fuq fl-attivitajiet ta' taħriġ disponibbli fil-livell tal-UE, sabiex jissaħħu l-opportunitajiet biex jiżdied l-għarfien u jiġu kondiviżi l-esperjenza offruta minn dan it-tip ta' taħriġ.***

- ***L-EJTN huwa mħeġġeġ iżid l-isforzi tiegħu biex joffri taħriġ lill-prattikanti dwar strumenti ta' rikonoxximent reċiproku tal-UE, inkluż id-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI dwar il-probation u sanzjonijiet alternattivi u 2009/829/ĠAI dwar l-Ordni ta' Superviżjoni Ewropea (ESO), u biex jagħti viżibbiltà akbar lill-programm ta' taħriġ tiegħu.***

7.7. Statistika

Kwistjoni komuni identifikata fi kważi l-Istati Membri kollha fil-kuntest ta' din is-serje ta' evalwazzjonijiet hija n-nuqqas ta' data statistika affidabbli u dettaljata, miġbura regolarment, dwar talbiet ħerġin u deħlin għall-erba' strumenti ta' rikonoxximent reċiproku koperti minn din is-serje ta' evalwazzjonijiet.

Sfidi oħra huma l-aggregazzjoni u l-ġbir tad-data u l-ipproċessar tal-istatistika fil-livell ċentrali. Dawn in-nuqqasijiet u dgħufijiet huma saħansitra aktar serji fl-Istati Membri li għandhom sistemi deċentralizzati, peress li huwa aktar diffiċli li tinġabar d-data minn awtoritajiet differenti f'livelli differenti milli minn awtorità waħda.

Ftit Stati Membri biss jiġbru statistika annwali dwar l-istrumenti legali msemmija hawn fuq fil-livell ċentrali, u normalment din tinġabar u tiġi pproċessata manwalment, għalhekk ma hemm l-ebda rekord diġitali tal-każijiet relatati. Barra minn hekk, il-ġbir u l-ipproċessar manwali tal-informazzjoni jieħdu ħafna ħin, u jistgħu jwasslu għal riżultati mhux preċiżi u frammentati.

Fi Stat Membru wieħed, il-Ministeru għall-Ġustizzja huwa responsabbli għall-ġbir tal-istatistika, u l-imħallfin, il-qrati u l-prosekuturi responsabbli għat-trażmissjoni jew l-eżekuzzjoni ta' deċiżjonijiet abbażi tal-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku għandhom l-obbligu li jibagħtu kopja ta' kull deċiżjoni lill-Ministeru għall-Ġustizzja. It-tim ta' evalwazzjoni qies li din hija prattika tajba.

Il-biċċa l-kbira tal-awtoritajiet tal-Istati Membri setgħu jipprovdu lit-timijiet ta' evalwazzjoni rispettivi b'ċifri ġenerali, bħall-għadd ta' miżuri maħruġa jew eżegwiti għall-istrumenti differenti, iżda ma jiġbrux tali data sistematikament u spiss ma setgħux jipprovdu statistika aktar dettaljata.

L-istatistika dwar il-MAE tinġabar mill-Istati Membri kollha, peress li għandhom l-obbligu li jipprovdu din l-istatistika lill-Kummissjoni Ewropea. Madankollu, tali statistika normalment sempliċiment tipprovdi l-għadd ta' MAE riċevuti u eżegwiti; aktar dettalji dwar il-limiti ta' żmien, ir-raġunijiet għar-rifjut jew it-tul tal-proċedura normalment ma jkunux disponibbli.

Għadd ta' Stati Membri jiġbru u jikkompilaw statistika dwar id-Deċiżjoni Qafas 2008/909/ĠAI, iżda, minbarra ftit eċċezzjonijiet, normalment ma tkunx disponibbli informazzjoni dettaljata dwar l-eżiti tal-proċeduri (kemm talbiet ġew rikonoxxuti u kemm ġew irrifjutati). Fir-rigward tad-Deċiżjonijiet Qafas 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri ma hemm l-ebda statistika rreġistrata.

Id-disa' serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi enfasizzat li sistema statistika komprensiva li tiffunzjona tajjeb tagħti stampa aħjar tal-użu tad-diversi Deċiżjonijiet Qafas, li tippermetti l-monitoraġġ u l-analiżi tal-applikazzjoni tagħhom, id-diffikultajiet li jiltaqgħu magħhom, u r-raġunijiet għal rifjuti, bil-ħsieb li tingħata gwida aktar preċiża dwar l-applikazzjoni tagħhom u l-adattament ta' politiki u metodi ta' ħidma. Sistema statistika bħal din tista' ttejjeb l-effiċjenza tal-istrumenti ta' rikonoxximent reċiproku għall-kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali.

Barra minn hekk, ġie osservat li n-nuqqas ta' rekords fuq il-kompjuter jista' jwassal għal segwitu inadegwat. Bħalissa, ftit Stati Membri biss jużaw għodod elettroniċi għal skopijiet ta' statistika. Għadd żgħir ta' Stati Membri għandhom sistemi ta' ġestjoni tal-każijiet, li jekk jiġu kkoordinati ma' sistemi oħra ta' ġbir ta' data jew jiġu żviluppati aktar, jistgħu jikkontribwixxu għall-applikazzjoni aħjar tad-Deċiżjonijiet Qafas koperti minn din is-serje ta' evalwazzjonijiet reċiproċi.

Kif imsemmi f'rapport wieħed, is-sistemi awtomatizzati jistgħu jgħinu biex jipprovdu stampa preċiża tal-użu tal-istrument għar-rikonoxximent reċiproku ta' pieni ta' kustodja, it-tul tal-proċedimenti, ir-raġunijiet ewlenin għar-rifjut tar-rikonoxximent ta' piena, eċċ., kif ukoll biex jimmaniġġaw is-segwitu għat-talbiet mibgħuta lill-Istati Membri ta' eżekuzzjoni.

Fi Stat Membru wieħed, hemm proġett li għadu għaddej rigward il-MAE li, b'adattamenti xierqa, jekk meħtieġ, jista' jkun punt tat-tluq għaċ-ċentralizzazzjoni tal-ġbir tal-istatistika dwar l-istrumenti l-oħra ta' rikonoxximent reċiproku koperti mill-evalwazzjoni. Fi Stat Membru ieħor, qed isiru wkoll arranġamenti għall-ġbir diżaggregat ta' data dwar il-MAE, sabiex fil-futur qrib ikun possibbli li jiġu pprovduti indikaturi statistiċi dwar il-każijiet ta' MAE.

RAKKOMANDAZZJONIJIET

– ***Huwa rrakkomandat li l-Istati Membri jistabbilixxu sistema effiċjenti u affidabbli għall-ġbir tal-istatistika dwar l-użu tad-Deċiżjonijiet Qafas 2002/584/ĠAI, 2008/909/ĠAI, 2008/947/ĠAI u 2009/829/ĠAI, sabiex tiġi ffaċilitata l-analiżi tal-applikazzjoni tagħhom u jiġu adattati l-politiki u l-metodi ta' ħidma kif xieraq. Huma mħeġġa jikkunsidraw l-użu ta' għodod elettroniċi għal dan, sabiex jiffrankaw il-ħin għall-awtoritajiet kompetenti kollha u jiksbu stampa aħjar tal-użu tal-istrumenti legali msemmija hawn fuq.***